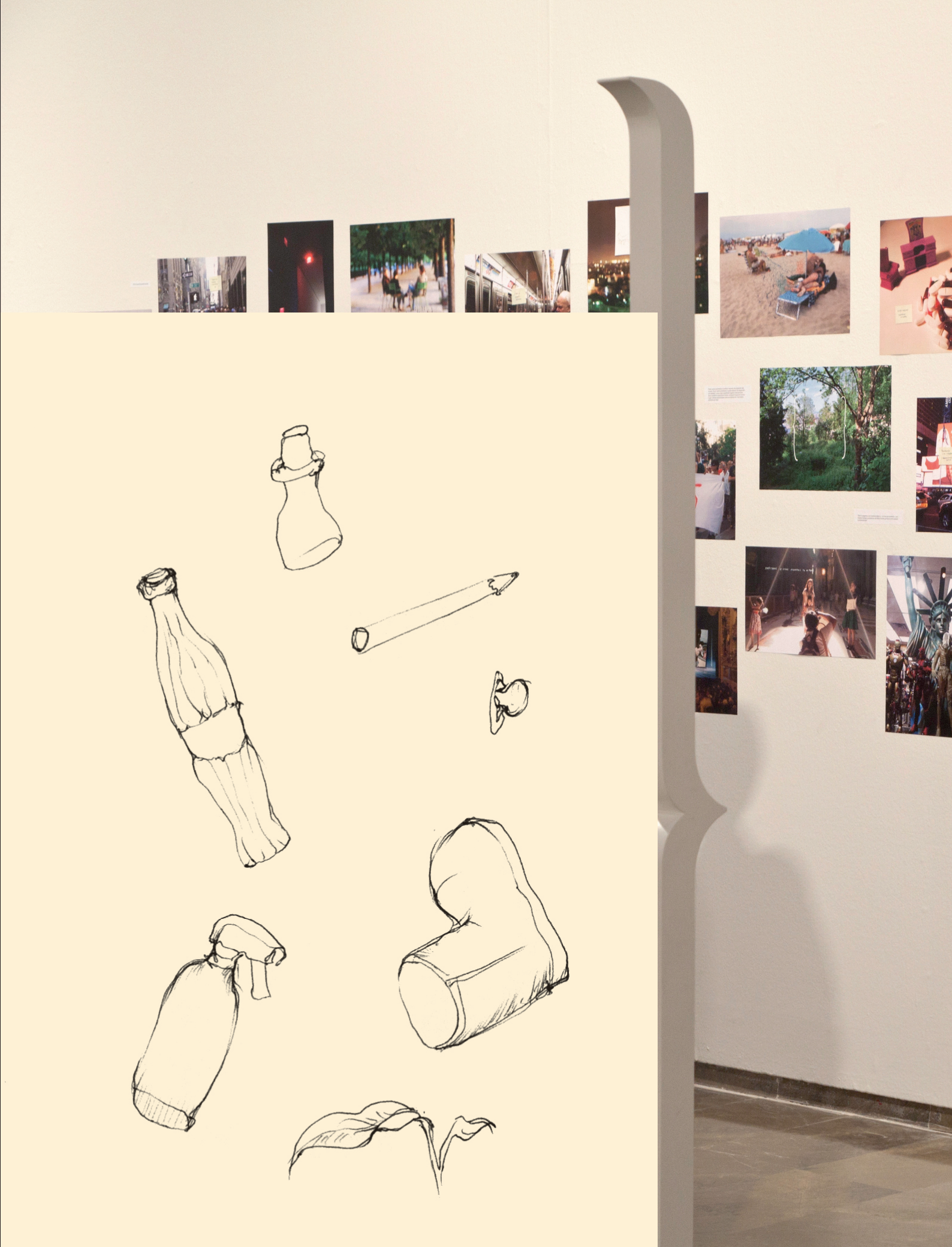

Paula Vale Elogio de la Procrast

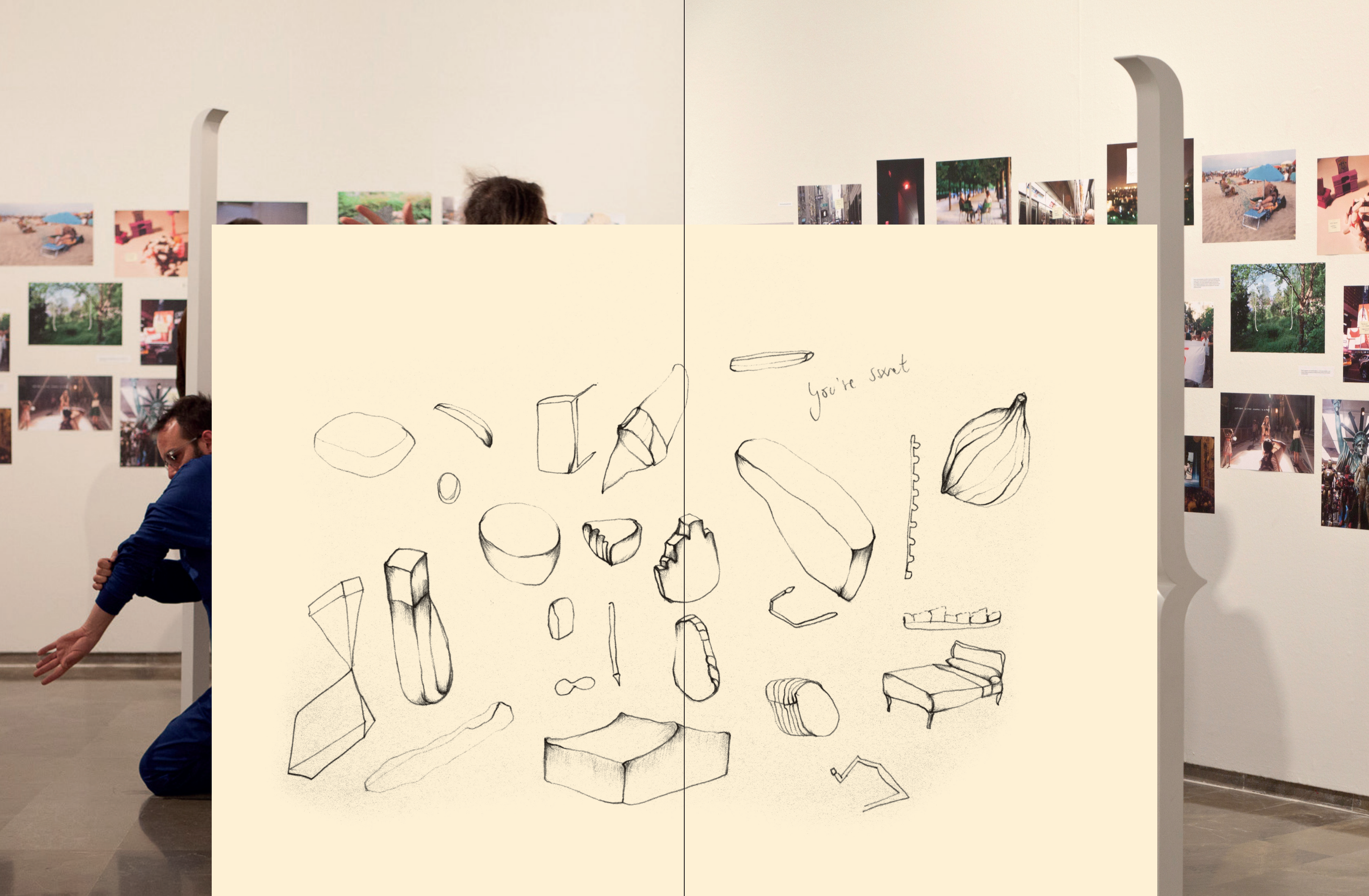
inación

Paul Elc pro

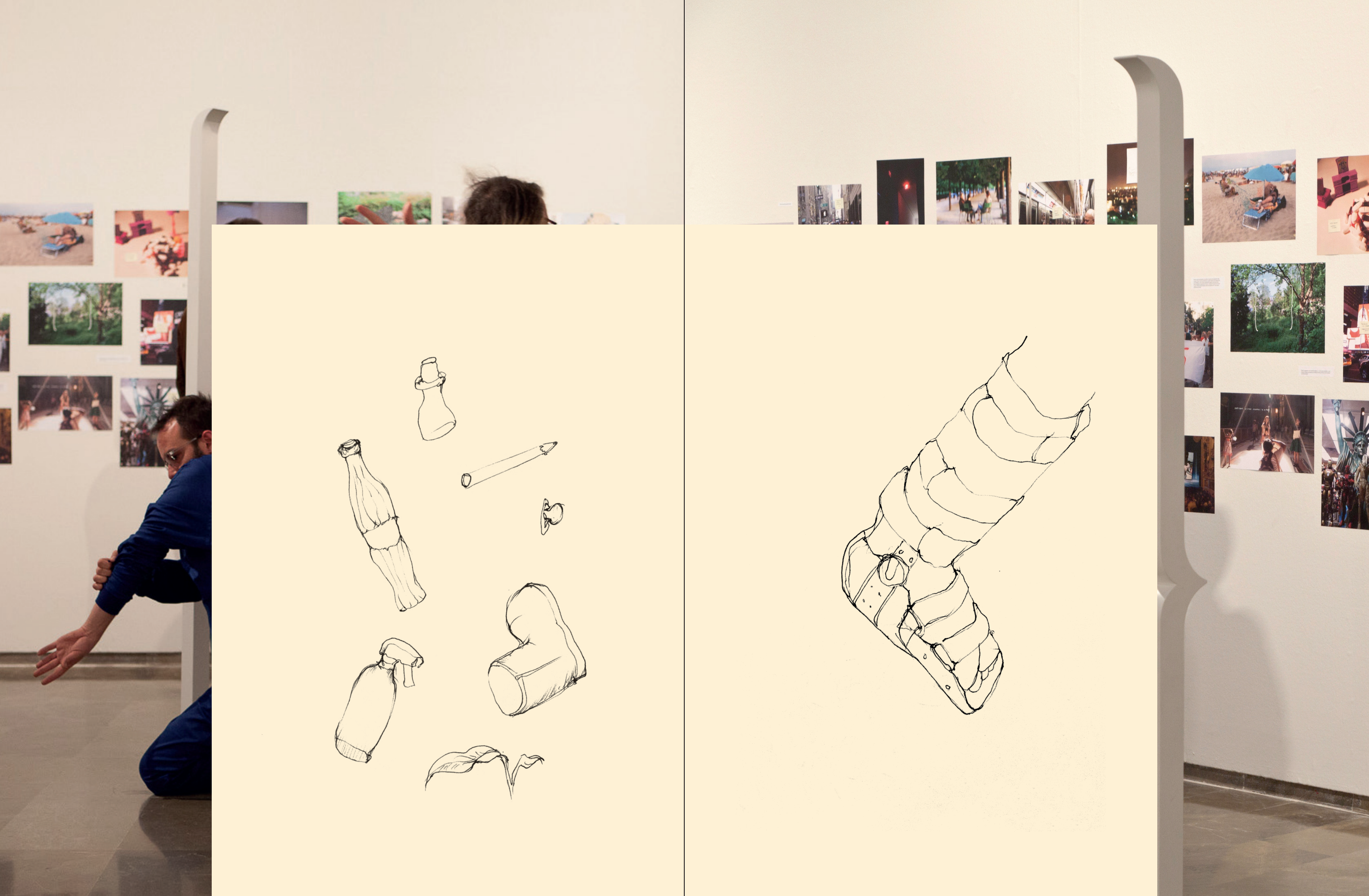

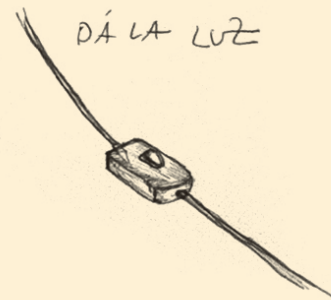
leeme

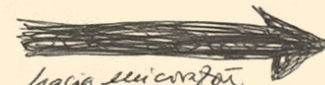
come me

come me

DÁ LA LUZ

hacia el corazón

37

38

Paula Valero

Elogio de la Procrastinación

CONSELL GENERAL DEL CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

President d'honor
Ximo Puig i Ferrer
President de la Generalitat

President
Vicent Marzà Ibáñez
Conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

Vicepresidents
Joan Ribó Canut
Alcalde de València

César Sánchez Pérez
President de la Diputació Provincial d'Alacant

Amparo Marco Gual
Alcaldessa de Castelló de la Plana

Vocals
Luis Barcala Sierra
Alcalde d'Alacant

Javier Moliner Gargallo
President de la Diputació Provincial de Castelló

Jorge Rodríguez Gramage
President de la Diputació Provincial de València

Vicente Farnós de los Santos
Representant del Consell Valencià de Cultura

Mª Carmen Amoraga Toledo
Directora General de Cultura i Patrimoni de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i Presidenta de la Comissió científico-artística

Gerent
José Luis Pérez Pont

Secretari
José Villar Rivera
Subsecretari de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

ISBN:
Depòsit legal:

© dels textos: els autors
© de les imatges: els propietaris
© de la present edició:
Consorti de Museus de la Comunitat Valenciana, 2018

CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Direcció – Gerencia
José Luis Pérez Pont

Adjunta a Direcció
Susana Vilaplana Sanchis

Àrea Jurídica
Marta Pérez Soria

Coordinació d'Exposicions
Mª Vicenta Belenguer Dolz
Lucía González Menéndez
Isabel Pérez Ortiz
Vicente Samper Embiz

Programes Públics
Eva Doménech López

Educació i Mediació
José Campos Alemany

Media i Xarxes
Carmen Valero Escribá

Administració
Nicolás S. Bugada Cabrera
María Luisa Izquierdo López
Antonio Martínez Palop
Germà Sánchez Eslava

Traducció al valencià
Servici de Traducció i Assessorament del Valencià de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Traducció a l'anglès
Graham Bell

Documentació fotogràfica i video
Juan R. Peiró
Guillermo Pérez
Miguel Saiz

Impressió i Encuadernació
La Imprenta CG

EXPOSICIÓ

Organització
Consorti de Museus de la Comunitat Valenciana

Coordinació Tècnica
Isabel Pérez Ortiz
Santiago Ribelles Zorita

Muntatge
Marcos Navarro

Audiovisuals i Il·luminació
Mister Media

Disseny Retolació
Enrique Casp

Producció Retolació
Artefacte

Producció carpinteria
Jacinto Núñez

Assegurances
Hiscox

CATÀLEG

Textos
Maurizio Lazzarato
Esther Ferrer
Mathilde Ferrer
Cristina Vega Solís,
Leónidas Martin
Gloria G. Durán
Vicente Arlandis
Raul de Arriba
Miguel Molina
Rubén Fuentes
Santiago Ribelles,
Graham Bell,
Kilian García
Mónica Real
Laboratorio de Creaciones Intermedia, UPV

Coordinació de l'edició
Paula Valero
Santiago Ribelles

Disseny Gràfic i Maquetació
Enrique Casp
Carles Rodrigo

Impressió i Encuadernació
La Imprenta CG

P. 01 — 16

Aportació per a l'Elogi de la procrastinació en curs / Aportación para el Elogio de la procrastinación en curso / Contribution for In praise of procrastination under construction

P. 17 — 32

Llistes de dibuixos que faig quan procrastine / Listados de dibujos realizados cuando procrastino / Lists of drawings made when I procrastinate

P. 33 — 44

Exposició / Exposición / Exhibition

P. 49 — 54

Introducció / Introducción / Introduction

P. 55 — 66

Aportació per a l'Elogi de la procrastinació en curs / Aportación para el Elogio de la procrastinación en curso / Contribution for In praise of procrastination under construction

P. 67 — 78

Breu repertori de frases memorables / Breve repertorio de frases memorables / Short repertoire of memorable phrases

P. 79 — 96

Maqueta, taller, acció. Manifestació de rebuig al treball / Maqueta, taller, acción. Manifestación de rechazo al trabajo/ Manifestation of rejecting work. Model, workshop, action.

P. 96

Aquest sistema, aquesta bèstia que hem alimentat / Este sistema, esta bestia que hemos alimentado / This system, this beast that we have fed

P. 97 — 104

Acció Ralentissement París 2016, València 2018 / Acción Ralentissement París 2016, Valencia 2018 / Action Ralentissement Paris 2016, Valencia 2018

P. 105 — 112

Acció entre parèntesis / Acción entre paréntesis / Action between parentheses

P. 113 — 126

Acció, Elogi de la procrastinació / Acción, Elogio de la procrastinación / Action, Praise of Procrastination

P. 133

Convidats / Invitados / Guests

P. 134 — 137

Raúl de Arriba, Vicente Arlandis
Diàleg entre dos cossos cansats. Conferència-performance / Diálogo entre dos cuerpos cansados. Conferencia-performance / Dialogue between two tired bodies. A conference-conversation

P. 138 — 147

Miguel Molina Alarcón, Felip González, Pepe Romero, José Juan Martínez
Accions de l'Anti-Acadèmia de Procrastinació Valenciana / Acciones de la Anti-Academia de Procrastinación / Actions of the Valencian Anti-Academy of Procrastination

P. 148 — 154

Maurizio Lazzarato
Expropiació-apropriació del temps. Conferència iconversa / Expropiación-apropiación del tiempo. Conferencia y conversación / Expropriation-appropriation of time. A conference and conversation

P. 155 — 184

Notas invitados

P. 185 — 189

Preguntas e intervención del público

P. 192 — 195

Biografies / Biografías / Biography

Elogi de la procrastinació

La procrastinació és un concepte utilitzat actualment que es re-sumeix en el modisme: «deixa per a demà el que pugues fer hui», i que en els nostres dies correspon a la imatge de l'esgotament comú enfront de l'acceleració i la precarització de les nostres existències, col·lapsades per una quantitat de treball i obligacions que no arribem a fer íntegrament.

Considerat com un símptoma pel sistema, que naturalment insisteix a combatre'l o a manipular-lo al seu favor (a través de manuals d'autoajuda, etc.), en realitat del que es tracta és que seguim sent el més productius possible.

Elogiar la procrastinació té per objectiu valorar-la com a gest de desobediència a la colonització de la vida per la producció. Si no fem tot el que se suposa que hem de fer es planteja una revolta contra el temps del treball, una afirmació de llibertat absoluta i una relació positiva i de confiança amb la vida en un sentit de continuïtat que contrasta amb l'actual sentit d'un no-fu-tur que ens governa.

L'origen d'aquest text és una anàlisi de la meua pròpia experiència vital, una reflexió sobre com puc distribuir el temps de la meua vida per a aconseguir una existència més “sostenible”. Per a això, he

de qüestionar, en primer lloc, la situació social actual, la problemàtica d'aquesta. Una primera constatació es presenta com una evidència: estem esgotats.

La repartició actual del temps és tal que, ho acceptem o no, tot el nostre temps lliure està “fagocitat” pel treball, és a dir, que vivim amb el desig, fins i tot, l'ansia, de guanyar temps per al plaer, per a permetre'ns la peresa o per a *no fer*.

El concepte actual de la procrastinació m'ha donat l'oportunitat a través d'aquest projecte de qüestionar la relació, entre el desig de no fer (com un lloc d'emancipació) i allò que se suposa que hem de fer (una gran suma de tasques improbables de poder escometre), amb l'exigència d'haver de vendre'ns contínuament, és a dir, convertir-nos en un producte.

Potser la procrastinació és l'única insubordinació possible que ens podem permetre en el limitat marge de maniobra de les nostres vides colonitzades per la producció. Elogiar-la és, en aquest cas, una manera artística de valorar el desig de desobeir per a guanyar temps. Procrastinar pot llegir-se com un gest de confiança en la vida: deixar per a un altre moment allò que has de fer ara, la qual cosa implica una altra relació amb el temps, amb el present. Donar-li un “sentit”

de continuïtat, en contrast franc amb el de no-futur que la nostra societat “destil·la”.

La procrastinació (del llatí *procrastinare*: *pro*, endavant, i *crastinus*, referent al futur), postergació o posposició és l'acció o l'hàbit de retardar activitats o situacions que han d'atendre's, i substituir-les per altres situacions més irrellevants o agradables.

Allò improductiu, allò irrellevant, allò plaent han sigut claus que vam posar en situació en les diverses intervencions que hem fet. Les accions que per la meua banda he plantejat se situaven mentre que unes certes resistències temporals, en què es plantejava una gestualitat improductiva, (l'acció *Entre parèntesi* o *Elogi de la procrastinació*) o una desactivació dels temps i els ritmes de vida (en l'acció *Ralentir*), o el dret a rebel·lar-se, inclús en la maqueta de *Rebuig al treball*, en una convocatòria per a una manifestació infantil.

Les pròpies maneres de fer dels *performers* Santiago Ribelles, Graham Bell Tornado, Mónica Real i Kilian Garcia han activat aquestes accions.

En el meu projecte, el recurs a la poesia i l'humor han sigut dues eines fonamentals que he utilitzat per a tractar i analitzar el malestar comú al qual hem de fer front, i poder-nos situar, així, en un món en què resulta difícil reconèixer-se.

L'humor permet alliberar tensió acumulada per l'excés de productivitat per a poder generar una proximitat amb el públic en una reflexió sobre la proposta. La seua funció és proposar un desig d'apropiació d'una qualitat d'alegria que ens correspon i que hem de recuperar per a poder rearmar-nos i transformar *el com volem viure*.

Aquest *Elogi de la procrastinació-en construcció*, va consistir en un dispositiu format per una instal·lació

expositiva en què se superposaven possibles capes de lectura i incloïa la intervenció de *performers* i públic mitjançant un programa d'accions que es va desenvolupar al llarg dels quatre mesos de durada del projecte.

Per exemple, en la meua instal·lació *Aportació a un elogi de la procrastinació*, plantege analitzar una situació que ens costa reconèixer: la de que ens autoexplotem, que no som tan lliures com creiem, que valorem més produir fins a l'extenuació que el desig i el dret a la peresa, que necessitem espai per a l'afectivitat i el descans, etc.

En el dispositiu es plantejava, també, com una necessitat política enfront de la pèrdua de solidaritat o la fragmentació social, un exercici de reflexió col·lectiva, en què van participar altres artistes convidats, crítics, teòrics, etc. i que va abastar diverses maneres d'intervenció (debats, conferències i accions), que va aportar, així, les anotacions pròpies a aquest elogi en construcció: una producció de sabers lligats a la sostenibilitat de la vida.

En la instal·lació es convidava el públic, que va participar àmpliament, a expressar per escrit les seues opinions sobre què procrastinen, sobre què els agradaria fer si no hagueren de fer allò que han de fer, i la seua reflexió sobre aquest elogi en construcció, tot això registrat en aquesta edició, en què incloem també breus anotacions d'artistes convidats i teòrics, amb l'objectiu de disposar, així, d'elements que considere necessaris per a la construcció d'aquest *Elogi* en comú.

Elogio de la procrastinación

La procrastinación es un concepto utilizado actualmente que se resume en el modismo: «deja para mañana lo que puedas hacer hoy», y que en nuestros días corresponde a la imagen del agotamiento común frente a la aceleración y precarización de nuestras existencias, colapsadas por una cantidad de trabajo y obligaciones que no llegamos a desempeñar en su totalidad.

Considerado como un síntoma por el sistema, que naturalmente insiste en combatirlo o manipularlo a su favor (a través de manuales de autoayuda etc.), en realidad de lo que se trata es de que sigamos siendo lo más productivos posible.

Elogiar la procrastinación tiene por objetivo valorarla como gesto de desobediencia a la colonización de la vida por la producción. Al no hacer todo lo que se supone que tenemos que hacer se plantea una revuelta contra el tiempo del trabajo, una afirmación de libertad absoluta y una relación positiva y de confianza con la vida en un sentido de continuidad que contrasta con el actual sentido de un no-futuro que nos gobierna.

El origen de este texto es un análisis de mi propia experiencia vital, una reflexión sobre cómo puedo distribuir el tiempo de mi vida para conseguir una existencia más “sostenible”. Para ello, debo cuestionar en primer lugar la actual

situación social, su problemática. Una primera constatación se presenta como una evidencia: estamos agotadxs.

La repartición actual del tiempo es tal que, lo aceptemos o no, todo nuestro tiempo libre está “fagocitado” por el trabajo, es decir, que vivimos con el deseo, incluso el ansia, de ganar tiempo para el placer, para permitirnos la pereza o para *el no hacer*.

El concepto actual de la procrastinación me ha dado la oportunidad a través de este proyecto de cuestionar la relación, entre el deseo de no hacer (como un lugar de emancipación) y lo que se supone que tenemos que hacer (una gran suma de tareas improbables de poder acometer), con la exigencia de tener que vendernos continuamente, es decir, convertirnos en un producto.

Quizás la procrastinación sea la única insubordinación posible que nos podemos permitir en el limitado margen de maniobra de nuestras vidas colonizadas por la producción. Elogiarla es, en este caso, una forma artística de valorar el deseo de desobedecer para ganar tiempo. Procastinar pueda leerse como un gesto de confianza en la vida: dejar para otro momento lo que tienes que hacer ahora, lo que implica otra relación con el tiempo, con el presente. Darle un “sentido” de

continuidad, en franco contraste con el de no futuro que nuestra sociedad “destila”.

La procrastinación (del latín procrastinare: pro, adelante, y crastinus, referente al futuro), postergación o posposición es la acción o hábito de retrasar actividades o situaciones que deben atenderse, sustituyéndolas por otras situaciones más irrelevantes o agradables.

Lo Improductivo, lo irrelevante, lo placentero han sido claves que pusimos en situación en las diversas intervenciones que hemos realizado. Las acciones que por mi parte he planteado se situaban en tanto que ciertas resistencias temporales, donde se planteaba una gestualidad improductiva, (la acción *Entre paréntesis* o *Elogio de la Procrastinación*) o una desactivación de los tiempos y ritmos de vida (en la acción *Ralentizar*), o el derecho a rebelarse, incluido en la maqueta de *Rechazo al trabajo*, en una convocatoria para una manifestación infantil.

Estas acciones han sido activadas por las propias formas de hacer de los performers: Santiago Ribelles, Graham Bell Tornado, Mónica Real y Kilian Garcia.

En mi proyecto, el recurso a la poesía y el humor han sido dos herramientas fundamentales que he utilizado para abordar y analizar el malestar común al que tenemos que hacer frente, y podernos situar así, en un mundo en el que resulta difícil reconocerse.

El humor permite liberar tensión acumulada por el exceso de productividad para poder generar una proximidad con el público en una reflexión sobre la propuesta. Su función es proponer un deseo de apropiación de una calidad de alegría que nos corresponde y que debemos recuperar para poder rearmarnos y transformar *el cómo queremos vivir*.

Este *Elogio de la Procrastinación-en construcción*, consistió en un

dispositivo formado por una instalación expositiva en la que se superponían posibles capas de lectura e incluía la intervención de performers y público mediante un programa de acciones que se desarrolló a lo largo de los cuatro meses de duración del proyecto.

Por ejemplo, en mi instalación *Aporte a un elogio de la Procrastinación*, planteo analizar una situación que nos cuesta reconocer: la de que nos autoexplotamos, que no somos tan libres como creemos, que valoramos más producir hasta la extenuación que el deseo y el derecho a la pereza, que necesitamos espacio para la afectividad y el descanso, etc..

En el dispositivo se planteaba también, como una necesidad política frente a la pérdida de solidaridad o la fragmentación social, un ejercicio de reflexión colectiva, en la que participaron otros artistas invitados, críticos, teóricos, etc... y que abarcó diversas formas de intervención (debates, conferencias y acciones), aportando así sus propios apuntes a este elogio en construcción: una producción de saberes ligados a la sostenibilidad de la vida.

En la instalación se invitaba al público, que participó ampliamente, a expresar por escrito sus opiniones sobre qué procrastinan, sobre lo que les gustaría hacer si no tuvieran que hacer lo que tienen que hacer y su propia reflexión sobre este elogio en construcción, todo ello registrado en la presente edición, en la que incluimos también breves apuntes de artistas invitados y teóricos, con el objetivo de disponer así de elementos que considero necesarios para la construcción de este *Elogio* en común.

In praise of procrastination

Procrastination is a concept used at present that can be summarised with the idiom: “Leave for tomorrow what you can do today”, and one that currently corresponds to the image of shared exhaustion in the face of the acceleration and insecurity of our existences, at a standstill due to the quantity of work and obligations that we do not manage to fully carry out.

Considered as a symptom by the system, which naturally insists on battling against it or manipulating it in its favour (through self-help manuals, etc.), in reality what this is about is getting us to continue to be as productive as possible.

Praising procrastination is aimed at valuing it as a gesture of disobedience against the colonisation of daily life by production. By not doing everything that it is assumed that we have to do, what is proposed is a revolt against working time, an affirmation of absolute liberty and a positive and trusting relationship with life in the sense of continuity that contrasts with the current sense of a non-future that rules over us.

The origin of this text is an analysis of my own life experience, a reflection on how I can distribute the time in my life in order to achieve a more “sustainable” existence. To do this, I must first question the current social situation, and its

problems. A first observation is presented as proof: we are exhausted. The current distribution of time is such that, whether we accept it or not, all our free time is absorbed by work, that is, we live with the desire, even the longing, to gain time for pleasure, to allow ourselves to be lazy or not to do.

The current concept of procrastination has given me the opportunity through this project to question the relationship, between the desire not to do (as a space of emancipation) and what we are supposed to do (a large sum of tasks it is unlikely that we will be able to carry out), with the requirement of having to sell ourselves continuously, that is, becoming a product.

Perhaps procrastination is the only possible insubordination that we can allow ourselves in the limited margin for manoeuvre we have in lives which are colonized by production. To praise it is, in this case, an artistic way of valuing the desire to disobey in order to gain time. Procrastinating can be read as a gesture of confidence in life: leave for another moment what you have to do now, which implies another relationship with time, and with the present. Giving it a “sense” of continuity, in stark contrast to that of no future “shown” by our society.

Procrastination (from the Latin procrastinare: pro, forward, and crastinus, referring to the future), deferral or postponement is the action or habit of delaying activities or situations that must be addressed, replacing them with other more irrelevant or pleasant situations. The Unproductive, the irrelevant, the pleasurable have been the keys used to configure the various interventions that we have carried out. The actions that I proposed were placed like temporary resistances, where an unproductive gesture was outlined (the action *Between Parenthesis* or *In Praise of Procrastination*) or a deactivation of the times and rhythms of life (in the action *Slowing Down*), or the right to rebel, included in the *Rejection of Work* model, in a call for a children's demonstration.

These actions have been activated by the performers' own ways of doing things: Santiago Ribelles, Graham Bell Tornado, Monica Real and Kilian Garcia.

In my project, the use of poetry and humour have been two fundamental tools that I have used to address and analyse the common malaise that we have to face, and thus be able to situate ourselves in a world in which it is difficult to recognize ourselves.

Humour allows to release tensions accumulated by the excess of productivity in order to be able to generate a proximity with the public in a reflection on the proposal. Its function is to propose a desire for appropriation of a quality of joy that belongs to us and that we must recover in order to rearm ourselves and transform *how we want to live*.

This *Praise of Procrastination under construction*, consisted in a mechanism formed by an exhibition installation in which possible layers of reading were superimposed and it included

the intervention of performers and public through a programme of actions that was developed over the four month duration of the project.

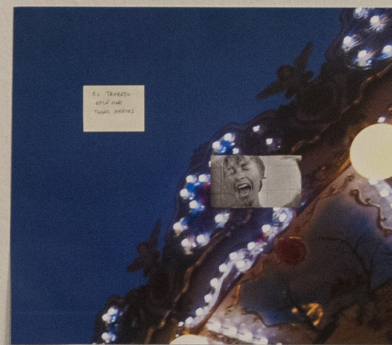
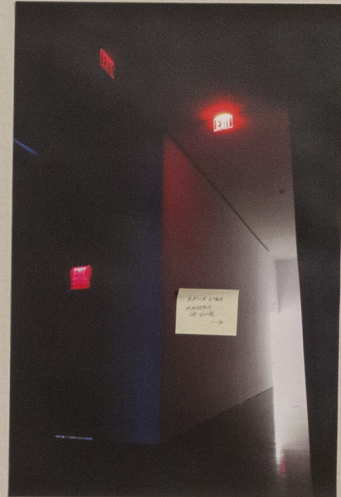
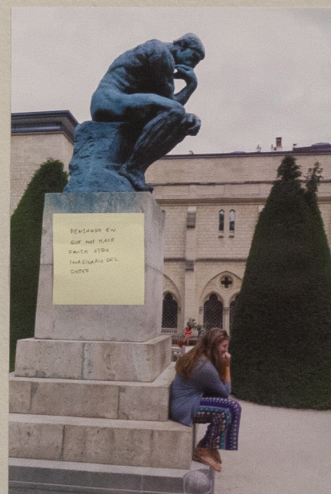
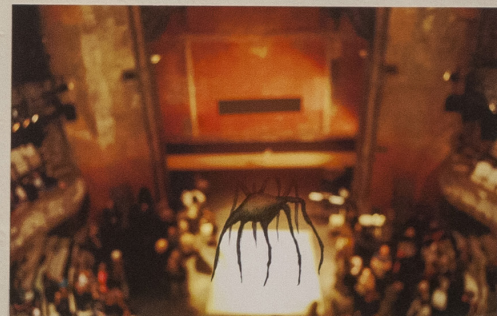
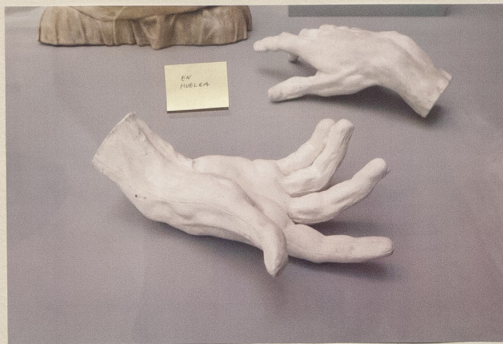
For example, in my installation *Contribution to a Praise of Procrastination*, I set out to analyse a situation we find difficult to acknowledge: that we exploit ourselves, that we are not as free as we believe, that we value producing to the point of exhaustion more than desire and the right to laziness, that we need space for affection and rest, etc...

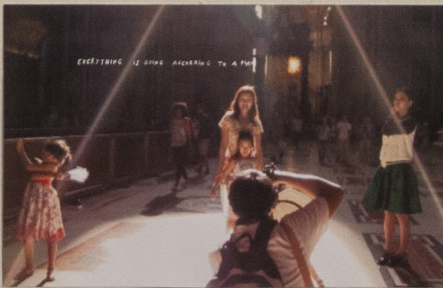
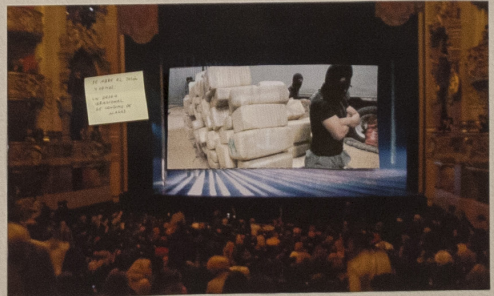
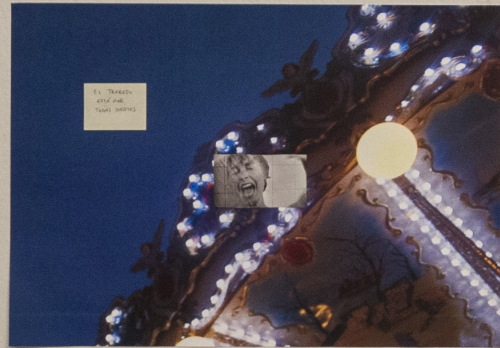
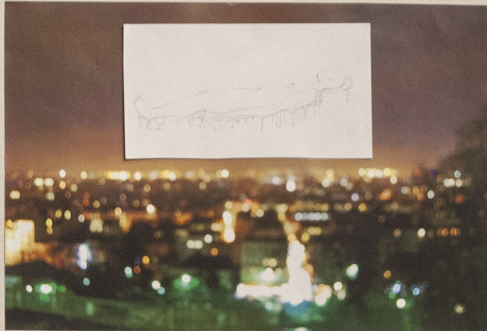
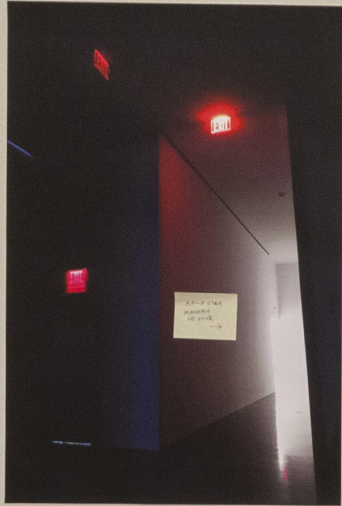
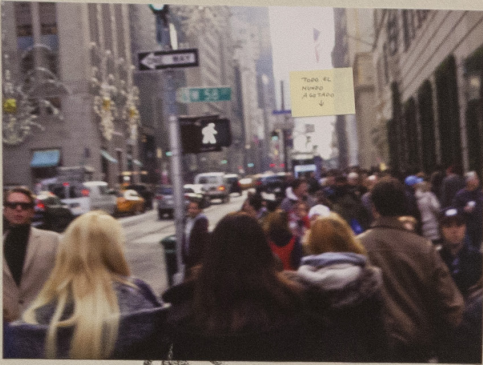
The project also proposed, as a political need in the face of a loss of solidarity or social fragmentation, an exercise in collective reflection, in which other guest artists, critics, theoreticians, etc...participated, and that included various forms of intervention (debates, conferences and actions), thus they contributed their own notes to this eulogy under construction: a production of knowledge linked to the sustainability of life.

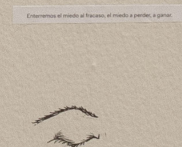
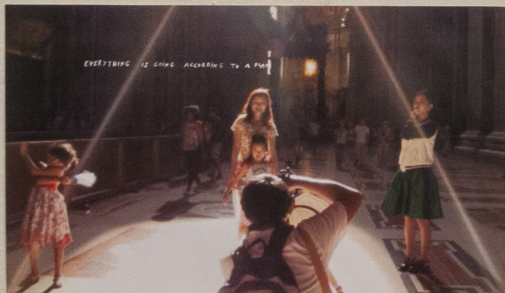
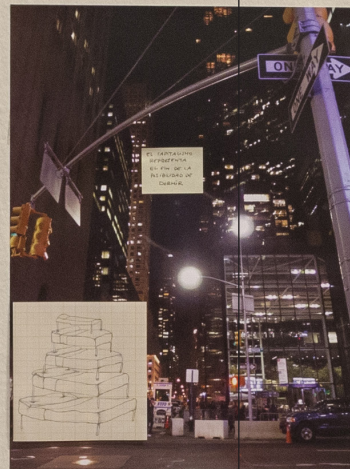
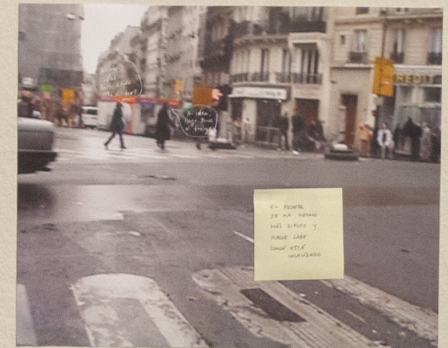
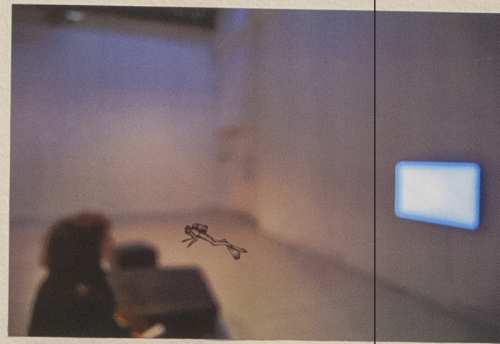
In the installation, the public, who participated extensively, was invited to express in writing their views about what they procrastinate about, what they would like to do if they did not have to do what they have to do and their own reflection on this eulogy under construction, all of it compiled in this publication, in which we also include short notes from invited artists and theorists, with the aim of putting together in this way elements which I consider necessary for the construction of this shared *Eulogy*.

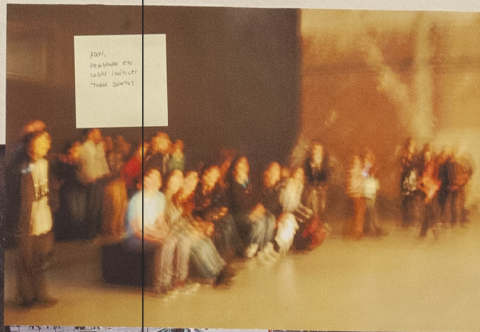
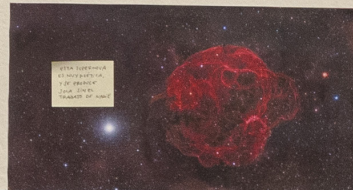
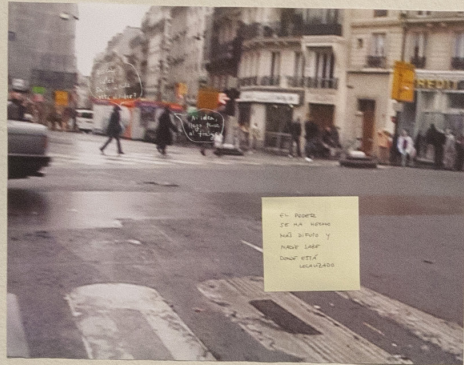
Aportació per a l'Elogi de la procrastinació en curs / Aportación para el Elogio de la procrastinación en curso / Contribution for In praise of procrastination under construction

Impressions fotogràfiques, collage, dibuixos de grafit sobre paret / Impresiones fotográficas, collage, dibujos de grafito sobre pared / Photo prints, collage, graphite drawings on the wall

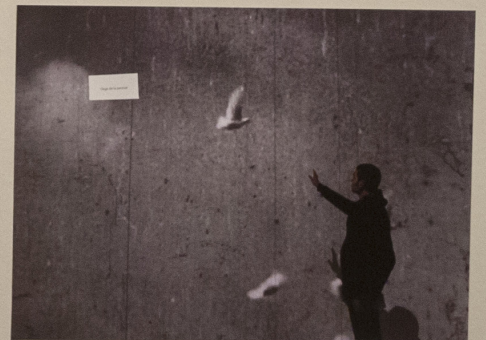
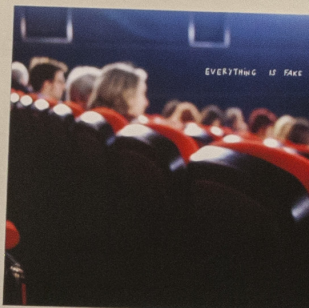
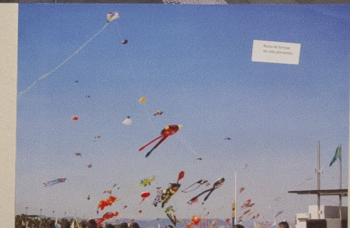
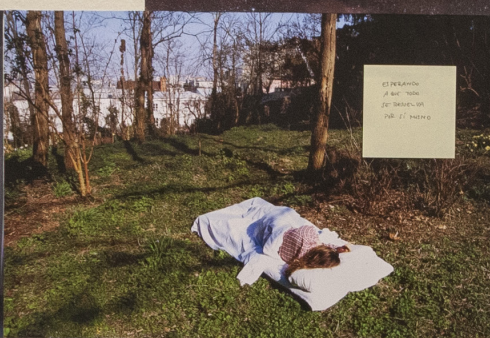
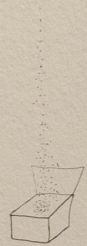
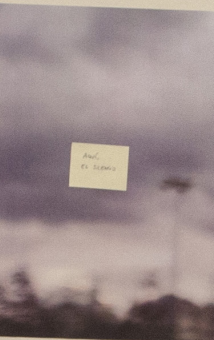
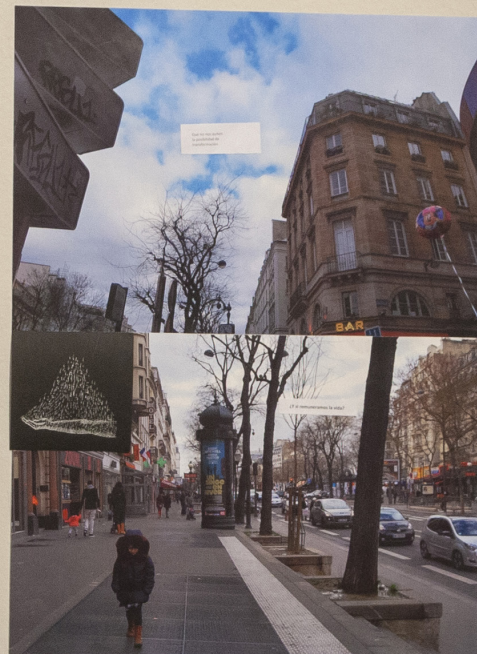

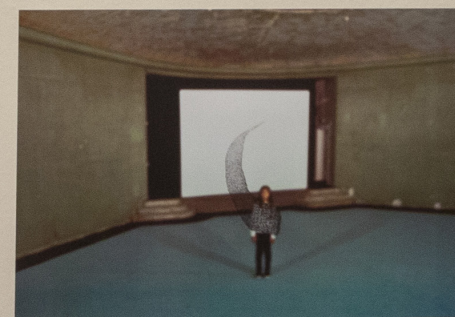
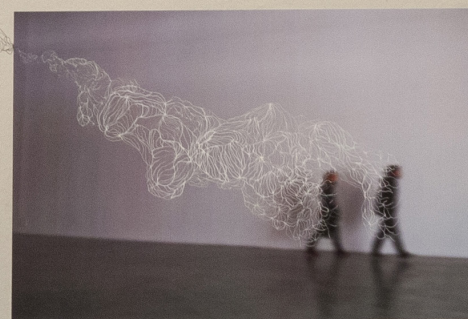
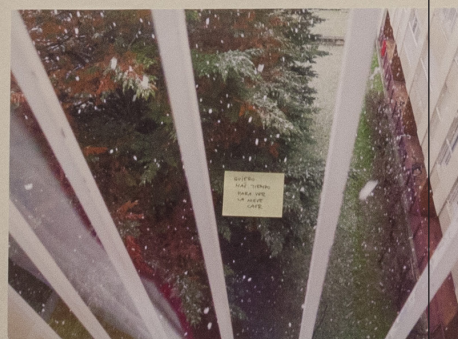
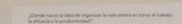
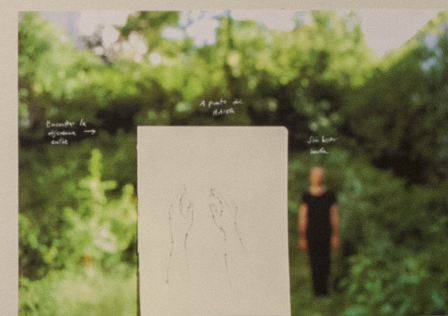
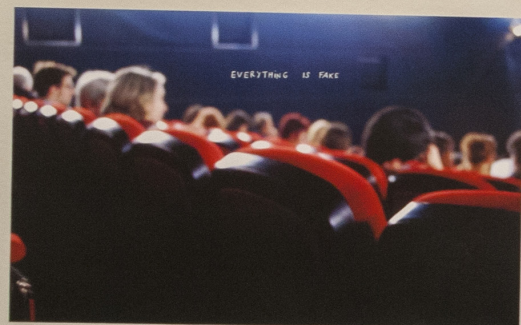
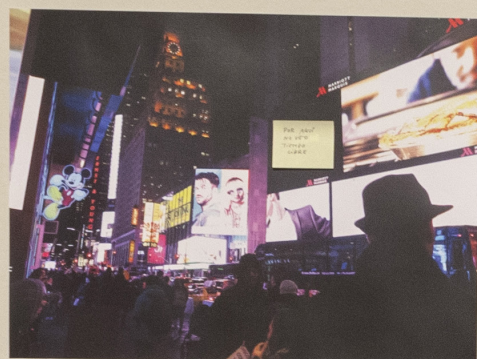
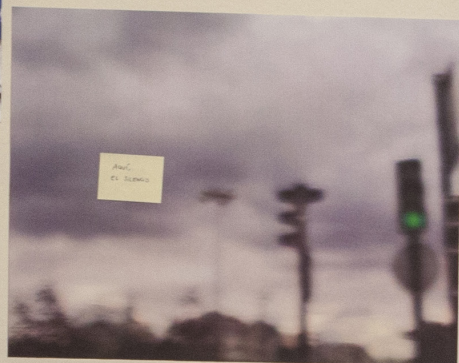

El punto de vista del mundo es un punto de vista

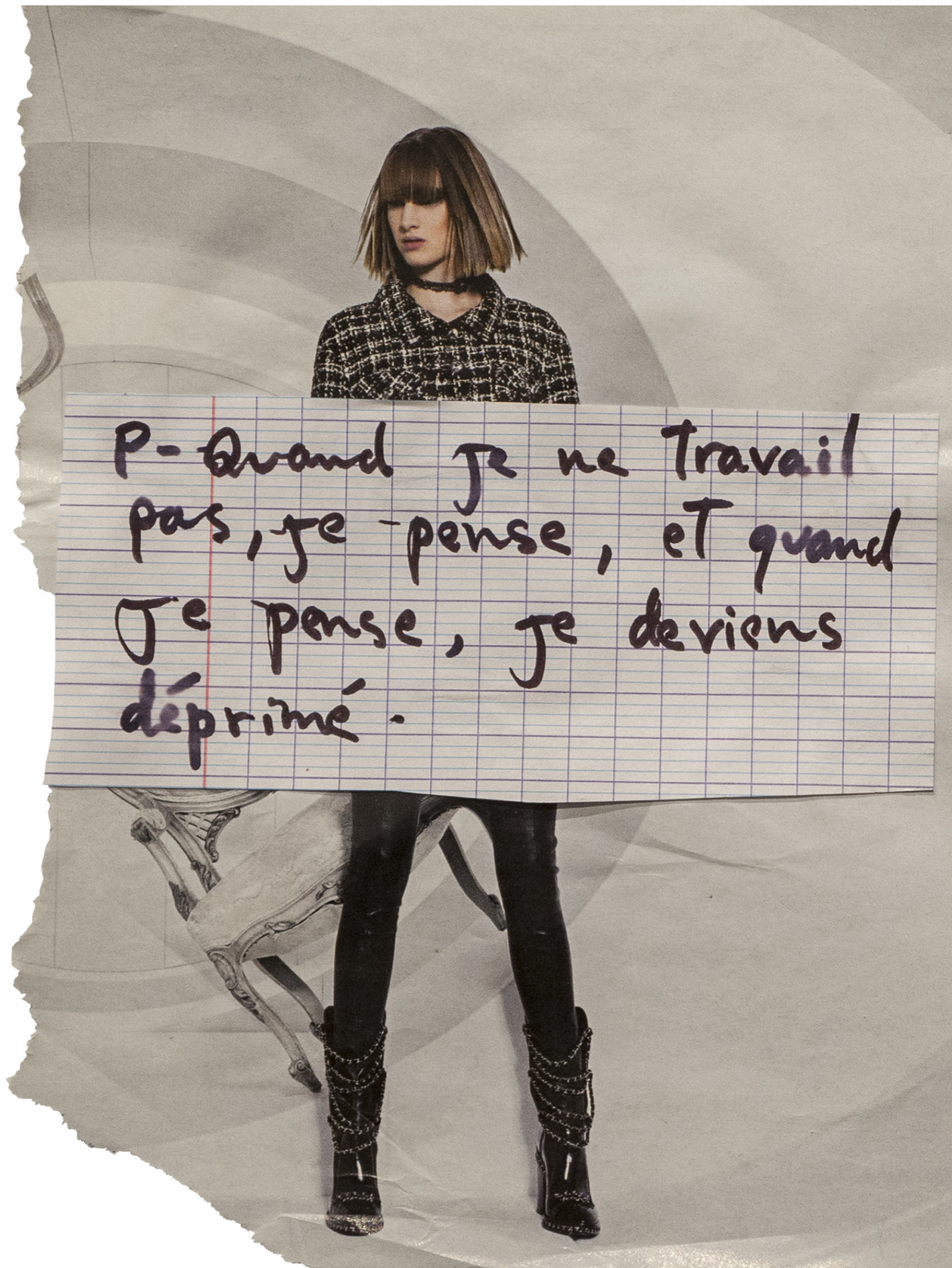
El punto de vista del mundo es un punto de vista

**Breu repertori de frases
memorables / Breve repertorio
de frases memorables / Short
repertoire of memorable phrases**

Compilació de frases populars sobre el treball
en diferents èpoques històriques sobre fulls
de la revista Marie Claire / Compilación de de
frases populares sobre el trabajo en diferentes
épocas históricas sobre hojas de la revista
Marie Claire / Compilation of popular phrases
about the work in different historic eras on
pages from Marie Claire magazine.

8. El treball és l'activitat vital pròpia del treballador, és l'expressió personal de la seua vida. L'home es transforma pel treball / El trabajo es la actividad vital propia del trabajador, es la expresión personal de su vida. Es por el trabajo que el hombre se transforma / Work is the vital activity inherent to the worker, it is the personal expression of their life. It is through work that man is transformed.
9. M'agrada el treball: m'encisa. Puc passar-me hores mirant-lo / Me encanta el trabajo: me fascina. Puedo pasarme horas mirándolo / I love work: it fascinates me. I can spend hours looking at it.
10. Treballem per a viure però no vivim per a treballar / Trabajamos para vivir pero no vivimos para trabajar / We work to live but we do not live to work.
11. El treball del matí val com l'or / El trabajo de la mañana vale oro / Tomorrow's work is worth gold.
12. Cal treballar en aquest món, cal lluitar. Ja tindrem temps de descansar tota l'eternitat / Hay que trabajar en este mundo, hay que luchar. Ya tendremos tiempo de descansar toda la eternidad / It is necessary to work in this world; it is necessary to battle. We will have all of eternity to rest.
13. El treball és l'opi del poble i jo no vull morir drogat / El trabajo es el opio del pueblo y yo no quiero morir drogado / Work is the opium of the people and I don't want to die on drugs.

14. Pràcticament, només el treball pot consolar-nos d'haver nascut / Sólo el trabajo puede prácticamente consolarnos de haber nacido / Only work can practically console us for having been born.
15. El treball ben repartit no mata / El trabajo bien repartido no mata / Work well divided out does not kill.
16. En el treball d'una vida és on resideix la vertadera seducció / Es en el trabajo de una vida que reside la verdadera seducción / The true seduction of a life lies in work.
17. Quan no treballo, penso, i quan penso, em deprimisc / Cuando yo no trabajo, yo pienso y cuando pienso, me deprimio / When I don't work, I think and when I think, I get depressed.
18. Ningú treballa millor que quan fa només una cosa / Nadie trabaja mejor que cuando hace una sola cosa / Nobody works better than when doing a single thing.
19. El treball espanta tres grans mals: el tedi, el vici i la necessitat / El trabajo aleja de nosotros tres grandes males: el tedio, el vicio y la necesidad / Work distances us from three great evils: tedium, vice and necessity.
20. Cal fer la meitat del treball. La resta es farà a soles / Hacer la mitad del trabajo. El resto se hará solo / Do half the work. The rest will do itself.

21. El treball! L'única cosa de la qual no ens penedim mai / ¡El trabajo! La única cosa de la que no nos arrepentimos nunca / Work! The only thing that we never regret.
22. El treball és l'aliment de les ànimes nobles / El trabajo es el alimento de la almas nobles / Work is the nourishment of noble souls.
23. El treball és un capital que no s'acumula / El trabajo es un capital que no se acumula / Work is capital that is not accumulated.
24. El treball: és l'ocasió de descobrir-se a un mateix / El trabajo: es la ocasión de descubrirse a sí mismo / Work: it is the chance to discover yourself.
25. Cal treballar en aquest món, cal lluitar. Ja tindrem temps de descansar tota l'eternitat / Hay que trabajar en este mundo, hay que luchar. Ya tendremos tiempo de descansar toda la eternidad / It is necessary to work in this world; it is necessary to battle. We will have all of eternity to rest.
26. El treball humà és l'esclat que il·lumina el meu abisme de tant en tant / El trabajo humano es la explosión que ilumina mi abismo de vez en cuando / Human work is the explosion that illuminates my abyss sometimes.
27. Treballar de valent no ha matat a ningú, però per què n'hem de córrer el risc? / Trabajar duramente nunca ha matado a nadie, pero ¿para qué tomar el riesgo? / Working hard has never killed anyone, but why take the risk?

28. La història del treball és sovint un fresc de la misèria: és també una extensa novel·la d'amor i alegria / La historia del trabajo es a menudo un fresco de la miseria: es también una extensa novela de amor y alegría / The history of work is often a fresco of misery: it is also a long novel about love and happiness.
29. El treball és la vida, i sense aquest poc més queda sinó por i inseguretat / El trabajo es la vida, y sin él no hay más que miedo e inseguridad / Work is life, and without it there is nothing but fear and insecurity.
30. La templança i el treball són les millors medecines de l'home / La templanza y el trabajo son las mejores medicinas del hombre / Temperance and work are man's best medicine.
31. Tot treball és noblesa que s'aferra a una estrela / Cualquier trabajo es nobleza que se aferra a una estrella / All work is nobility that clings to a star.
32. El treball dignifica / El trabajo dignifica / Work dignifies.
33. El treball, encara que no trau l'home de la misèria, li garanteix una dignitat / El trabajo, aunque no llega a sacar al hombre de la miseria, le garantiza una dignidad / Work, even if it does take man out of misery, guarantees him dignity.
34. No està bé treballar quan canta la xitxarra / No hace bien trabajar cuando la cigala canta / It is not good to work when the langoustine sings.

35. Els bons treballadors sempre tenen la sensació que podrien haver treballat de sobra / Los buenos trabajadores tienen siempre la sensación que pudieran haber trabajado de más / Good workers have always the feeling that they could have worked more.

36. L'objectiu suprem del treball és la virtut i no la riquesa / El objetivo supremo del trabajo es la virtud y no la riqueza / The supreme objective of work is virtue and not wealth.

37. Cal treballar per a viure / Hay que trabajar para vivir / It is necessary to work to live.

38. No mesures tant el teu treball fins que la teua jornada no haja acabat / No midas tanto tu trabajo en cuanto que tu jornada no haya acabado / Do not measure your work when your day has not yet finished.

39. El gust pel treball és el fet de no poder estar sense fer res / El gusto del trabajo es el hecho de no poder estar sin hacer nada / The taste for work is the fact that we cannot sit and do nothing.

40. El treball, entre d'altres avantatges, té la de retallar les jornades i allargar la vida / El trabajo, entre otras ventajas, tiene la de recortar las jornadas y alargar la vida / Work, among other benefits, has the advantage of shortening days and prolonging life.

41. El treball reclama l'elit dels humans / El trabajo reclama la élite de los humanos / Work calls for the elite of humanity.

42. Sense el treball, Vosté, com pot pretendre resistir a la mort? / Sin el trabajo, ¿cómo puede pretender usted resistir a la muerte? / Without work, how can you hope to resist death?

43. El treball et fa lliure / El trabajo nos hará libres / Work will set you free.

44. Treballar, és resar / Trabajar, es rezar / To work is to pray.

45. El treball és la benedicció més gran que Déu li ha donat a l'home / El trabajo es la más grande bendición que Dios ha dado al hombre / Work is the greatest blessing that God has given man.

46. El treball fa bé a la salut / El trabajo es bueno para la salud / Work is good for health.

47. El treball és la llibertat. La llibertat és aquella dels altres. El treball és el dels altres / El trabajo es la libertad. La libertad es aquella de los otros. El trabajo es el de los otros / Work is freedom. Freedom is that of others. Work is that of others.

48. Sense un treball enorme i sempre obstinat, l'existència per als mortals mai no ha produït res / Sin un trabajo enorme y siempre obstinado la existencia para los mortales no ha dado nunca nada / The existence of mortals has never produced anything without enormous and always obstinate work.

Maqueta, taller, acció. Manifestació de rebuig al treball / Maqueta, taller, acción. Manifestación de rechazo al trabajo/ Manifestation of rejecting work. Model, workshop, action.

Acció: Manifestació “A baix el treball”
Graham Bell Tornado, Kilian García, Mónica Real i Santiago Ribelles Zorita

Lloc: Sala expositiva del projecte Elogi de la procrastinació. Centre del Carme (Consorti de Museus), a partir d'allí s'eixirà a la via pública / **Lugar:** Sala expositiva del Proyecto Elogio de la procrastinación. Centro de El Carmen (Consorti Museus), para a continuación salir a la vía pública / **Place:** exhibition room of the In Praise of Procrastination Project. El Carme Contemporary Culture Centre (Consorti Museus), and then heading out to the public streets.

Aquesta acció és la materialització de la maqueta de Rebuig al treball que es trobava en l'exposició Elogi de la procrastinació.

L'acció partia d'una invitació per a constituir aquesta manifestació de rebuig al treball, composta per les proclames o les imatges consensuades en el taller previ per a eixir després a manifestar-nos d'una manera festiva amb l'objectiu de reivindicar la vida i en comú.

Una proposta enfocada a ser una manifestació infantil. Els xiquets i les xiquetes tenen molt a dir sobre la distribució del temps de vida en relació al treball de la seua família, volia proposar una acció en què això tinguera lloc, per a donar-nos el permís, com fan els xiquets, per a dir allò que realment pensem i sentim. Els convidem a vindre-hi amb disfresses i roba de treball.

—

Esta acción es la materialización de la maqueta de rechazo al trabajo que estaba en la exposición Elogio de la procrastinación.

La acción partía de una invitación para constituir esta manifestación de rechazo al trabajo, compuesta por las proclamas o imágenes consensuadas en el taller previo para salir después a manifestarnos de una manera festiva con el objetivo de reivindicar la vida y en común.

Una propuesta enfocada a ser una manifestación infantil, lxs niñxs tienen mucho que decir sobre la distribución del tiempo de vida en relación al trabajo de su familia, quería proponer una acción donde esto tuviera lugar, para darnos el permiso como hacen lxs niñxs para decir lo que realmente pensamos y sentimos. Les Invitamos a venir con disfraces y ropa de trabajo.

—

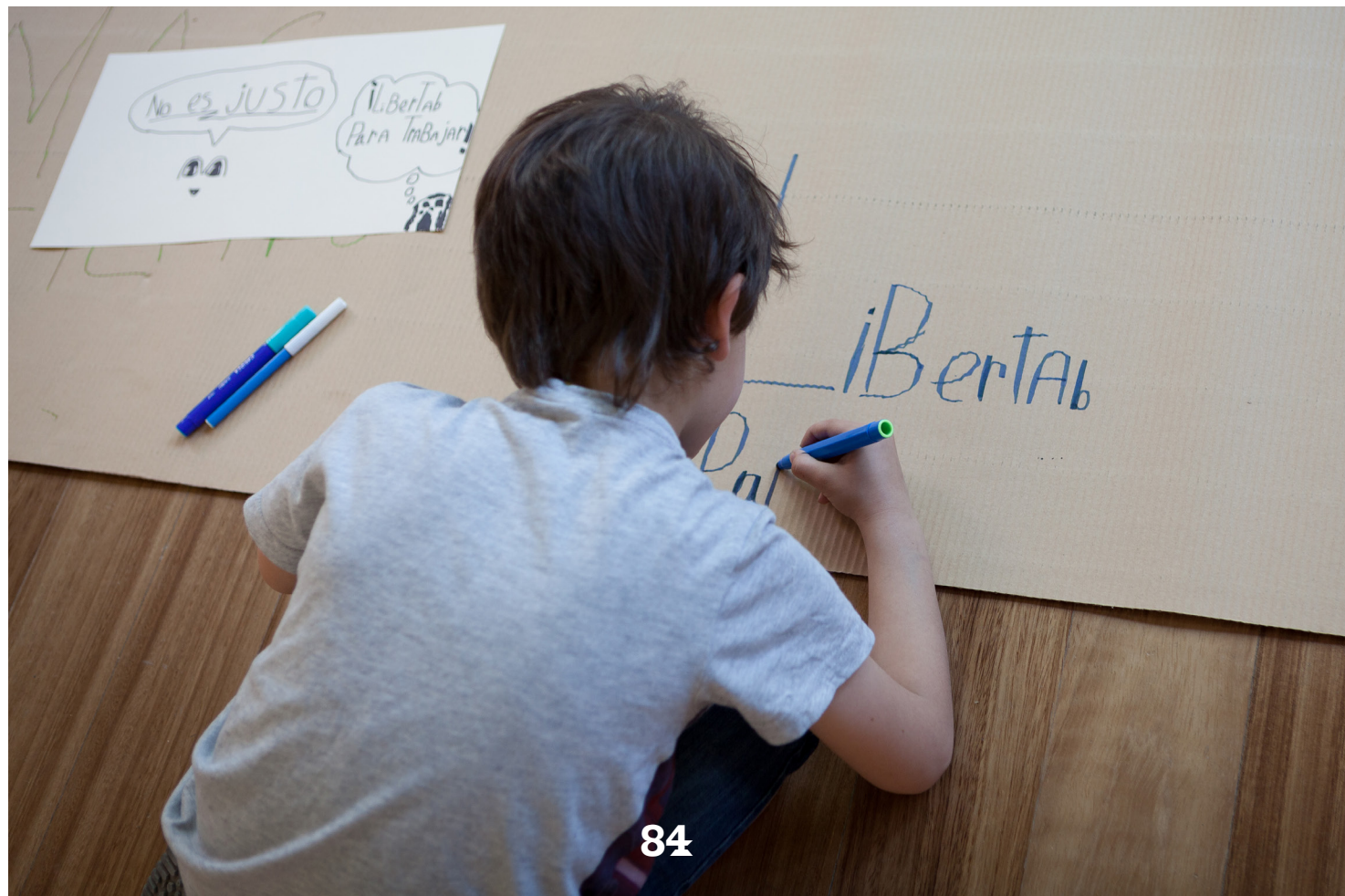
This action is the materialization of the rejection of work model that was in the exhibition In Praise of Procrastination.

The action was based on an invitation to set up a demonstration in rejection of work, composed of slogans or images agreed upon in the preceding workshop, in order to go out later and demonstrate in a festive and communal manner with the aim of asserting life.

A proposal designed to be a children´s demonstration, since children have a lot to say about the distribution of the time of life in relation to the work of their family, I wanted to propose an action where this could take place, in order to allow us to say what we really think and feel like children do. People were invited to come with costumes and work clothes.

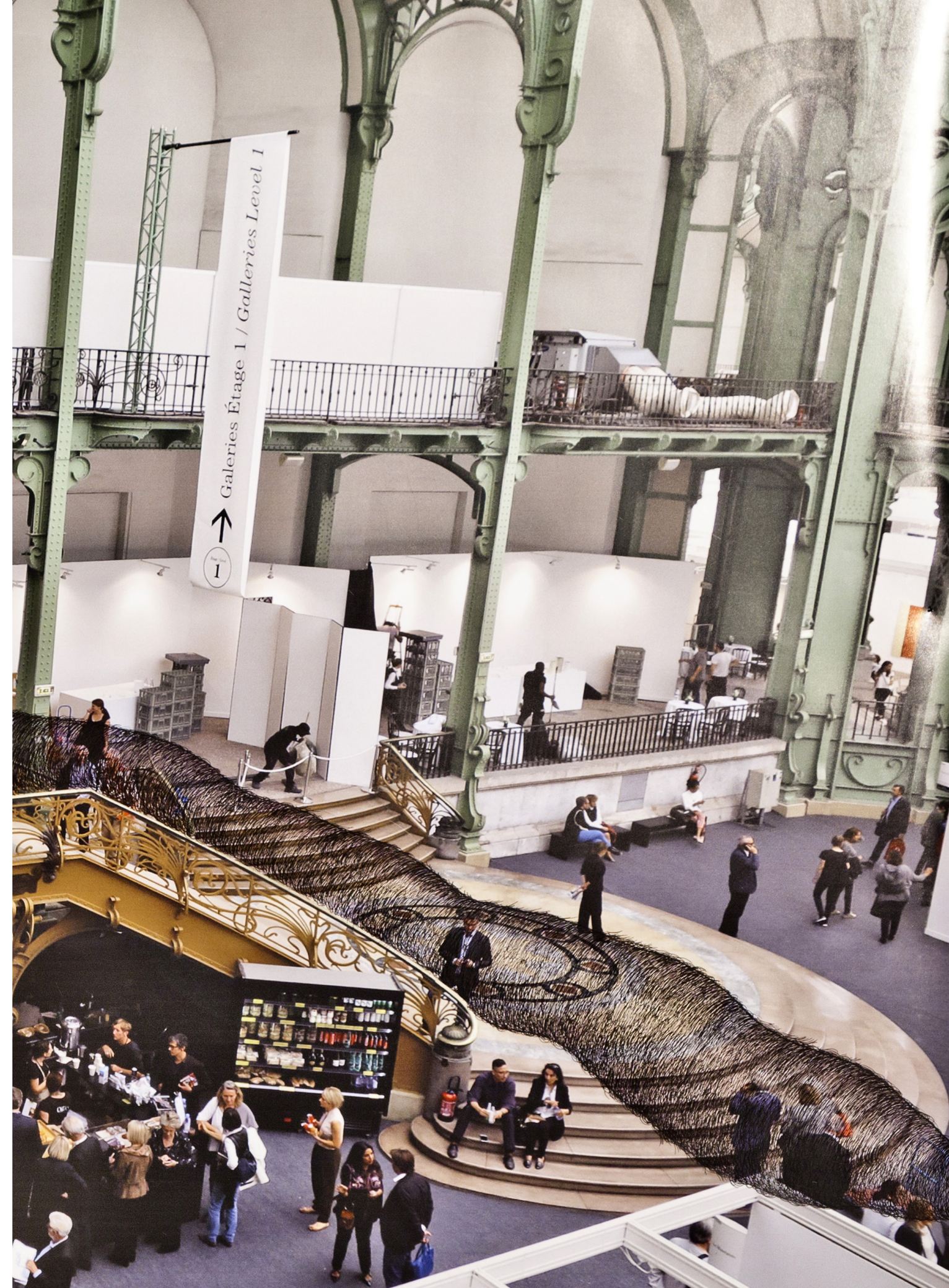

Aquest sistema, aquesta bèstia que hem alimentat / Este sistema, esta bestia que hemos alimentado / This system, this beast that we have fed.

Dibuix sobre imatges de la fira d'art contemporani de París. La FIAC, 2017. Dibuix amb rotring sobre impressió fotogràfica / Dibujo sobre imágenes de la feria de arte contemporáneo de París, la FIAC, 2017. Dibujo con rotring sobre impresión fotográfica / Drawing over images of the contemporary Paris international art fair, FIAC 2017. Drawing with rotring on photo print.

**Acció Ralentissement París
2016, València 2018 / Acción
Ralentissement París 2016, Valencia
2018 / Action Ralentissement Paris
2016, Valencia 2018**

Graham Bell Tornado, Kilian García, Mónica Real i Santiago Ribelles Zorita

Lloc: Jardí de la Procrastinació. Claustre renaixentista del Centre del Carme (Consorti de Museus), a partir d'allí s'eixirà a la via pública / Lugar: Jardín de la procrastinación. Claustro renacentista del Centro de El Carmen (Consorti Museus), para a continuación salir a la vía pública / Place: The Garden of Procrastination. Renaissance cloister of the El Carme Contemporary Culture Centre (Consorti Museus), and then heading out to the public streets.

La dansa té la capacitat de revelar com la materialitat dels cossos distribuïts en el temps i en l'espai poden canviar la manera en què vivim i treballem junts” (Kunst, 2009).

L'acció *Alentir* consistia en una invitació a qui volia sumar-se a aquesta per a rodar lentament en unes determinades zones de la ciutat de València.

Plantejada com un exercici d'experimentació des de l'escolta col·lectiva de cossos que s'alenteixen, que es paren quan volen per a alçar-se, abandonar l'acció, i potser després rodar de nou.

Ralentir les maneres de circulació dels ritmes dels nostres cossos cansats, junts, per a generar una altra atenció i escolta cap a altres maneres de vida més sostenibles.

Realitzada a París 2016, es va tornar a replantejar a València guiada pels *performers* d'*Elogi de la procrastinació*: Kilian García, Mónica Real i Santiago Ribelles Zorita, junt amb la gent que s'hi va inscriure per a fer-la.

—

La danza tiene la capacidad de revelar cómo la materialidad de los cuerpos distribuidos en el tiempo y en el espacio pueden cambiar el modo en que vivimos y trabajamos juntos” (Kunst 2009).

La acción *Ralentizar* consistía en una invitación a quien quisiera sumarse a ella para rodar lentamente en unas determinadas zonas de la ciudad de Valencia.

Planteada como un ejercicio de experimentación desde la escucha colectiva de cuerpos que se van ralentizando, que se paran cuando quieren para levantarse, abandonar la acción, y quizás después rodar de nuevo.

Ralentizar los modos de circulación de los ritmos de nuestros cuerpos cansados, juntos, para generar otra atención y escucha hacia otras formas de vida más sostenibles.

Realizada en París 2016, se volvió a replantear en Valencia guiada por los performers de *Elogio de la procrastinación*: Kilian García, Mónica Real y Santiago Ribelles Zorita junto a la gente que se inscribió para realizarla.

—

“Dance has the ability to reveal how the materiality of bodies distributed in time and space can change the way we live and work together” (Kunst 2009).

The action *Slowing down* consisted of an invitation to those who wanted to join in to slowly roll in certain areas of the city of Valencia.

Considered as an exercise in experimentation in collective listening of bodies that are slowing down, that stop when they want to in order to get up, leave the action, and maybe later on roll again.

Slowing down, together, the circulation of the rhythms of our tired bodies, to generate other forms

of attention and listening to other, more sustainable, forms of life.

Carried out in Paris in 2016, it was proposed again in Valencia and guided by the *In Praise of Procrastination* performers: Kilian García, Mónica Real and Santiago Ribelles Zorita along with the people who signed up to take part in it.

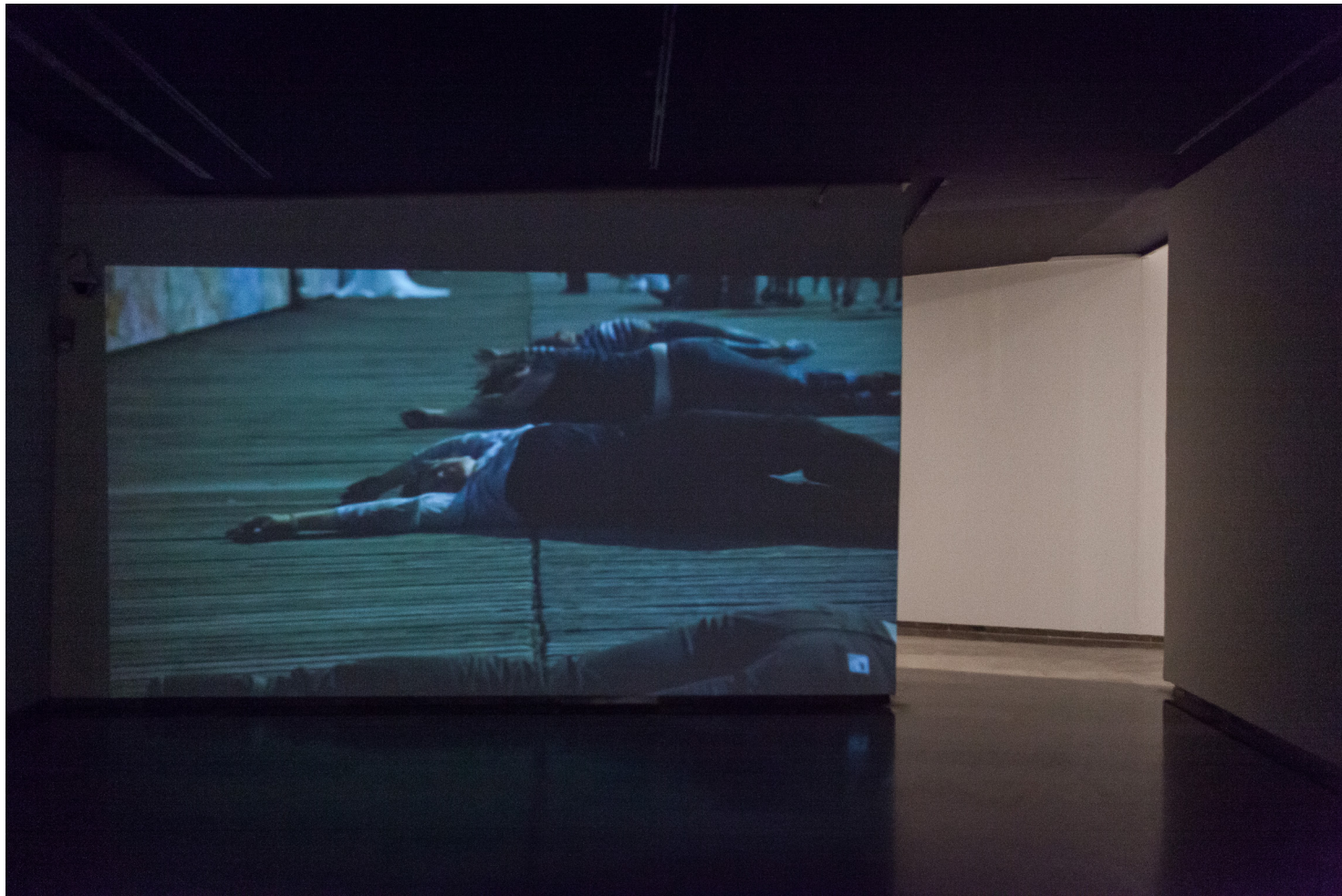
105

106

Acció entre parèntesis / Acción entre paréntesis / Action between parentheses

Kilian García, Mónica Real i Santiago Ribelles

Lloc: Jardí de la Procrastinació. Claustre renaixentista del Centre del Carme (Consorti de Museus), a partir d'allí s'eixirà a la via pública / Lugar: Jardín de la procrastinación. Claustro renacentista del Centro de El Carmen (Consorti Museus), para a continuació salir a la vía pública / Place: The Garden of Procrastination. Renaissance cloister, in the El Carme Contemporary Culture Centre (Consorti Museus), and then heading out to the public streets.

Una deriva per la ciutat on els *performers* van posar entre parèntesis “l’actitud natural de la nostra acceptació del món (...) la nostra relació d’adaptació a la realitat” (Petit, 2009).

L’acció consistia en una deriva o un desplaçament dels *performers* amb aquests parèntesis a escala humana, i d’intervindre entre ells en diferents moments, junts o separats, amb moviments inesperats, suspesos, expressius, errats, propis, que situaven l’infralleu com allò possible (com assenyalava Duchamp).

Realitzem dues vegades aquesta acció en diferents ocasions. En les dues es donava un contagi en els transeünts, ens demanaven intervindre en els parèntesis, sobretot amb accions des de ballar junt amb els seus amics.

–

Una deriva por la ciudad donde los performers pusieron entre paréntesis “La actitud natural de nuestra aceptación del mundo (...) nuestra relación de adaptación a la realidad” (Petit, 2009).

La acción consistía en una deriva o desplazamiento de los performers con estos paréntesis a escala humana, y de intervenir entre ellos en diferentes momentos, juntos o separados, con movimientos inesperados, suspendidos, expresivos, errados, propios, que situaban lo infraleve como lo posible (como señalaba Duchamp).

Realizamos dos veces esta acción en diferentes ocasiones, en ambas se daba un contagio en los transeúntes, nos pedían intervenir en los paréntesis sobretodo con acciones desde el bailar junto a sus amigos.

–

A *dérive* through the city where the performers put in parentheses “the natural attitude of our acceptance of the world (...) our relationship of adaptation to reality” (Petit, 2009).

The action consisted in a *dérive* or displacement of the performers with these life sized parentheses, and the interventions between them at different moments, together or separately, with unexpected, suspended, expressive, erratic, movements of their own that established the infra-light as a possibility (as pointed out by Duchamp).

We performed this action twice on different occasions, in both of them it caught on amongst the passers-by, they asked us if they could intervene in the parentheses, especially with actions such as dancing with their friends.

**Acció, Elogi de la procrastinació
/ Acción, Elogio de la
procrastinación / Action, Praise
of Procrastination**

Graham Bell Tornado, Kilian García, Mónica
Real i Santiago Ribelles Zorita

Lloc: Sala Refectori del Centre del
Carme (Consorti de Museus) /
Lugar: Sala Dormitorio del Centro de
El Carmen (Consorti Museus) / Place: Dorm
Room of El Carme Contemporary Culture
Centre (Consorti Museus).

Després d’haver registrat les tasques que el públic sol procrastinar, els *performers* van passar a l’acció escènica per a procedir a resoldre mitjançant l’acció, la paraula i el moviment aquestes tasques i, així, alliberar el públic de la culpabilitat per haver-les postergat.

La proposta consistia en una compilació de microaccions que van iniciar, en part, els *perfomers* des de les seues maneres de fer i les seues aportacions, i altres que vaig proposar jo en un treball de composició final de les accions resultants. Cada *performer* tenia un assortiment de 8/12 accions aproximadament a proposar quan eixia a escena.

Llavors, els *performers* resolien aquestes tasques amb una interpretació incoherent d’aquestes “coses per fer” mitjançant gestos i situacions improductives, inútils, absurdes, amb una càrrega poètica i d’humor.

Quan el públic s’instal·lava ja en escena es trobaven als *performers*, en una disposició en què tenien el seu lloc amb els diferents objectes. Durant el desenvolupament de tota la intervenció, cada *performer* estava sempre “fent coses” en el seu espai mentre un altre *performer* interpretava una de les tasques que proposava el públic. Cada *performer* era un o una “faedor o faedora” ataviats amb granotes de treball.

Un *performer* era el presentador que introduïa l’acció al públic:

“Benvingudes i benvinguts a la nostra acció *Elogi de la procrastinació*.

Estem ací perquè ens oferim, benvolgut públic, per a alliberar-los de la càrrega d’allò que solen procrastinar i de la culpabilitat per no fer allò que suposadament han de fer.

Nosaltres, ací i ara, en escena, passarem a l’acció ací per vosaltres, resoldrem aquestes tasques que solen posposar. (*Es reparteixen al públic els papers per a prendre notes.*)

Per favor, deixen les seues llistes de coses que solen procrastinar, coses que no tenen ganes de fer, contra les quals lluiten constantment, de les més senzilles a les més complexes.

Intenten escriure amb lletra senzilla, no ens ho facen més difícil del que és, en cada paper una cosa.

(*Mentrestant, els actors fan espetecs amb els dits i el presentador continua parlant, animant, dient possibles idees d’allò que se sol procrastinar.*)

Allò que solem procrastinar són coses d’índole diversa: potser és passar el motxo, llavar el gos, visitar aquella amiga neuròtica que està de baixa per depressió, ordenar l’armari, tallar amb el teu nuvi, enviar el teu cap a fregir espàrrecs, anar darrere del teu veí que et posa moltíssim, fer la declaració d’hisenda, anar a la reunió de la finca, viure el costat salvatge de la vida...

(*Passa el micro a altres actors que diuen què és allò que solen procrastinar: i així els entrevista...*).

(*Es recuperen les llistes i es deixen en un bol de vidre.*)

“Hi ha molt per fer. Nosaltres no els abandonarem.

No es preocupen, tot està sota control. Resoldrem les seues accions.”

Mentre ho explicava, i amb una música de fons, els *performers* repartien al públic els papers amb bolis perquè escrigueren allò que solen procrastinar. Després de recollir-los, es deixaven en un gran bol transparent enmig de l’escena, al costat del micròfon amb peu que estava al mateix lloc.

El dispositiu escènic es constituïa per l’alternança de cada *performer* per a anar on es trobava el micro, agafar un paper, llegir l’acció del públic i exercir la seua, acabar-la, tornar al lloc de “treball”, per a després seguir-li un altre *performer*.

López Petit, S. (2009). *La mobilització global: breu tractat per a atacar la realitat*. Madrid: traficants de somnis.

Kunst, B. (2009). *Dansa i treball*. En Isabel de Naverán i Amparo Ecija (Ed.).

Lafargue, P. (1969). *Le droit à la paresse*. Paris: la Découverte.

–

Tras haber registrado las tareas que el público suele procrastinar, los performers pasaron a la acción para resolver mediante sus diversas intervenciones dichas tareas y así liberar al público de la culpabilidad por haberlas postergado.

La acción Elogio de la procrastinación, consistía en una compilación de micro acciones iniciadas en parte por los perfomers (desde sus formas de hacer y sus aportaciones) y otras acciones propuestas por mí en un trabajo de composición en las acciones que resultaron luego. Cada performer tenía un surtido de unas 8/12 acciones a proponer cuando salía a escena.

Los performers resolvían esas tareas con una incoherente e inesperada interpretación de esas “cosas por hacer” mediante gestos y situaciones improductivas, inútiles y con una carga poética y de humor.

Cuando el público se instalaba, ya en escena estaban los performers en su propio lugar con sus diferentes objetos. Durante el desarrollo de toda la intervención, cada performer estaba siempre “haciendo cosas” en su espacio mientras otro performer interpretaba una de las tareas propuestas por el público y hacia él. Cada performer era un/a “hacedor/a” ataviadx con monos de trabajo.

Un performer era el presentador que introducía la acción al público:

“Bienvenidas/es/os a nuestra acción Elogio de la procrastinación.

Estamos aquí porque nos ofrecemos, querido público, para liberarlos de la carga de aquello que suelen procrastinar y de la culpabilidad por no hacer lo que supuestamente deben hacer.

Nosotrxs, aquí y ahora, en escena, vamos a pasar a la acción aquí por vosotrxs, vamos a resolver esas tareas que suelen posponer.

Por favor dejen sus listas de cosas que suelen

procrastinar, cosas que que no tienen ganas de hacer, contra las que luchan constantemente, de las más sencillas a las más complejas.

Intenten escribir con letra sencilla, no nos lo hagan más difícil de lo que es, en cada papel una cosa.

(*Mientras los actores hacen chasquidos con los dedos, y el presentador sigue hablando, animando, diciendo posibles ideas de aquello que se suele procrastinar*)

Lo que solemos procrastinar son cosas de diversa índole: a lo mejor es pasar el mocho, lavar al perro, ir a visitar a esa amiga neurótica que está con baja por depresión, ordenar el armario, cortar con tu novio, mandar a freír espárragos a tu jefe, tirarle los trastos a tu vecino que te pone muchísimo, hacer la declaración de hacienda, ir a la reunión de la finca, vivir el lado salvaje de la vida...

(le pasa el micro a otros actores que digan que es lo que suelen procrastinar: y así los entrevista...)

(*Recogen las listas y las depositan en un bol*) Hay mucho por hacer. Nosotros no vamos a abandonarlos.

No se preocupen todo está bajo control.

El dispositivo escénico se constituía por la alternancia de cada performer para ir donde estaba el micro (en el centro de la escena) coger una lista escrita por el público leer la acción y responder con una micro-acción, para después volver a su lugar de “trabajo” en la escena y repetir la dinámica otro performer.

López Petit, S. (2009). *La movilización global: breve tratado para atacar la realidad*. Madrid: traficantes de sueños.

Kunst, B. (2009). *Danza y trabajo*. En Isabel de Naverán y Amparo Ecija (Ed.).

Lafargue, P. (1969). *Le droit à la paresse*. Paris: la Découverte.

–

After having registered the tasks that the public tends to procrastinate, the performers passed into action and proceeded to resolve those tasks through actions, words and movement thus freeing the public from the guilt for having postponed them.

The proposal consisted of a compilation of micro actions initiated in part by the perfomers from their ways of doing and their contributions and other proposals by me in a work of final composition of the resulting actions. Each performer had an assortment of between 8/12 actions to carry out on stage.

The performers then carried out these tasks with an incoherent interpretation of those “things to be done” through unproductive, useless, absurd gestures and situations, charged with poetry and humour.

When the public entered the performers were already installed on the stage, in their own space

with their different objects. Throughout the whole intervention, each performer was always “doing things” in their space while another interpreted one of the tasks proposed by the audience. Each performer was a “doer” dressed in overalls.

One of the performers was the presenter who introduced the action to the public:

“Welcome / to our action In Praise of Procrastination.

We are here because we offer ourselves, dear public, to free you from the burden of what you tend to procrastinate and from the guilt of not doing what you are supposed to do.

We, on stage, here and now are going to take action for you, we are going to carry out those tasks that you tend to postpone.

Please give us your lists of things that you tend to procrastinate, things that you do not feel like doing, against which you fight constantly, from the simplest to the most complex.

Please try to write clearly, do not make it harder than it is for us, put one thing on each piece of paper.

(*Meanwhile the actors click their fingers, and the presenter continues talking, encouraging, giving possible ideas of what is usually procrastinated*)

What we tend to procrastinate are different kinds of things: maybe it is mopping the floor, washing the dog, going to visit that neurotic friend who is off sick for depression, tidying the wardrobe, ditching your boyfriend, telling your boss to jump in a lake, trying it on with that neighbour who really turns you on, doing your tax returns, going to the meeting of the building, living on the wild side of life...”

(The presenter passes the mike to the other actors who say what they usually procrastinate about: and in this way interviews them ...)

(*The lists are collected and placed in a glass bowl*)

There is so much to do. We are not going to abandon you.

Do not worry, everything is under control. We will resolve your actions.”

The stage action consisted of the performers alternating going up to the microphone, picking one of the papers, reading the public ´s action and carrying out their micro action, then returning to their “work” place to be followed by another performer.

López Petit, S. (2009). *La movilización global: breve tratado para atacar la realidad*. Madrid: traficantes de sueños.

Kunst, B. (2009). *Danza y trabajo*. En Isabel de Naverán y Amparo Ecija (Ed.).

Lafargue, P. (1883). *The Right To Be Lazy* <https://www.marxists.org/archive/lafargue/1883/lazy/ch01.htm>

127

128

Durant les sessions de treball dels artistes a la sala per a preparar les accions en l'Elogi a la Procrastinació:

Graham Bell Tornado

L'altre dia estava pintant-me les ungles per a mirar com s'assecava la pintura. És una acció feminista i trans basada en l'expressió en anglés "It 's like watching paint dry", que significa una cosa així com "morir-se d'avorriment". I mentre ho mire assecar, bufant de tant en tant i agitant el braç de manera amanerada per a fer-ho mes ràpid, entra una jove japonesa a la sala, em mira i em diu "jo també ho odie". És que sóc molt impacient, no puc estar tranquil, sempre acabe amb el vernís d'ungles esquerdat, i tot i ser un gandul i un malfactor no en sé parar.

Mónica Real

L'altre dia rodàvem lentament i tan a gust en l'acció alentir.
Hi hagué algú que em va indicar que no ho entenia.
Li vaig suggerir que havia de provar-ho.
Em va dir: Tinc 50 anys ... Vols dir que quan acabe l'experiència m'alçaré amb 30?
Seguidament vaig tornar a rodar on es veu el cel lent,
on mire com m'allunye del núvol mentre ella suaument deixa petjades.
L'habitant del que és infra lleu és un gandul.

El meu capital és el temps.
A tot arreu hi ha mestres de l'engruncament.
I et regales gestos improductius i pacificadors per al teu organigrama orgànic.
Em fique en carrerons, comence camins que dubte si els acabaré quasi al principi, torne per on m'he perdut, descobrisc llocs per una intuïció extravagant.
LA INÒPIA (moviments en rames de parra).

Santiago Ribelles

Participar en el treball, en l'oci o en la creació amb persones amb capacitats no estàndards ens retorna immediatament a la violència amb la qual la producció està concebuda.
Treballar s'ha convertit en el fet de produir. Produir respon a necessitats sistèmiques, no comunitàries.
Tot això ens allunya del temps i de l'escolta.
El temps ja no és el nostre temps, és el temps de la producció. Només escoltem ja el que és susceptible de ser productiu.
No és que siguem nosaltres mateixos productes, som engranatges de la producció. La nostra percepció, la nostra subjectivitat, la nostra realització són maquinària productiva.

Esclaves.
Fugim de l'obligació d'esclavitzar-nos,
no del plaer de treballar,
ni de treballar per plaer.
De sentir-nos obligades.
De sentir-nos obligades a estar
remunerades,
de sentir-nos obligades a gaudir de la
nostra servitud.
Elogiem no treballar,
fugim de produir,
i elaborar,
i procrear,
i donar fruit.
Rendir,
ocasionar,
fer.
Fabricar,
causar.
Generar,
desenvolupar,
provocar.
Crear
i originar.
I llaurar.
I engendrar.

Elogiem el fet de fugir,
de revelar-se,
d'eleva-r-se,
d'escapar,
de volar,
de viure,
de pensar,
de parlar,
de voler,
de desitjar,
d'ésser,
d'estimar.

Fugim de l'esclavitud a la recerca de plaer.
Fugim i elogiem el plaer de viure.

**Durante las sesiones de trabajo de los performers
en la sala para preparar las acciones en el Elogio
a la Procrastinación:**

Graham Bell Tornado

El otro día estaba pintando mis uñas
para mirar a la pintura secar. Es un
acción feminista y trans basado en la
expresión en inglés “It´s like watching
paint dry” que significa algo así como
“morirse de aburrimiento”. Y mientras lo
estoy mirando secar, soplando de vez en
cuando agitando mi brazo de una manera
amanerado para hacerlo mas rápido,
entra una joven japonesa en la sala, me
mira y me dice “yo también lo odio”. Es
que soy muy impaciente, no puedo estar
tranquilo, siempre acabo con el barniz de
uñas astillado, y a pesar de ser un vago y
maleante no sé parar.

Mónica Real

El otro día rodamos lentamente y tan a
gusto en la acción ralentizar.
Hubo alguien que me indicó que no
entendía.
Le sugerí que debía probarlo.
Me dijo : Tengo 50 años ... ¿Quieres decir
que cuando acabe la experiencia me
levantaré con 30?
Seguidamente volví a rodar donde se ve el
cielo lento,
donde miro como me alejo de la nube
mientras ella suavemente deja huellas .
El habitante de lo infraleve es un holgazán.

Mi capital es el tiempo.
En todos los sitios hay maestros del
columpiarse.
Y te regalas gestos improductivos y
pacificadores para tu organigrama
orgánico.
Me meto en callejones, comienzo caminos
que dudo si acabarlos casi en el principio,
vuelvo por donde me he perdido, descubro
lugares por una intuición extravagante.
LA INOPIA (movimientos en ramas de
parra).

Santiago Ribelles

Participar en el trabajo, en el ocio o en la
creación con personas con capacidades no
estándares nos devuelve inmediatamente
a la violencia con la que está concebida la
producción.
Trabajar se ha convertido en producir.
Producir responde a necesidades
sistémicas, no comunitarias.
Todo esto nos aleja del tiempo y de la
escucha. El tiempo, ya no es nuestro
tiempo, es el tiempo de la producción. Sólo
escuchamos ya lo que es susceptible de
ser productivo.
No es que seamos nosotros mismos
productos, somos engranajes de la
producción. Nuestra percepción, nuestra
subjetividad, nuestra realización, son
maquinaria productiva.

Kilian García

Esclavas.
Huimos de la obligación de esclavizarnos,
no del placer de trabajar,
ni de trabajar por placer.
De sentirnos obligadas.
De sentirnos obligadas a estar
remuneradas,
de sentirnos obligadas a disfrutar de
nuestra servidumbre.

Elogiemos el no trabajar,
huyamos de producir,
y elaborar,
y procrear,
y rendir fruto.
Rentar,
ocasionar,
hacer.
Fabricar,
causar.
Generar,
desarrollar,
provocar.
Crear
y originar.
Y labrar.
Y engendrar.

Elogiemos el huir,
el revelarse,
el elevarse,
el escapar,
el volar,
el vivir,
el pensar,
el hablar,
el querer,
el desear,
el ser,
el amar.

Huimos de la esclavitud en busca de placer.
Huyamos y elogiemos el placer de vivir.

**Durante las sesiones de trabajo de los
performers en la sala para preparar las
acciones en el Elogio a la Procrastinación:**

Graham Bell Tornado

The other day I was painting my nails and
watching the paint dry. It is a feminist
and trans action based on the English
expression “It’s like watching paint dry”
which (in Spanish) means something
like “dying of boredom”. And while I’m
watching it dry, blowing from time to time
and shaking my arm in an exaggerated way
to make it dry faster, a young Japanese
woman enters the room, looks at me and
says “I hate it too”. I am very impatient,
I can not sit still, I always end up with
chipped nail varnish, and despite being a
vago y maleante (lazy miscreant) I do not
know how to stop.

Mónica Real

The other day we rolled slowly and with
pleasure.
There was someone who told me he did not
understand.
I suggested that he should try it.
He told me: I’m 50 years old ... are you
saying that when the experience ends I ´ll
be 30 when I get up?
Then I went back to rolling where the slow
sky could be seen,
which I watch as I move away from the

cloud while it gently leaves its traces.
The dweller in the infra-light is a loafer.
My resource is time.
Everywhere there are masters in swinging.
And you give yourself unproductive
and pacifying gestures for your organic
organizational chart.
I get into alleys, I start on journeys that I
doubt I will finish almost as I begin them,
I go back to where I got lost, I discover
places through extravagant intuition.
THE DAYDREAM (movements in vine
branches).

Santiago Ribelles

Participating in work, leisure or creation
with people with non-standard abilities
immediately returns us to the violence with
which production is conceived.
Work has become production.
Producing responds to the needs of the
system, not to community needs.
All this takes us away from time and from
listening. Time, is no longer ours, it is
production time. We only hear that which is
capable of being productive.
It is not that we are ourselves products,
we are gears in the production. Our
perception, our subjectivity, our
development, are productive machinery.

Kilian García

Slaves
We flee from the obligation to enslave
ourselves,
Not from the pleasure of working,
nor working for pleasure.
From feeling obliged.
Feeling obliged to be paid,
feeling obliged to enjoy our servitude.

We praise not working,
we flee from producing,
and manufacturing,
and procreating,
and bearing fruit.
Yielding,
causing,
making.
Building,
causing.
Generating,
developing
provoking.
Creating
and giving rise to.
And working.
And breeding.

We praise flight,
revealing oneself
rising,
escaping
flying,
living,
thinking,
talking,
wanting,
desiring,
being,
loving.

We flee from slavery in search of pleasure.
Let us flee and praise the pleasure of living.

Convidats / Invitados / Guests

Raúl de Arriba i Vicente Arlandis. Diàleg entre dos cossos cansats. conferència-performance.

La proposta consisteix en un diàleg obert al públic entre Vicente Arlandis i Raúl de Arriba, un artista i un professor d'economia, mentre reben un massatge. «Volem propiciar un intercanvi d'idees en una situació molt específica relacionada amb els nostres cossos, i confrontar els punts de vista, que a priori pensem que són diferents, des dels quals fem front a la qüestió del rebuig i la resistència al treball i l'experiència personal de totes les seues contradiccions implícites.»

Fragment del diàleg entre dos cossos cansats.

VICENTE: Un moment, Raúl, et puc fer una pregunta? Què és per a tu l'economia?

RAÚL: Uffff, mira que és una pregunta que no m'agrada, però en aquestes circumstàncies m'agrada menys. És difícil. Què és l'economia? I tu m'ho preguntes? Economia som tots. Es tracta de com organitza una societat la qüestió de passar el dia, de reproduir-se i d'organitzar-se per a tirar endavant en la vida. Ara es confon l'economia amb una altra cosa de la qual ja va parlar Aristòtil en el seu moment. Ell va ser el

primer que va definir l'economia. I la distingia de la crematística: guanyar diners, acumular riqueses. Això no és necessàriament l'economia. L'economia pot implicar no acumular riquesa, això és accessori. Bé, per a les circumstàncies en què estem, jo crec que la resposta està bé.

VICENTE: Anem a tractar de seguir amb el guió, encara que coste.

RAÚL: Sí.

VICENTE: Tu creus que procrastinar entra en conflicte amb la naturalesa de l'economia, és a dir, que són dues idees que estan enfrontades?

RAÚL: Sí, en principi sembla que sí. Procrastinar seria l'enemic natural de l'economia actual i viceversa. Però jo crec que en realitat la relació és més complexa. Si comencem per la part més intuïtiva, la procrastinació seria l'antítesi dels tres dogmes fonamentals que mouen l'economia i les nostres idees hui en dia, que són: l'eficiència, la productivitat i la competitivitat.

VICENTE: Espera, m'ho pots repetir. De veres que no ho he escoltat.

RAÚL: Vicente, jo et demanaria que et concentrares en el que estem fent.

Raúl de Arriba y Vicente Arlandis.
Diálogo entre dos cuerpos cansados.
Conferencia-performance.

La propuesta consiste en un diálogo abierto al público entre Vicente Arlandis y Raúl de Arriba, un artista y un profesor de economía, mientras reciben un masaje. «Queremos propiciar un intercambio de ideas en una situación muy específica relacionada con nuestros cuerpos, y confrontar los puntos de vista, que a priori pensamos que son diferentes, desde los cuales afrontamos la cuestión del rechazo y la resistencia al trabajo y la experiencia personal de todas sus contradicciones implícitas.»

Fragmento del diálogo entre dos cuerpos cansados.

VICENTE: Un momento Raúl, ¿te puedo hacer una pregunta? ¿qué es para ti la economía?.

RAÚL: Uffff, mira que es una pregunta que no me gusta pero en estas circunstancias me gusta menos. Es difícil. ¿Qué es la economía? ¿y tú me lo preguntas? Economía somos todos. Se trata de cómo organiza una sociedad la cuestión del pasar el día, de reproducirse y organizarse para tirar para adelante en la vida. Ahora se confunde la economía con otra cosa de la que ya habló Aristóteles en su momento. Él fue el primero que definió la

economía. Y la distinguía de la crematística: ganar dinero, acumular riquezas. Eso no es necesariamente la economía. La economía puede implicar no acumular riqueza, esto es algo accesorio. Bueno, para las circunstancias en las que estamos yo creo que la respuesta está bien.

VICENTE: Vamos a tratar de seguir con el guión, aunque cueste.

RAÚL: Sí.

VICENTE: ¿Tú crees que procrastinar entra en conflicto con la naturaleza de la economía, es decir, que son dos ideas que están enfrentadas?

RAÚL: Sí, en principio parece que sí. Procrastinar sería el enemigo natural de la economía actual y viceversa. Pero yo creo que en realidad la relación es más compleja. Empezando por la parte más intuitiva, la procrastinación sería la antítesis de los tres dogmas fundamentales que mueven la economía y nuestras ideas hoy en día, que son: la eficiencia, la productividad y la competitividad.

VICENTE: Espera, me lo puedes repetir. De verdad que no lo he escuchado.

RAÚL: Vicente, yo te pediría que te concentraras en lo que estamos haciendo.

Raúl de Arriba & Vicente Arlandis.
A conference-conversation: Dialogue between two tired bodies.

The proposal consists of a conversation, open to the public, between Vicente Arlandis and Raúl de Arriba, an artist and a professor of economics, while they receive a massage. "We want to foster an exchange of ideas in a very specific situation linked to our bodies, and bring face to face points of view, that a priori we think are very different, in order to tackle the question of the rejection and resistance to work and the personal experience of all of its implicit contradictions."

Fragment of the dialogue between two tired bodies.

VICENTE: Just a minute, Raúl, can I ask you a question? What does the economy mean to you?

RAÚL: Uh, look, that's a question I don't like and under these circumstances even less. It's hard. What is the economy? Are you asking me that? We are all the economy. It is about how a society organizes the problem of how to spend the day, how to reproduce and organize itself to get on in life. Nowadays we confuse economy with something else that Aristotle already spoke of in his time. He was the first to define economy. And he distinguished it from finance: earning money,

accumulating wealth. That is not necessarily economy. Economy can imply not the accumulation of wealth, that is something which is secondary. Well, for the circumstance in which we find ourselves, I think this answer is good.

VICENTE: We're going to try to follow the script, even though it's hard.

RAÚL: Yes.

VICENTE: Do you think that procrastinating enters into conflict with the nature of economy, in other words, are these two ideas in conflict?

RAÚL: Yes, at first it seems they are. Procrastinating would be the natural enemy of the current economy and vice versa. But I think that in reality the relationship is more complex. Starting with the most intuitive part, procrastination would be the antithesis of the three fundamental dogmas that move the economy and our ideas today: efficiency, productivity and competitiveness.

VICENTE: Wait, could you repeat that? I really didn't hear it.

RAÚL: Vicente, I would ask you to concentrate on what we are doing.

Masterclass d'exercicis-accions de l'Anti-Acadèmia de la Procrastinació Valenciana (1939-1979)

PROCRASTINA, QUE ALGUNA COSA QUEDA

Quan l'antiga Escola Superior de Belles Arts de Sant Carles, ja abandonada, va ser restaurada i reconvertida en l'IVAM i en el Centre del Carme, encara es podien apreciar les restes de pintura que els alumnes deixaren com un rastre sobre les columnes de marbre...

J.J.

Aquesta activitat va seguir l'empremta d'aquest rastre i va tractar de recollir els "actes" creatius, ja siguen crítics i/o quotidians, que van fer i van viure els antics estudiants (ara artistes) a l'antiga Escola Superior de Belles Arts de Sant Carles de València durant el període de 1939 a 1979. Moltes d'aquestes accions inconformistes es troben en la intrahistòria no contada de l'art valencià i romanen només en la memòria dels qui la van viure. D'això prové la necessitat de recuperar-los per a crear història o històries des de la mateixa veu dels autors que van assistir en aquests dos dies i que ens van transmetre els seus testimoniatges. Aquestes històries de vida es van recuperar no solament des de la seua veu, sinó també des del mateix acte corporal de tots. Per això, a partir d'aquests testimoniatges es va generar una sèrie d'exercicis-accions sorgits d'aquests

actes contats pels qui considerem "mestres de l'Antiacadèmia". No solament van fer gestos de desobediència, sinó que també van procrastinar en altres accions a les ja donades, una procrastinació activa i creativa tal com planteja l'exposició "Elogi de la procrastinació" de Paula Valero.

Exercicis-accions que es van plantejar:

Del període 1939-1959:

- 1-Exercici-acció "Tontódromo: pintar negre-tremend versus negre-Sorolla"
- 2-Exercici-acció: "Crema de cavallets al pou" (a Juan el Genovés)
- 3-Exercici-acció: "Una paraula, una creació col·lectiva" (al grup Los Siete)
- 4-Exercici-acció: "Nomenar nou carrer al cabrit"
- 5-Exercici-acció: "Bateig de l'Artista"

Del període 1960-1979:

- 1-Exercici-acció "Actes sobre les estàtues"
- 2-Exercici-acció: "Fada Padrina de Belles arts" (per Pepe Romero)
- 3-Exercici-acció: "Carrera de bastidors per parelles"
- 4-Exercici-acció: "La cua" (d'un *happening* de José M. Yturralde)

PD.: Es van donar certificats de màster Antiacadèmia als qui van participar

o van procrastinar aquests exercicis-accions

Presència i testimoniatges dels protagonistes de les accions del passat:

Nassio, Josep Marí Gómez (fill de Vicente Gómez), Rafael Calduch, Julián Abril, Amparo Carbonell, Santiago Polo, Quique Calabuig, Encarna Monteagudo i Pepe Romero.

Desenvolupament de l'època 1939-1979: Felip González.

Coordinadors dels exercicis-accions:

Miguel Molina-Alarcón, José Juan Martínez, Pepe Romero, Joaquín Artime, Miguel Alejandro Sislián.

Disseny cartell, díptic i diplomes de màster Antiacadèmia: Alex Granero.

Fotografia: Mar Juan, María Zárraga i José Juan Martínez

Vídeo: Joaquín Artime i Olga Martí.

Col·laboren i filiació dels coordinadors: Laboratorio de Creaciones Intermedia, Dep. d'Escultura, Facultat de Belles Arts Sant Carles, Universitat Politècnica de València.

Projecte I+D vinculat:

“Recuperación de prácticas pioneras del arte de acción de la vanguardia histórica española y su contribución a la historia de la performance europea” (ref. HAR2014-58869-P) del Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Agraïments: A tots i totes els qui ens van transmetre el seu testimoniatge i als qui van participar/procrastinar en els exercicis-accions.

CRONOLOGIA D'ALGUNES ACCIONS ANTIACADÈMIA VALENCIANA (1939-1979)

1939-46 • L'escultor Tonico

Ballester, pres a la Presó Model de València, inscriu en les obres d'encàrrecs religiosos la falç i el martell a l'interior del cap de les marededéus.

1948-50 • Crema de cavallets al pou del claustre renaixentista de l'Escola Superior de Belles Arts Sant Carles davant de la visita del director de BA Marqués de Lozoya, pels estudiants de la promoció de Juan el Genovés. • Pintures negres en la classe de colorit (“*Tontódromo*”). • Inscriuen a la placa del carrer Cabrit el catedràtic Sanchis Yago i arrossegueu un cotxe d'un professor a aquest carrer (promoció de Vicent Fillol). • Caminen per les teulades de l'escola i s'excusen en baixar al·legant “excavacions” (promoció de Vicente Fillol).

1949 • Primera mostra d'art abstracte a València a la Sala Mateu per Eusebio Sempere, que va habilitar unes tires de serpentines que el públic havia d'apartar-les per a poder accedir a l'interior. Davant de les burles a la seua obra, Sempere, indignat, va decidir destruir els seus guaixos.

1950 • *Happening* baptismal a l'artista José Soler Vidal en la tertúlia de la cafeteria Monterrey: “En el nom de l'art et bategem amb el nom de Monjalés”. 1950-55 • Caminar descalç per la plaça de l'Ajuntament i fer exposicions improvisades a la cornisa enfront del Banco de Bilbao (promoció de Nassio). 1956 • El pintor Michavila instava els seus companys de Los Siete a fer “obres abstractes en tres minuts”.

1959: • José M. Yturralde proposa un ràpel, descendint per la façana de l'església del Carme i se li prohibeix quan ja es trobava al campanar a punt de descendir.

1965-69 • Anar a l'Escola de Belles Arts descalç i amb un vestit blanc (Horacio Silva).

1966-67 • Rafa Calduch proposa una vaga a les classes d'Octavio Vicent després de tractar de prostituta una model que va faltar un dia. Octavio Vicent va esgarrar una obra d'un alumne premiat en un concurs. 1968-73 • “Enterrament de l'Art” en processó amb una caixa pintada de negre i amb ciris fent de ploraneres per la plaça de la Verge (de la promoció de Pablo Sedeño) • Actes i instal·lacions al carrer i en façanes del grup “Vent Poètic”, amb un escenari amb urinaris, espills trencats i tubs de neó a la plaça de l'Arbre.

1972-73 • Creació del grup Bulto amb murals col·lectius i d'interacció entre les arts (poesia, música i pintura).

1975: • Dues accions de pintades nocturnes, una amb una estela funerària RIP de l'escola i la segona nit es pintaren de colors les estàtues d'escaiola, en protesta a l'ensenyament de l'escola, i la policia hagué d'anar l'endemà i no va poder identificar-los. Hi participen Juan Uslé, Vicky Civera, Santiago Polo, José Gallego, Jaime Giménez, Toni Moret, Ximo Mora, Andrés Yago, Pachi Garcia F. i José Andrés Gutiérrez. • S'embolica de paper higiènic rosa l'estàtua de Joan de Joanes pel mateix grup a la plaça del Carme. • Instal·lació de papers de colors penjats pels arbres del claustre renaixentista pel mateix grup, als quals anomenaven “Grup Nihilista” o “Grup de Roterós”.

1976 • Grup “Corte y Confección” creat per Rafa Ferrando i altres companys abordant el còmic, objectes múltiples i altres arts absents en l'escola. • Comprar roba de pel·lícules obtinguda al mercat i

caminar pels carrers disfressats (promoció d'Amparo Carbonell).

1977 • *Happenings* de Jose M. Yturralde, entre aquests “La cua”, feta al carrer davant de qualsevol lloc, amb una llarga cua que provocava els transeünts.

1979 • “Instal·lació dels artistes morts” amb sabates que es dirigeixen al pou per a suïcidar-se i robes amb maletes negres pel sòl del claustre renaixentista. • Instal·lació d'un embut de cordes a l'entrada de l'escola i quan passaven els professors cantaven “ja arriben els fantasmes...” (promoció d'Encarna Monteagudo, Pepe Romero entre altres) • Acció de “Fada Padrina de Belles arts” de Pepe Romero romanent quiet durant hores al claustre i embolicat amb paper higiènic. • Quique Calabuig encasta la seua moto sobre la porta de la classe de gravat. • Acció “Carrera de bastidors per parelles pel claustre”, en la qual Olga García i companyes ficaven el seu cos dins dels bastidors de pintura.

Masterclass de ejercicios-acciones de la Anti-Academia de la Procrastinación Valenciana (1939-1979)

PROCRASTINA QUE ALGO QUEDA
Cuando la antigua Escuela Superior de Bellas Artes de San Carlos ya abandonada, fue en parte restaurada y reconvertida en el IVAM y en el Centre del Carme, todavía podían ser apreciadas los restos de pintura que los alumnos imprimaron sobre las columnas de mármol
J.J.

Esta actividad siguió la huella de esta impronta y trató de recoger los "actos" creativos, ya sean críticos y/o cotidianos, que hicieron y vivieron los antiguos estudiantes (ahora artistas) en la antigua Escuela Superior de Bellas Artes de San Carlos de Valencia durante el periodo de 1939 a 1979. Muchos de estas acciones inconformistas están en la intrahistoria no contada del arte valenciano y permanecen solo en la memoria de quienes lo/a vivieron. De ahí la necesidad de recuperarlos para crear historia/s desde la propia voz de sus autores que asistieron en estos dos días y que nos transmitieron sus testimonios. Estas historias de vida fueron recuperadas no solo desde su voz, sino también desde el propio hacer corporal de todos. Por ello, a partir de estos testimonios se generaron una serie ejercicios-acciones surgidos de estos actos contados por los que consideramos

"Maestro/as de la Anti-Academia". No solo gestos de desobediencia sino que también procrastinaron en otras acciones a las ya dadas, una procrastinación activa y creativa como plantea la exposición "Elogio de la procrastinación" de Paula Valero.

Ejercicios-acciones que se plantearon:

- Del periodo 1939-1959:
- 1-Ejercicio-acción "Tontódromo: pintar negro-tremendo versus negro-Sorolla"
 - 2-Ejercicio-acción: "Quema de caballetes en el pozo" (a Juan Genovés)
 - 3-Ejercicio-acción: "Una palabra, una creación colectiva" (al grupo Los Siete)
 - 4-Ejercicio-acción: "Nombrar nueva calle al cabrito "
 - 5-Ejercicio-acción: "Bautizo del Artista"
- Del periodo 1960-1979:
- 1-Ejercicio-acción "Actos sobre las estatuas"
 - 2-Ejercicio-acción: "Hada Madrina de Bellas Artes" (por Pepe Romero)
 - 3-Ejercicio-acción: "Carrera de bastidores por parejas"
 - 4-Ejercicio-acción: "La cola" (de un happening de José Mª Yturralde)

PD: Se dieron Certificados de Máster Anti-Academia a los que participaron o procastrinaron estos ejercicios-acciones.		ACCIONES ANTI-ACADEMIA VALENCIANA (1939-1979)	
Presencia y testimonios de los protagonistas de las acciones del pasado: Nassio, Josep Marí Gómez (hijo de Vicente Gómez), Rafael Calduch, Julián Abril, Amparo Carbonell, Santiago Polo, Quique Calabuig, Encarna Monteagudo y Pepe Romero.		1939-46 •El escultor Tonico Ballester, preso en la Cárcel Modelo de Valencia, inscribe en las obras de encargos religiosos, la hoz y el martillo en el interior de la cabeza de las vírgenes.	
Desarrollo de la época 1939-1979: Felip González		1948-50 •Quema de caballetes en el pozo del claustro renacentista de la Escuela Superior de Bellas Artes San Carlos ante la visita del Director de BBAA Marqués de Lozoya, por los estudiantes de la promoción de Juan Genovés.	
Coordinadores de los ejercicios-acciones: Miguel Molina-Alarcón, José Juan Martínez, Pepe Romero, Joaquín Artime, Miguel Alejandro Sislián,		•Pinturas negras en la clase de colorido ("Tontódromo"). •Inscriben en la placa de la Calle Cabrito al catedrático Sanchiz Yago y arrastrar un coche de un profesor a esta calle (promoción de Vicent Fillol).	
Diseño cartel, díptico y diplomas de Máster Anti-Academia: Alex Granero		•Caminan por los tejados de la escuela y se excusan al bajar alegando "excavaciones" (promoción de Vicente Fillol).	
Fotografía: Mar Juan, María Zárraga y José Jua Martínez		1949 •Primera muestra de arte abstracto en Valencia en la Sala Mateu por Eusebio Sempere, que habilitó unas tiras de serpentinas que el público tenía que apartárselas para poder acceder al interior. Ante las burlas de su obra, Sempere indignado decidió destruir sus gouaches.	
Vídeo: Joaquín Artime y Olga Martí		1950 •Happening bautismal al artista José Soler Vidal en la tertulia de la cafetería Monterrey: "En el nombre del Arte te bautizamos con el nombre de Monjalés".	
Colaboran y filiación de los coordinadores: Laboratorio de Creaciones Intermedia, Dpto. de Escultura, Facultad de Bellas Artes San Carlos, Universitat Politècnica de València		1950-55 •Caminar descalzo por la Plaza del Ayuntamiento y hacer exposiciones improvisadas en la cornisa frente al Banco de Bilbao (promoción de Nassio).	
Proyecto I+D vinculado: "Recuperación de prácticas pioneras del arte de acción de la vanguardia histórica española y su contribución a la historia de la performance europea" (ref. HAR2014-58869-P) del Ministerio de Economía y Competitividad.		1956 •El pintor Michavila instaba a sus compañeros de Los Siete a realizar "obras abstractas en tres minutos".	
Agradecimientos: A todos/as que nos transmitieron su testimonio y a aquellos que participaron/procrastinaron en los ejercicios-acciones.		1959: •José Mª Yturralde propone un rápel, descendiendo por la fachada de la	
CRONOLOGÍA DE ALGUNAS			

iglesia del Carmen y se le prohíbe cuando ya se encontraba en el campanario para descender.

1965-69 •Ir a la Escuela de Bellas Artes descalzo y con traje blanco (Horacio Silva).

1966-67 •Rafa Calduch propone una Huelga a las clases de Octavio Vicent después de tratar de prostituta a una modelo que faltó un día. Octavio Vicent rasgó una obra de un alumno premiado en un concurso. 1968-73 •“Entierro del Arte” en procesión con una caja pintada de negro y con velas haciendo de plañideras por la Plaza la Virgen (de la promoción de Pablo Sedeño) •Actos e instalaciones en la calle y en fachadas del grupo “Vent Poètic”, con un escenario con urinarios, espejos rotos y tubos de neón en la Plaza del Árbol.

1972-73 •Creación del grupo Bulto con murales colectivos y de interacción entre las artes (poesía, música y pintura).

1975: •Dos acciones de pintadas nocturnas, una con una estela funeraria RIP de la escuela y la segunda noche se pintan de colores las estatuas de escayola, de protesta a la enseñanza de la escuela, viniendo la policía al día siguiente, sin poder identificarlos. Participan Juan Uslé, Vicky Civera, Santiago Polo, José Gallego, Jaime Giménez, Toni Moret, Ximo Mora, Andrés Yago, Pachi Garcia F. y José Andrés Gutiérrez. •Se envuelve de papel higiénico rosa la estatua de Juan de Juanes por el mismo grupo en la Plaza del Carmen. •Instalación de papeles de colores colgados por los árboles del claustro renacentista por el mismo grupo, a los que llamaban “Grupo Nihilista” o “Grupo de Roterós”.

1976 •Grupo “Corte y Confección”

creado por Rafa Ferrando y otros compañeros abordando el cómic, objetos múltiples y otras artes ausentes en la escuela. •Comprar ropa de películas obtenida en el mercado y caminar por las calles disfrazados (promoción de Amparo Carbonell).

1977 •Happenings de Jose Mª Yturralde, entre ellos “La cola”, realizada en la calle ante cualquier sitio, con una larga cola que provocaba a los transeúntes.

1979 •“Instalación de los artistas muertos” con zapatos que se dirigen al pozo para suicidarse y ropas con maletas negras por el suelo del claustro renacentista. •Instalación de un embudo de cuerdas a la entrada de la escuela y cuando pasaban los profesores cantaban “ya llegan los fantasmas...” (promoción de Encarna Monteagudo, Pepe Romero entre otros) •Acción de “Hada Madrina de Bellas Artes” de Pepe Romero permaneciendo quieto durante horas en el claustro y envuelto de papel higiénico. •Quique Calabuig empotra su moto sobre la puerta de la clase de grabado •Acción “Carrera de bastidores por parejas por el claustro”, donde Olga García y compañeras metían su cuerpo dentro de los bastidores de pintura

Masterclass of exercise-actions by the Anti-Academy of Valencian Procrastination (1939-1979)

PROCRASTINATE SO THAT SOMETHING REMAINS
When the old and once abandoned San Carlos Fine Arts College, was partially restored and converted into the IVAM and the Centre del Carme, the remains of the paint that the students had imprinted on the marble columns could still be distinguished ...
J.J.

This activity followed the track of this imprint in an attempt to collect the creative “acts”, whether critical and / or everyday, that the former students (now artists) carried out and experienced in the old San Carlos Fine Arts College in Valencia during the period from 1939 to 1979. Many of these nonconformist actions are in the untold intra-history of Valencian art and remain only in the memory of those who lived them. Hence the need to recover them in order to create history/s from the voice of the actual authors who attended on these two days, transmitting their testimonies. These life stories were recovered not only from their voices, but also from the corporal enactment of everyone. That ´s why, a series of exercises-actions were generated from these testimonies, recounted by those we consider “Masters and Mistresses of the Anti-Academy”. Not only were these

gestures of disobedience carried out but other actions were also procrastinated apart from those already given, in an active and creative procrastination as proposed by the exhibition ‘In Praise of Procrastination’ by Paula Valero.

Exercise-actions that were proposed:

From the period 1939-1959:
1-Exercise-action “Tontódromo: paint terrible versus Sorolla black”
2-Exercise-action: “Burning of easels in the well” (for Juan Genovés)
3-Exercise-action: “One word, one collective creation” (for the group Los Siete)
4-Exercise-action: “Name new street to the cabrito ...”
5-Exercise-action: “Baptism of the Artist”

From the period 1960-1979:
1-Exercise-action “Acts on the statues”
2-Exercise-action: “Fairly Godmother of Fine Arts” (by Pepe Romero)
3-Exercise-action: “Stretcher frame race in pairs”
4-Exercise-action: “The queue” (from a happening by José Mª Yturralde)

P.S. : Anti-Academy Master Certificates were given to those who participated in or

procrastinated these exercises-actions

Presence and testimonies of the protagonists of past actions:

Nassio, Josep Marí Gómez (son of Vicente Gómez), Rafael Calduch, Julián Abril, Amparo Carbonell, Santiago Polo, Quique Calabuig, Encarna Monteagudo and Pepe Romero.

Development of the period 1939-1979:

Felip González

Coordinators of the exercise-actions:

Miguel Molina-Alarcón, José Juan Martínez, Pepe Romero, Joaquín Artime, Miguel Alejandro Sislián,

Design poster, diptych and diplomas of Master Anti-Academy: Alex Granero

Photography: Mar Juan, María Zárraga and José Juan Martínez

Video: Joaquín Artime and Olga Martí

Collaboration and affiliation of the coordinators: Laboratorio de Creaciones Intermedia, Sculpture Department, San Carlos Fine Arts School, Universitat Politècnica de València

Linked R & D project: "Recovery of pioneering practices of action art of the Spanish historical avant-garde and its contribution to the history of European performance" (ref: HAR2014-58869-P) by the Ministry of Economy and Competitivity.

Acknowledgments: To all who transmitted their testimony and to those who participated / procrastinated in the exercise-actions.

CHRONOLOGY OF SOME
VALENCIAN ANTI-ACADEMY ACTIONS
(1939-1979)

1939-46 • The sculptor Tonico Ballester, imprisoned in the Model Prison of Valencia, inscribes the hammer and sickle inside the head of the virgin icons

commissioned by the church.

1948-50 • The burning of easels in the well of the Renaissance cloister of the San Carlos Fine Arts College before the visit of the Director of Fine Arts Marqués de Lozoya, by the students of the Juan Genovés class. • Painting black in the colouring class ("Tontódromo"). • The carving of the plaque dedicated to Professor Sanchiz Yago on Cabrito Street and the dragging of a teacher's car to this street (class of Vicent Fillol). • The walking on the roofs of the school and excusing themselves when they came down by claiming they were "excavating" (class of Vicente Fillol).

1949 • First exhibition of abstract art in Valencia in the Sala Mateu by Eusebio Sempere, who set up strips of streamers that the public had to remove in order to be able to access the interior. As a result of the mockery of his work, Sempere decided to destroy his gouaches in indignation.

1950 • Baptismal happening of the artist José Soler Vidal in the gathering of the Monterrey coffee shop: "In the name of Art we baptize you with the name of Monjalés". 1950-55 • Walking barefoot through the Plaza del Ayuntamiento and carrying out improvised exhibitions on the ledge in front of the Bank of Bilbao (class of Nassio). 1956 • The painter Michavila urged his colleagues from Los Siete to make "abstract works in three minutes".

1959: • José Mª Yturralde proposes abseiling down the facade of the Carmen church and is stopped when he was in the bell tower ready to descend.

1965-69 • Going barefoot in a white suit to the School of Fine Arts (Horacio Silva).

1966-67 • Rafa Calduch proposes a Strike in Octavio Vicent's classes after the professor addressed a model like a prostitute for missing one day's work. Octavio Vicent slashed a work by an award-winning student in a competition. 1968-73 • "Funeral for Art" a procession wailing like mourners in the Plaza la Virgen with a box painted black and candles (class of Pablo Sedeño's) • Acts and installations on the street and on the façades by the "Vent Poètic" group, with a stage with urinals, broken mirrors and neon tubes in the Plaza del Árbol.

1972-73 • Creation of the Bulto group with collective murals and interaction between the arts (poetry, music and painting).

1975: • Two actions of nocturnal graffiti, one with an RIP funeral stela of the school, on the second night plaster statues were painted in colours, as a protest against the teaching in the school, the police came the next day, without being able to identify the culprits: Juan Uslé, Vicky Civera, Santiago Polo, José Gallego, Jaime Giménez, Toni Moret, Ximo Mora, Andrés Yago, Pachi Garcia F. and José Andrés Gutiérrez. • The statue of Juan de Juanes was wrapped in pink toilet paper by the same group in the Plaza del Carmen. • Installation of colored papers hung from the trees of the Renaissance cloister by the same group, which called itself the "Grupo Nihilista" or "Grupo de Roterós".

1976 • "Corte y Confección" group created by Rafa Ferrando and other colleagues dealing with comics, ready-mades and other arts not taught in the school. • The buying of theatrical clothes in the market and walking through the streets in fancy dress (class of Amparo Carbonell).

1977 • Happenings by Jose Mª Yturralde, among them "The Queue", performed on the street in front of any place, with a long line that provoked passers-by.

1979 • "Installation of dead artists" with shoes leading to the well to commit suicide and clothes with black suitcases on the floor of the Renaissance cloister. • Installation of a string funnel at the entrance of the school, when the teachers passed the artists sang "the ghosts are coming ..." (class of Encarna Monteagudo, Pepe Romero amongst others) • Action of "Fairy Godmother of Fine Arts" by Pepe Romero standing still for hours in the cloister wrapped in toilet paper. • Quique Calabuig embeds his motorcycle into the door of the printing class • Action "Race of frames in pairs through the cloister", where Olga García and class-mates put their body inside the painting stretchers.

Expropiació / apropiació del temps. Conferència-conversa. Maurizio Lazzarato

La procrastinació té una relació molt directa amb el temps. Proposaré alguns punts de relació entre temps, capitalisme i vida.

Marx defineix el capital com una màquina que reconfigura perpètuament l'espai i el temps amb la finalitat d'augmentar la velocitat. El capital és el moviment continu, una acceleració perpètua.

Vivim en el temps de l'acceleració permanent.

La velocitat requereix una subjectivitat particular que és agressiva, individualista i egoista.

Walter Benjamin planteja que la revolució és com una locomotora, com a metàfora d'un tren que accelera. Per a oposar-se a aquesta acceleració del temps, a aquesta ocupació del temps pel capital, ell proposa que no cal prendre la direcció d'aquesta, sinó tirar el fre i baixar-se del tren. Jo advoque per tirar el fre per a baixar-se del tren.

En Foucault, per a capturar el temps de treball, primer cal capturar el temps de la vida. Des del naixement fins a la mort. Per a generar els ritmes de la producció, cal controlar, integrar, normalitzar i moralitzar tots els ritmes de la vida.

"Cal portar l'obrer a controlar l'atzar de la seua existència". No s'ha de deixar que la gent visca el dia a dia. Ha

d'haver-hi el que Foucault anomena "una previsió": malaltia, atur, jubilació. La gent es fa responsable de si mateixa i se'ls obliga a tindre propietats, a inscriure's en caixes d'estalvis.

Cal traure la gent del present. Perquè el present, tal com és, no pot estar inclòs en l'organització capitalista del treball que preveu una organització estesa en el temps: el temps de la producció.

És això el que Foucault anomena "el segrest temporal", una cosa que es produeix en el S. XIX, en què es constata com immediatament el capital ha intentat controlar el temps de la vida. No és un tancament espacial, sinó que és, sobretot, un tancament temporal.

Aquest segrest temporal troba el seu subjecte principal en el deute per mitjà de les finances. Perquè les finances són el dispositiu per a apropiat-se del futur, de la relació forta entre temps i deutes.

Vull citar un text de Nietzsche sobre la relació entre temps i utilitat; diu: "ja he dit una vegada que gaudir de l'instant sense cap fi, que bressolar-se en el balanç de l'instant, ha de parèixer quasi increïble i, fins i tot, pot reprovar en la nostra època, hostil a tot el que és inútil. Però nosaltres érem inútils. Qualsevol de nosaltres haguera pogut rivalitzar amb l'altre per a tindre l'honor de ser el més inútil. No volíem

significar res, no volíem representar res, no volíem tendir a res, volíem estar sense avindre. Res més que ganduls, recolzats molt a gust en el llindar del present”.

Crec que aquesta història de parar, del rebuig, està molt lligada a una concepció del present.

La feminista Carla Lonzi en el llibre *Escopim sobre Hegel*, del 71, afirma que la temporalitat del moviment feminista no és el futur, sinó el present, com pensar-lo i conquerir-lo. Amb la qual cosa hi ha una crítica d'aquesta concepció pròpia fonamentalment de tots els moviments revolucionaris que pensaven la revolució només com una conquesta del llindar del fet d'avindre. Benjamin també tenia com a temporalitat fonamental el present.

En el meu text “Marcel Duchamp i el rebuig del treball”, establisc una relació entre el present i la peresa. Duchamp reivindica haver d'introduir la peresa en l'art contemporani. És a dir, introduir un altre concepte de temporalitat en relació a aquell del capitalisme. És a dir, una manera de viure el temps que s'oposa a aquesta acceleració del temps: també l'art contemporani es basa a produir sempre més, en què funciona fins al límit la ideologia de la producció.

Duchamp diu: “el temps és els diners del capitalista, el meu capital no són els diners, sinó el temps”. El temps que tracta no és el temps cronològic, és el present en tant que conté alhora el passat, el present i el futur. És, doncs, el temps com a esdeveniment. És el descobriment de la possibilitat. Però sempre aquest acostament del temps com a possible, a través de la peresa, és molt important. Com descobrir el temps però a través d'una temporalitat contrària a la productivitat. Per a Duchamp, la seua obra més important és l'organització i l'ocupació del temps.

Per a acabar, parlaré una mica de la relació que hi ha entre el rebuig del treball i el temps. Perquè es troba sempre, fins i tot, al voltant de les lluites obreres més clàssiques el fet de parar el temps de la producció, suspendre-la. La vaga, per exemple, és una interrupció de la producció sobre la qual no ens hem interrogat allò que aquesta interrupció portava amb ella en si mateixa. Què és aquesta interrupció del treball? Què és la suspensió de la temporalitat del capital? S'ha analitzat sempre el moviment, però no la interrupció del moviment. De fet, el moviment es diu moviment obrer per alguna cosa.

Què seria si ens interrogàrem, per exemple, com s'interroga Duchamp sobre la peresa, o com fan les feministes com Carla Lonzi, dient que el present és la temporalitat del moviment feminista, perquè ella parteix d'aquesta concepció del present, proposa que el subjecte feminista, com a subjecte polític i, per tant, imprevisible, implica la ruptura, la interrupció, la suspensió del temps, obri una temporalitat per a una creació subjectiva. Hi ha, doncs, una relació molt estreta i important entre el rebuig i el present com a possibilitat de producció de noves subjectivitats.

Expropiació / apropiació del temps. Conferència-conversa. Maurizio Lazzarato

La procrastinación tiene una relación muy directa con el tiempo. Voy a proponer algunos puntos de relación entre tiempo, capitalismo y vida.

Marx define el capital como una máquina que reconfigura perpetuamente el espacio y el tiempo con el fin de aumentar la velocidad. El capital es el movimiento continuo, una aceleración perpetua.

Vivimos en el tiempo de la aceleración permanente.

La velocidad requiere una subjetividad particular que es agresiva, individualista y egoísta.

Walter Benjamin plantea que la revolución es como una locomotora, como metáfora de un tren que acelera. Para oponerse a esta aceleración del tiempo, a esta ocupación del tiempo por el capital, él propone que no hay que tomar la dirección de ésta, sino echar el freno y bajarse del tren. Yo abogo por echar el freno para bajarse del tren.

En Foucault para capturar el tiempo de trabajo hay que primero capturar el tiempo de la vida. Del nacimiento hasta la muerte. Para generar los ritmos de la producción hay que controlar, integrar, normalizar y moralizar todos los ritmos de la vida.

“Hay que llevar al obrero a controlar el azar de su existencia”. No hay que dejar

que la gente viva el día a día. Tiene que haber lo que Foucault llama “una previsión”: enfermedad, paro, jubilación. La gente se hace responsable de sí misma y se les obliga a tener propiedades, a inscribirse en Cajas de Ahorros.

Hay que sacar a la gente del presente. Porque el presente, tal cual es, no puede estar incluido en la organización capitalista del trabajo que prevé una organización extendida en el tiempo: el tiempo de la producción.

Es esto lo que Foucault llama el secuestro temporal, algo que se produce en el S.XIX, donde se constata cómo inmediatamente el capital ha intentado controlar el tiempo de la vida. No es un encierro espacial si no y sobre todo es un encierro temporal.

Este secuestro temporal encuentra su sujeto principal en la deuda por medio de las finanzas. Porque las finanzas son el dispositivo para apropiarse del futuro, de la fuerte relación entre tiempo y deudas.

Quiero citar un texto de Nietzsche sobre la relación entre tiempo y utilidad, dice “ya he dicho una vez que disfrutar del instante sin ningún fin, que mecerse en la mecedora del instante, debe parecer casi increíble e incluso reprochable en nuestra época, hostil a todo lo que es inútil. Pero nosotros éramos inútiles. Cualquiera de

nosotros hubiera podido rivalizar con el otro para tener el honor de ser el más inútil. No queríamos significar nada, no queríamos representar nada, no queríamos tender a nada, queríamos estar sin avenir. Nada más que vagos. Recostados muy a gusto en el umbral del presente.”

Creo que esta historia del parar, del rechazo, está muy ligada a una concepción del presente.

La feminista Carla Lonzi en su libro *Escupamos sobre Hegel*, del 71, afirma que la temporalidad del movimiento feminista no es el futuro sino el presente, cómo pensarlo y conquistarlo. Con lo que hay una crítica de esta concepción propia fundamentalmente de todos los movimientos revolucionarios que pensaban la revolución sólo como una conquista del umbral del avenir. Benjamin también tenía como temporalidad fundamental el presente.

En mi texto “Marcel Duchamp y el rechazo del trabajo” establezco una relación entre el presente y la pereza. Duchamp reivindica haber introducir la pereza en el arte contemporáneo. Es decir, introducir otro concepto de temporalidad en relación a aquel del capitalismo. Es decir, una forma de vivir el tiempo que se opone a esta aceleración del tiempo: también el arte contemporáneo se basa en producir siempre más, donde funciona hasta el límite la ideología de la producción.

Duchamp dice, “el tiempo es el dinero del capitalista, mi capital no es el dinero sino el tiempo” El tiempo del que trata no es el tiempo cronológico. Es el presente en tanto que contiene al mismo tiempo el pasado, el presente y el futuro, es pues el tiempo como acontecimiento. Es el descubrimiento de la posibilidad. Pero siempre este acercamiento del tiempo como posible, a través de la pereza, es muy importante. Cómo

descubrir el tiempo pero a través de una temporalidad contraria a la productividad. Para Duchamp su obra más importante es la organización y empleo del tiempo.

Para terminar voy a hablar un poco de la relación que hay entre el rechazo del trabajo y el tiempo. Porque se encuentra siempre, incluso alrededor de las luchas obreras más clásicas el parar el tiempo de la producción, suspenderla. La huelga por ejemplo, es una interrupción de la producción sobre la que no nos hemos interrogado lo que esta interrupción traía con ella en sí misma. ¿Qué es esta interrupción del trabajo? ¿Qué es la suspensión de la temporalidad del capital? Se ha analizado siempre el movimiento, pero no la interrupción del movimiento. De hecho el movimiento se llama movimiento obrero por algo.

Que sería si nos interrogáramos por ejemplo como se interroga Duchamp sobre la pereza, o como hacen las feministas como Carla Lonzi, diciendo que el presente es la temporalidad del movimiento feminista, porque ella parte de esta concepción del presente, propone que el sujeto feminista, como sujeto político, y por tanto imprevisible, implica la ruptura, la interrupción, la suspensión del tiempo, abre una temporalidad para una creación subjetiva. Hay pues una relación muy estrecha e importante entre el rechazo y el presente como posibilidad de producción de nuevas subjetividades.

Expropriation/appropriation of time. A conference-conversation. Maurizio Lazzarato.

Procrastination has a very direct relationship with time. I am going to suggest some points of connection between time, capitalism and life.

Marx defines capital as a machine that perpetually reconfigures space and time with an aim to increasing speed. Capital is continuous movement, a perpetual acceleration.

We live in the time of permanent acceleration.

Speed requires a particular subjectivity that is aggressive, individualistic and selfish.

Walter Benjamin says that the revolution is like a locomotive, as a metaphor for a train that is accelerating. In order to oppose this acceleration of time, this occupation of time by capital, he proposes that we should not take the direction of capital, but instead pull the brake and get off the train. I advocate pulling the brake in order to get off the train.

For Foucault in order to capture the time of work it is first necessary to capture the time of life. From birth to death. To generate the rhythms of production it is necessary to control, integrate, normalize and moralize all the rhythms of life.

“We must lead the worker to control the fate of his existence.” People

should not be left to live day to day. There must be what Foucault calls “a prevision”: for sickness, unemployment, retirement. People are responsible for themselves and are obliged to have property, to register in savings banks.

It is necessary to take people out of the present. Because the present, such as it is, can not be included in a capitalist organization of work that anticipates an organization which extends in time: the time of production.

This is what Foucault calls the seizure of time, something that occurred in the nineteenth century, when we can see how immediately capital tried to control the time of life. It is not a spatial confinement, above all it is a confinement of time.

This seizure of time finds its main subject in financial debt. Because finances are the mechanism for appropriating the future, there is a strong relationship between time and debt.

I want to quote a text by Nietzsche about the relation between time and utility, he says “I have already said once that to enjoy the moment without any purpose, that rocking in the rocking chair of the moment, must seem almost incredible and even reprehensible in our time, hostile to everything that is useless. But we were useless. Any of us could have rivalled the

other to have the honour of being the most useless. We did not want to mean anything, we did not want to represent anything, we did not want to tend to anything, we wanted to be without a future. Nothing more than lazy. Lying very comfortable on the threshold of the present. “

I believe that this history of stopping, of rejection, is very linked to a conception of the present. The feminist Carla Lonzi in her book *Let's Spit on Hegel*, from 1971, affirms that the time of the feminist movement is not the future but the present, how to think and conquer it. With which there is a fundamental critique of this conception of all revolutionary movements that think of the revolution as solely a conquest of the threshold of the future. Benjamin also took the present as the fundamental time.

In my text “Marcel Duchamp and the rejection of work” I establish a relationship between the present and laziness. Duchamp claims to have introduced laziness in contemporary art. That is, to introduce another concept of temporality in relation to that of capitalism. That is, a way of living time that is opposed to this acceleration of time: contemporary art is also based on always producing more, where the ideology of production works to the limit.

Duchamp says, “Time is the money of the capitalist, my capital is not money but time” The time he is dealing with is not chronological time. It is the present insofar as it contains at the same time the past, the present and the future, it is therefore time as an event. It is the discovery of possibility. But it is very important to always approach time as a possibility, through laziness. How to discover time through a temporality that is opposite to productivity. For Duchamp his most important work is the organization and use of time.

To finish I will talk a little about the relationship between the rejection of work and time. Because it is always found, even in the most classic workers struggles, the stopping of production time, its suspension. The strike for example, is an interruption of production about which we have not asked ourselves what this interruption in itself implies. What is this interruption of work? What is the suspension of the temporality of capital? It has always been movement which is analysed, not the interruption of movement. In fact, not for nothing the movement is called the workers movement.

What would it be, for example, if we question ourselves about laziness, as Duchamp does, or as feminists such as Carla Lonzi do, saying that the present is the temporality of the feminist movement, because she starts from this conception of the present, proposing that the feminist subject, as a political, and therefore unpredictable, subject implies rupture, interruption, the suspension of time, opening a temporality for subjective creation. There is therefore a very close and important relationship between rejection and the present as a possibility of producing new subjectivities.

Notes convidats / Notas invitados / Notes guests

Mathilde Ferrer

El meu text te'l lliuraré
demà, Paula

Gloria G. Durán

Fer de la teua vida la teua obra, equiparar l'art a la vida, tampoc és nou... es remunta a aquell temps en què temps era una cosa ben diversa del que és ara. Per a Aristòtil la vida d'una persona estava dividida entre el treball, el descans i l'oci. El treball i el descans completarien l'àmbit de la necessitat, l'oci eixiria d'aquesta necessitat. L'oci serà el fet de «parar-se», el de contemplar i el de dedicar-se al cultiu de l'esperit, i serà, d'altra banda, la dedicació bàsica encarregada de marcar la diferència entre el fet de «viure» i el de «viure bé» o entre el de «viure» i el de «saber viure». Precisament aquells que es «van doctorar en aquest art de saber viure» obriran la bretxa a una llarga tradició de «tecnòcrates del jo», això és, de mestres en l'art del «cultiu de si».

Per descomptat, els artistes, que sempre han sigut un poc trapassers, decidiran diplomar-se en aquesta tàctica de resistència precisament quan el naixent mercat de l'art els exigirà fer-se útils, productius i trobar un lloc en una nova estructura social capitalista. Atabalats davant d'un futur tan ordinari i groller decidiran separar-se de la massa que els envoltava i dedicar la seua vida a l'ociositat més plena, això és, a fer alguna cosa que no complira ni tan sols un dels requeriments que el bon burgés els exigia. Decidiran, a la fi, adscriure's a la «classe ociosa» i fer-se autèntics «aristòcrates d'intempèrie» i «aristòcrates de l'esperit».

Esther Ferrer

La vida està
desprocrastinada,
qui la procrastinarà,
el desesprocrastinador
que la procrastinara
bon desesprocrastinador,
serà?

Esther Ferrer.
PROCRASTINACIÓN
(Poema sonoro)

*procrastinacion
crastinacionpro
tinacionprocras
nacionprocrasti
cionprocrastina
crasprotinacion
tiprocrasnacion
naprocrasticion
cionprocrastina
pronacioncrasti
crastipronacion
etc.*

(el resto lo procrastino)

Leónidas Martin. Desactivisme

«Realitza't», heus ací el mandat que administra la nostra vida, el precepte que ens espenta a autoexplotar-nos sense parar, com aquestos supermercats oberts les vint-i-quatre hores del dia, els set dies de la setmana. Aquesta operació constant de producció sense fi inscriu la nostra vida en una durada aparentment eterna, sense interrupcions, i regida per un únic principi: el principi del funcionament continu. Vivim sotmesos a l'estatut de fer, i no ens permetem detindre'ns. Cada dia, organitzem la nostra agenda en funció del màxim rendiment i de la màxima eficiència possibles, i després queiem rendits. Però encara així no ens detenim, continuem endavant. «No puc continuar endavant, continuaré endavant», deia Beckett. Ja no sabem estar sense fer res, hem de moure'ns sí o sí. Moure's és el que gaudeix de prestigi, i el seu contrari, la inacció, és sinònim de perdedors. Res queda ja, ni un sol interval de la nostra existència, que no estiga ocupat per fer i convertit en temps de treball, temps de consum, temps de màrqueting. La màquina que ens mou per dins i nosaltres som els dos una mateixa cosa inseparable. Ens hem associat l'un a l'altre amb l'únic

propòsit de continuar obnubilats per l'acció, i l'empresa no va bé. Ha arribat el moment de separar-nos, però, com? Com interrompre aquest engranatge biomecànic, com independitzar-nos de la màquina de la qual depenem sense caure fosos?

La cosa no pinta fàcil. L'activisme ací no serveix de res, bastant actiu està ja l'*Hommo Faber* que ens domina, per a activar-lo encara més. Allò que cal fer, en tot cas, és desactivar-lo, trobar la manera de transformar la seua activitat en una cosa així com una passivitat activa. Una manera de no fer res que aplaque els dispositius que intensifiquen la nostra activitat. Passivitat activa seria la que aconsegueix descarregar les bateries dels rellotges intel·ligents que portem enroscats en la monyica com si foren esposes; aquella capaç de desinstal·lar les app que, de manera sigilosa i constant, escodrinyen el nostre dinamisme intern tractant de convertir la nostra experiència subjectiva en alguna cosa tangible i mesurable, alguna cosa digna d'intercanviar-se en el mercat global. En comptes de continuar carregant-nos d'energia tibant i competitiva, allò que hem de fer és desactivar-nos fins a convertir-nos en un conductor, un cable de coure pel qual passe de llarg tota l'energia psíquica que ens obliga a autoexplotar-nos. I llavors relaxar-nos. Relaxar-nos com es relaxa un múscul després de suportar un enorme pes. Relaxar-nos de les tensions que provoca el *multitasking*. Relaxar-nos fins a inaugurar una nova existència imprevisible i completament irreductible a les regles de fer. Deixar d'estar obnubilats per l'acció i relaxar-nos fins a travessar el llindar que condueix al gaudi.

A aquesta relaxació jo l'anomene *desactivisme* (nom que ha arribat fins a mi abans, fins i tot, que sàpia què fer amb aquest). Desactivisme és la intuïció d'un temps que espera amagat en algun lloc dins de nosaltres, i que és diferent del temps de la producció. Desactivisme és la fugida interior que desbarata la il·lusió de fer contínuament que inflama el nostre cervell, és el que arranca la nostra identitat del funcionament ininterromput dels mercats i de les xarxes d'informació, la qual cosa aplaca el decret sòrdid que ens obliga a la disponibilitat absoluta i a la insatisfacció permanent. Desactivisme és el dic de contenció que deté el riu sense història que congela els nostres moviments en una repetició sense fi. És el que trenca la sincronia que mantenim amb un temps que ha deixat de ser humà. Desactivisme és desfer-nos de les instàncies que ordenen i estimulen tota la nostra activitat.

No és subversió ni batalla frontal, tampoc és revolució. Desactivisme és més aviat l'alliberament de la tensió que portem dins i que ens condueix a un sofriment continu. És la capacitat passiva que ens porta de tornada les textures rítmiques i periòdiques de la vida. Desactivisme és la força estàtica que ens situa de nou en el món.

Rubén Fuentes.
De l'art de fer sense fer

Hi ha un concepte taoista interessant que pot resumir-se en l'aparent antinomia de fer sense fer. En la vida quotidiana, s'aplica literalment a proposar pauses, moments en què podem estar i ser, sense necessitat de fer alguna cosa concret. Elements que cal tindre en compte són la quietud del cos i la serenitat de la respiració, que poden portar a detindre el pensament mecànic convuls, la ràdio mental mal sintonitzada que rares vegades s'apaga. Un altre acostament a aquesta filosofia és el de no fer res que no estiga inserit en la manera d'actuar de la naturalesa, les plantes no fan esforç per créixer, simplement creixen, una acció així partiria sempre del gaudi creatiu en el moment necessari.

Cristina Vega¹
Deixar de fer, deixar-se fer

Primer de maig 2018,
Quito ciutat.

El moviment dels treballadors s'apresta a eixir al carrer per primera vegada de manera unitària després de diversos anys marcats per confrontacions entre el govern progressista de la Revolució Ciutadana i altres forces socials plurals i afeblides com el moviment sindical, indígena, ecologista, feminista, etc. La marxa parteix de la Caixa de l'Assegurança, recorre el centre històric i acaba en punts diferents: la plaça del Teatre, Santo Domingo, San Francisco. El tema central: la corrupció dels polítics en l'últim cicle, les noves

1. Integrant de la revista feminista equatoriana Flor del Guanto i professora investigadora, FLACSO-Ecuador.

mesures econòmiques de cort neoliberal i el conflicte en la frontera nord amb les forces dissidents del pacte a Colòmbia i la manera en què compromet la legitimitat del govern actual després de l'assassinat de tres periodistes i l'aliança amb els Estat Units. En els lemes i la iconografia poca innovació: el moment insurreccional popular i la revolució amb evocacions poc arrelades en el present i el rebuig genèric i general al govern de torn. Entre els marxants treballadors manuals sindicats, recicladores i venedores del carrer associades, treballadors en xicotetes concentracions específiques com la manufactura, joves i estudiants de filiació anarquista, alguns sectors urbans de classe mitjana, servidors públics o afins, i alternatius vinculats a les lluites antimineres i en defensa dels territoris contra l'extractivisme. Una marxa que es pot considerar en nombres, no tan articulada i amb embranzida creativa escassa.

Ens parem a conversar amb un home i una dona de cinquanta anys i escaig

que estan veient passar els festejos des del lateral. Han arribat des d'un barri del sud; ella treballa en la neteja i ell és artesà del calçat. Com la resta, parlen del mal govern i que no volen que Equador siga Veneçuela, una imatge molt difosa pels mitjans en aquests dies, però també molt sentida, no sempre de manera solidària, per la vulnerabilitat evident del col·lectiu veneçolà que està arribant al país. No pertanyen a cap sindicat o organització, però sempre vénen el primer de maig.

Pense per a mi que representen a la perfecció el que és la classe obrera popular de Quito, feta de retalls de treballadors racialitzats, amb vincles rurals, que no pertanyen a concentracions industrials, que treballen per compte propi, en cases o en tallers xicotets, que habiten l'economia popular i la precarietat de la qual s'associa en sentit ampli a les condicions de reproducció

social que envolten la vida sense salari: a l'encariment de la canastra, la pujada del gas, la cobertura de l'assegurança social, la pugna pel reconeixement de la seua activitat, l'uniforme i la llista de material de l'escola, el crèdit i l'accés a caixes d'estalvi o la competència que representen nous treballadors aturats, desplaçats o empobrits². Són els sectors populars, la filiació dels quals té a veure amb la relació entre treball i territori de vida, però no necessàriament amb la classe unificada pel contracte i l'atac als drets que emanen d'aquesta identificació. Unifica així el barri, l'ofici, el paisanatge, la proximitat entre casa i taller, la cooperació en l'entorn immediat o la capacitat d'agrupar-se per a defensar el carrer i el que hi ha en aquest i permet guanyar-se les garrofes

2. Més del 50 % de la PEA té ocupació no adequada i/o no remunerada. El 32 % de la PEA treballa per compte propi i el 50 % no té un contracte de treball formal; a més, el 46 % es troba en la informalitat, mesurada per afiliació a la Seguretat Social (INEC, 2017). El 71 % tenen ingressos menors a la Canastra Bàsica Familiar, \$350 (INEC, 2017).

(brossa, lloc, clients, contactes, protectors, etc.); unifica també la dignificació d'activitats invisibles o menyspreades que, com la venda o l'ocupació de llar, amb prou faenes compten, però s'obrin camí a viure diàriament. Aquests treballadors podran unir-se en organitzacions xicotetes o mitjanes amb filiacions partidistes, que es mobilitzaran segons la conjuntura.

Em pregunte, en aquestes coordenades, què seria un *elogi de la procrastinació* quan aquesta, en realitat, es vincula a les tensions que suscita la fractura de les garanties salarials, mesurada en límits (jornada, prestacions, instal·lacions, categoria, etc.), i la intensificació del treball difús. Es trenquen o s'estenen les fronteres de què cal fer, del que estem obligats a fer, es colonitza el temps per complet, i juntament amb això es fa més forta i omnipresent

la demanda: fer de tot, en qualsevol moment i lloc.

Les ressonàncies amb el treball reproductiu i de cures (pagat i no pagat) sempre vénen a la ment quan es tracta de dispersió (de tasques), acceleració (de ritmes) i intensificació (d'esforços). La relació entre el primer, la precarització de la condició salarial hui, i el segon, la precarització de la reproducció en les llars és òbvia i ha sigut de sobres assenyalada. Com més disponibilitat, flexibilitat (a favor de l'empresa) i incertesa, més onerós es torna el treball a casa, més cal apedaçar, posar pegats i donar suport per a sostindre els castigats del mercat laboral.

Per als sectors de l'economia popular, pensem per exemple en les recicladores o les venedores ambulants, la cosa també és complicada perquè tot es juga en el dia: s'ix, es menja, s'ix, es paga (arrendament, deute o el que toque pagar). Es pot

no eixir, per exemple si els xiquets s'emmalalteixen o hi ha emergències com les que sempre sorgeixen quan es viu una mica al límit. En aquests casos, allò que importa són els suports, les confiançaes i els resguards socials que una haja aconseguit tramar. La productivitat és més aviat baixa, el ritme i les tasques es poden controlar, encara que la càrrega siga pesada, la sociabilitat està present en els tragins, la cura o l'atenció de proximitat també es pot afrontar en comú... Els maldecaps vénen més aviat d'un altre costat: toca defensar el carrer i els seus recursos, toca controlar les eventualitats constants (violència, despulla, desallotjament) i toca aconseguir, com siga, la plata per a continuar sostenint(-se) i no caure (en la presó, sense anar més lluny).

Anem, llavors, a l'*elogi de la procrastinació* i les seues figures: deixar per a demà el que pugues fer hui, desaccelerar (i decréixer), no autoajudar-se per a utilitzar el temps de millor manera o continuar fent el mateix en condicions emocionals més suportables (el cèlebre “posar límits”),

descolonitzar el temps de vida, ser improductiva (o contraproductiva), i... amb tot, confiar en la continuïtat de la vida i afirmar-se en la llibertat absoluta. Impulsos, tots aquests, reptadors per a l'ordre productivista (24 hores, ai, quina fatiga!).

El moviment obrer sempre va compartir la fascinació per la producció, la productivitat, el productivisme. Només cal recordar el *Manifest Comunista* de Marx i Engels (1884) per a entendre la fascinació per allò industriós. També un cert feminisme va pensar en algun punt que una bona organització col·lectivitzada i mecanitzada de la reproducció podria ser més eficaç per a acabar amb l'atomització i la misèria en el mitjà domèstic. Deixant a un costat els luddites, els utòpics, *El dret a la peresa* (Paul Lafargue, 1880) contra *El dret al treball* (Louis Blanc, 1884), el que es va expandir va ser la crítica al capitalisme i a la manera de producció domèstica junt amb l'afany per donar visibilitat i

dignificar la laboriositat i l'esperit treballador. Enfront d'aquesta tradició, en la versió protestant o catòlica, elogiar la peresa, la desídia o els braços caiguts no deixa de ser un gest revolucionari, desobedient i necessari, especialment per a les dones. És el gest que, com a tal, cristal·litza en la vaga i l'abandó de la llar, expressions més acabades del rebuig al treball en el capitalisme patriarcal (encara que en ocasions siguen recuperades sota la voluntat de fer les coses de millor manera, de manera pactada).

Ara bé, prevista la procrastinació des de la perspectiva de la reproducció i l'economia popular, aquesta cobra possibilitats noves. És evident que deixar de fer és complicat. Sempre ho és quan cal guanyar-se la vida i aquesta es pega a l'ingrés com una caparra que ens recorda la vulnerabilitat a què estem exposades. Però quan es viu tan, tan al dia, en l'economia de retalls, o quan es deixa de fer alguna cosa que posa en risc la continuïtat de la vida mateixa (de la corporeïtat que som), tot resulta més problemàtic.

La procrastinació, llavors, més que deixar de fer, abandonar-se o registrar-se contra la tasca i l'eina, pot *ser fer d'una altra manera per a fer-se* en aquesta aposta.

Això ho han entès molt bé les vaguistes feministes en alguns llocs durant el passat 8 de març³. Primer van entendre les dificultats operatives de parar la reproducció; com que no tothom deixarà o pot deixar per a demà allò que ha de fer hui, llavors, cal veure, políticament parlant, la manera que les més puguen sumar-s'hi. Aquestes vaguistes van entendre, també, que es podien fer les coses d'una altra manera, i que aquesta altra manera tenia molt de potencial simbòlic: traspasar la cura per a desbaratar allò quotidià de la resta de les persones, desordenar els espais i el temps del conjunt o, també, fer de la cura col·lectiva i visible un acte que fóra part d'aquesta mateixa vaga.

3. En aquesta línia he pensat també en aquest text sobre la vaga. <http://www.sinpermiso.info/textos/del-otro-lado-de-la-huelga-del-8-m-visualizando-la-interrupcion-social-desde-el-feminismo>

Per aquí es podria continuar explorant i experimentant, la reinvenció es posa en joc.

També per als sectors populars, fer d'una altra manera pot revestir més potencial que deixar de fer (per molt que ens seduïska la idea). Així, apropiant el carrer, la brossa, el mercat, el menjar, el terreny o els serveis en els termes propis, en nom propi, afirmant criteris i establint vincles d'autoprotecció i visibilització, a més de rituals i celebracions, ha sigut una expressió comuna entre els qui s'ocupen d'aquesta manera. La veritat és que el treball, la tasca, la transacció no es detenen (o no sempre es detenen), més aviat es personalitzen i se subverteixen, però la capacitat per a apropiat, fer pròpia o en els termes propis, permet convertir el comptepropisme precari en un lloc menys hostil. Alliberar temps del treball i la capacitat de relacionament és una via; ocupar espai, apropiat recursos i teixir suports pot ser-ne una altra, valuosa igualment. Deixar de fer i fer d'una altra manera són maneres de deixar-se fer.

Mathilde Ferrer

Mi texto te lo entregaré mañana Paula.

Gloria G. Durán

Hacer de tu vida tu obra, equiparar el arte a la vida, tampoco es nuevo... se remonta a aquel tiempo en el que tiempo era una cosa bien diversa de lo que es ahora. Para Aristóteles la vida de una persona estaba dividida entre el trabajo, el descanso y el ocio. El trabajo y el descanso completarían el ámbito de la necesidad, el ocio saldría de esta necesidad. El ocio será el «*pararse*», el contemplar y el dedicarse al cultivo del espíritu, y será, por otra parte, la dedicación básica encargada de marcar la diferencia entre el «vivir» y el «vivir bien» o entre el «vivir» y el «*saber vivir*». Precisamente aquellos que se «doctoraron en este arte del saber vivir» abrirán la brecha a una larga tradición de «tecnócratas del yo», esto es, de maestros en el arte del «*cultivo de sí*».

Como no, los artistas, que siempre han sido un poco pillos, decidirán diplomarse en esta *táctica de resistencia* precisamente cuando el naciente mercado del arte les exigirá hacerse útiles, productivos y encontrar un lugar en una nueva estructura social capitalista. Agobiados ante tal ordinario y soez futuro decidirán separarse de la masa que les rodeaba y dedicar su vida a la *ociosidad más plena*, esto es, a hacer algo que no cumpliera ni uno sólo de los requerimientos que el buen burgués les exigía. Decidirán, al cabo, adscribirse a la «clase ociosa» y hacerse auténticos «*aristócratas de intemperie*» y «aristócratas del espíritu».

Esther Ferrer

La vida está
desprocrastinada,
quién la procrastinará,
el desesprocrastinador
que la procrastinara
buen desesprocrastinador,
¿será?

Esther Ferrer.
PROCRASTINACIÓN
(Poema sonoro)

*procrastinacion
crastinacionpro
tinacionprocras
nacionprocrasti
cionprocrastina
crasprotinacion
tiprocrasnacion
naprocrasticion
cionprocrastina
pronacioncrasti
crastipronacion
etc.
(el resto lo procrastino)*

Leónidas Martín. Desactivismo

«Realízate», he aquí el mandato que administra nuestra vida, el precepto que nos empuja a autoexplotarnos sin cesar, como esos supermercados abiertos las veinticuatro horas del día, los siete días de la semana. Esta operación constante de producción sin fin inscribe nuestra vida en una duración aparentemente eterna, sin interrupciones, y regida por un único principio: el principio del funcionamiento continuo. Vivimos sometidos al estatuto del hacer, y no nos permitimos detenernos. Cada día, organizamos nuestra agenda en función del máximo rendimiento y de la máxima eficiencia posibles, y después caemos rendidos. Pero aún así no nos detenemos, seguimos adelante. «No puedo seguir adelante, seguiré adelante», decía Beckett. Ya no sabemos estar sin hacer nada, tenemos que movernos sí o sí. Moverse es lo que goza de prestigio, y su contrario, la inacción, es sinónimo de perdedores. Nada queda ya, ni un sólo intervalo de nuestra existencia, que no esté ocupado por el hacer y convertido en tiempo de trabajo, tiempo de consumo, tiempo de marketing. La máquina que nos mueve por dentro y nosotros somos

los dos una misma cosa inseparable. Nos hemos asociado el uno al otro con el único propósito de seguir obnubilados por la acción, y la empresa no va bien. Ha llegado el momento de separarnos, pero ¿Cómo? ¿Cómo interrumpir este engranaje biomecánico, cómo independizarnos de la máquina de la cual dependemos sin caer fundidos?

La cosa no pinta fácil. El activismo aquí no sirve de nada, bastante activo está ya el *Hommo Faber* que nos domina como para activarlo aún más. Lo que hay que hacer, en todo caso, es desactivarlo, dar con la manera de transformar su actividad en algo así como una pasividad activa. Una manera de no hacer nada que aplaque los dispositivos que intensifican nuestra actividad. Pasividad activa sería aquella que lograra descargar las baterías de los relojes smart que llevamos enroscados en la muñeca como esposas; aquella capaz de desinstalar las *app's* que, de manera sigilosa y constante, escudriñan nuestro dinamismo interno tratando de convertir nuestra experiencia subjetiva en algo tangible y medible, algo digno de intercambiarse en el mercado global. En vez de seguir cargándonos de energía tensa y competitiva, lo que tenemos que hacer es desactivarnos hasta convertirnos en un conductor, un cable de cobre por el que pase de largo toda la energía psíquica que nos obliga a autoexplotarnos. Y entonces relajarnos. Relajarnos como se relaja un músculo tras soportar un enorme peso. Relajarnos de las tensiones que provoca el *multitasking*. Relajarnos hasta inaugurar una nueva existencia impredecible y completamente irreductible a las reglas del hacer. Dejar de estar obnubilados por la acción y relajarnos hasta atravesar el umbral que conduce al disfrute.

A esta relajación yo la llamo *desactivismo* (nombre que ha llegado hasta mí antes incluso de que sepa qué hacer con él). Desactivismo es la intuición de un tiempo que aguarda escondido en algún lugar dentro de nosotros, y que es distinto al tiempo de la producción. Desactivismo es la fuga interior que desbarata la ilusión del hacer continuo que inflama nuestro cerebro, es lo que arranca nuestra identidad del funcionamiento ininterrumpido de los mercados y de las redes de información, lo que aplaca el sórdido decreto que nos obliga a la absoluta disponibilidad y a la insatisfacción permanente. Desactivismo es el dique de contención que detiene el río sin historia que congela nuestros movimientos en una repetición sin fin. Es lo que

rompe la sincronía que mantenemos con un tiempo que ha dejado de ser humano. Desactivismo es deshacernos de las instancias que ordenan y estimulan toda nuestra actividad. No es subversión ni batalla frontal, tampoco es revolución. Desactivismo es más bien la liberación de la tensión que llevamos dentro y que nos conduce a un sufrimiento continuo. Es la capacidad pasiva que nos trae de vuelta las texturas rítmicas y periódicas de la vida. Desactivismo es la fuerza estática que nos sitúa de nuevo en el mundo.

Rubén Fuentes.
Del arte del hacer sin hacer

Existe un interesante concepto taoísta que puede resumirse en la aparente antinomia del hacer sin hacer. En la vida cotidiana, se aplica literalmente a proponer pausas, momentos en los que podemos estar y ser, sin necesidad de hacer algo concreto. Elementos a tener en cuenta son la quietud del cuerpo y la serenidad de la respiración, los cuales pueden llevar a detener el convulso pensamiento mecánico, la radio mental mal sintonizada que raras veces se apaga.

Otro acercamiento a esta filosofía, es el de no hacer nada que no esté insertado en el modo de actuar de la naturaleza, la plantas no hacen esfuerzo por crecer,

simplemente crecen, una acción así partiría siempre del disfrute creativo en el momento necesario.

Cristina Vega¹
Dejar de hacer, dejarse hacer

Primero de mayo 2018,
Quito ciudad.

El movimiento de los trabajadores se apresta a salir a la calle por primera vez de manera unitaria tras varios años marcados por confrontaciones entre el gobierno progresista de la Revolución Ciudadana y otras fuerzas sociales

1. Integrante de la revista feminista ecuatoriana Flor del Guanto y profesora investigadora, FLACSO-Ecuador.

plurales y debilitadas como el movimiento sindical, indígena, ecologista, feminista, etc. La marcha parte de la Caja del Seguro, recorre el centro histórico y termina en puntos diferentes: la plaza del Teatro, Santo Domingo, San Francisco. El tema central: la corrupción de los políticos en el último ciclo, las nuevas medidas económicas de corte neoliberal y el conflicto en la frontera norte con las fuerzas disidentes del pacto en Colombia y el modo en que compromete la legitimidad del actual gobierno tras el asesinato de tres periodistas y la alianza con los Estado Unidos. En los lemas y la iconografía poca innovación: el momento insurreccional popular y la revolución con evocaciones poco arraigadas en el presente y el rechazo genérico y general al gobierno de turno. Entre los marchantes trabajadores manuales sindicados, recicladoras y vendedoras de la calle asociadas, trabajadores en pequeñas concentraciones específicas como la manufactura, jóvenes y estudiantes de filiación anarquista, algunos sectores urbanos de clase media, servidores públicos

o afines, y alternativos vinculados a las luchas anti-mineras y en defensa de los territorios contra el extractivismo. Una marcha considerable en números, no tan articulada y con escaso empuje creativo.

Nos paramos a conversar con un hombre y una mujer de unos cincuenta y pico años que están viendo pasar los cortejos desde el lateral. Han llegado desde un barrio del sur; ella trabaja en la limpieza y él es artesano del calzado. Como el resto hablan del mal gobierno y de que no quieren que Ecuador sea Venezuela, una imagen muy difundida por los medios en estos días, pero también muy sentida, no siempre de modo solidario, por la evidente vulnerabilidad del colectivo venezolanos que está llegado al país. No pertenecen a ningún sindicato u organización, pero siempre vienen al primero de mayo.

Pienso para mí que representan a la perfección

lo que es la clase obrera popular quiteña, hecha de retales de trabajadores racializados, con vínculos rurales, que no pertenecen a concentraciones industriales, que trabajan por cuenta propia, en casas o pequeños talleres, que habitan la economía popular y cuya precariedad se asocia en sentido amplio a las condiciones de reproducción social que rodean la vida sin salario: al encarecimiento de la canasta, la subida del gas, la cobertura del seguro social, la pugna por el reconocimiento de su actividad, el uniforme y la lista de útiles de la escuela, el crédito y el acceso a cajas de ahorro o la competencia que representan nuevos trabajadores desempleados, desplazados u empobrecidos². Son los sectores populares, cuya filiación tiene que ver con la relación entre trabajo y territorio de vida, pero no

2. Más del 50% de la PEA tiene empleo no adecuado y/o no remunerado. El 32% de la PEA trabaja por cuenta propia y 50% no tiene un contrato de trabajo formal; además el 46% se encuentra en la informalidad, medida por afiliación a la Seguridad Social (INEC, 2017). El 71% tienen ingresos menores a la Canasta Básica Familiar, \$350 (INEC, 2017).

necesariamente con la clase unificada por el contrato y el ataque a los derechos que emanan de dicha identificación. Unifica sí el barrio, el oficio, el paisanaje, la proximidad entre casa y taller, la cooperación en el entorno inmediato o la capacidad de agruparse para defender la calle y lo que en ella existe y permite ganarse el sustento (basura, puesto, clientes, contactos, protectores, etc.); unifica también la dignificación de actividades invisibles o despreciadas que, como la venta o el empleo de hogar, apenas cuentan pero se abren camino en el diario vivir. Estos trabajadores podrán unirse en organizaciones pequeñas o medianas con filiaciones partidistas que se movilizarán según la coyuntura.

Me pregunto, en estas coordenadas, qué sería un *elogio de la procrastinación* cuando ésta, en realidad, se vincula a las tensiones

que suscita la fractura de las garantías salariales, medida en límites (jornada, prestaciones, instalaciones, categoría, etc.), y la intensificación del trabajo difuso. Se rompen o extienden las fronteras de lo que hay que hacer, de lo que estamos obligados a hacer, se coloniza el tiempo por completo, y junto con ello se hace más fuerte y omnipresente la demanda: hacer de todo, en todo tiempo y lugar.

Las resonancias con el trabajo reproductivo y de cuidados (pagado y no pagado) siempre vienen a la mente cuando de dispersión (de tareas), aceleración (de ritmos) e intensificación (de esfuerzos) se trata. La relación entre lo primero, la precarización de la condición salarial hoy, y lo segundo, la precarización de la reproducción en los hogares es obvia y ha sido de sobra señalada. A más disponibilidad, flexibilidad (a favor de la empresa) e incertidumbre, más gravoso se vuelve el trabajo en casa, más hay que remendar, parchear y apoyar para sostener a los castigados del mercado laboral.

Para los sectores de la economía popular, pensemos por ejemplo en las recicladoras o las vendedoras ambulantes, la cosa también es complicada porque todo se juega en el día: se sale, se come, se sale, se paga (arriendo, deuda o lo que toque pagar). Se puede no salir, por ejemplo si los guaguas se enferman o hay emergencias como las que siempre surgen cuando se vive un poco al borde. En esos casos, lo que cuenta son los apoyos, confianzas y resguardos sociales que una haya logrado tramar. La productividad es más bien baja, el ritmo y las tareas se pueden manejar aunque la carga sea pesada, la sociabilidad está presente en los trajines, el cuidado o la atención de proximidad también se puede afrontar en común... Los quebraderos vienen más bien de otro lado: toca defender la calle y sus recursos, toca manejar las constantes eventualidades (violencia, despojo, desalojo) y toca lograr, como

sea, la plata para seguir sosteniendo(se) y no caer (en la cárcel, sin ir más lejos).

Vayámos entonces al *elogio de la procrastinación* y sus figuras: dejar para mañana lo que puedas hacer hoy, desacelerar (y decrecer), no autoayudarse para manejar el tiempo de mejor manera o seguir haciendo lo mismo en condiciones emocionales más llevaderas (el célebre “poner límites”), descolonizar el tiempo de vida, ser improductiva (o contraproductiva), y... con todo, confiar en la continuidad de la vida y afirmarse en la libertad absoluta. Impulsos, todos ellos, retadores para el orden productivista (24 horas, ¡ay, qué fatiga!)

El movimiento obrero siempre compartió la fascinación por la producción, la productividad, el productivismo. No hay más que recordar el *Manifiesto Comunista* de Marx y Engels (1884) para

entender la fascinación por lo industrial. También cierto feminismo pensó en algún punto que una buena organización colectivizada y mecanizada de la reproducción podría ser más eficaz para acabar con la atomización y la miseria en el medio doméstico. Dejando a un lado a los luditas, a los utópicos, *El derecho a la pereza* (Paul Lafargue, 1880) contra *El derecho al trabajo* (Louis Blanc, 1884), lo que se expandió fue la crítica al capitalismo y al modo de producción doméstico junto al afán por visibilizar y dignificar la laboriosidad y el espíritu hacendoso. Frente a esta tradición, en su versión protestante o católica, elogiar la pereza, la desidia o los brazos caídos no deja de ser un gesto revolucionario, desobediente y necesario, especialmente para las mujeres. Es el gesto que, como tal, cristaliza en la huelga y el abandono del hogar, expresiones más acabadas del rechazo al trabajo en el capitalismo patriarcal (aunque en ocasiones sean recuperadas bajo la voluntad de hacer las cosas de mejor manera, de manera pactada).

Ahora bien, contemplada la procrastinación desde la perspectiva de la reproducción y la economía popular, ésta cobra nuevas posibilidades. Es evidente que dejar de hacer es complicado. Siempre lo es cuando hay que ganarse la vida y ésta se pega al ingreso como una lapa recordándonos la vulnerabilidad a la que estamos expuestas. Pero cuando se vive tan tan al día, en la economía de retales, o cuando se deja de hacer algo que pone en riesgo la continuidad de la vida misma (de la corporeidad que somos), todo resulta más problemático. La procrastinación entonces, más que dejar de hacer, abandonarse o revolverse contra la tarea y la herramienta, puede ser *hacer de otro modo para hacerse* en esa apuesta.

Esto lo han entendido muy bien las huelguistas feministas en algunos lugares durante el pasado

8 de marzo³. Primero entendieron las dificultades operativas de parar la reproducción; como no todo el mundo va a/puede dejar para mañana lo que tiene que hacer hoy, entonces, hay que ver, políticamente hablando, la manera de que las más puedan sumarse. Estas huelguistas entendieron también que se podían hacer las cosas de otro modo, y que esa otra manera tenía mucho potencial simbólico: traspasar el cuidado para desbaratar el cotidiano del resto de las personas, desordenar los espacios y tiempos del conjunto o, también, hacer del cuidado colectivo y visible un acto que fuera parte de esta misma huelga. Por ahí se podría seguir explorando y experimentando, la reinención se pone en juego.

También para los sectores populares, hacer de otro modo puede revestir más potencial que dejar de hacer (por mucho que

3. En esta línea he pensado también en este texto sobre la huelga. <http://www.sinpermiso.info/textos/del-otro-lado-de-la-huelga-del-8-m-visualizando-la-interrupcion-social-desde-el-feminismo>

nos seduzca la idea). Así, apropiar la calle, la basura, el mercado, la comida, el terreno o los servicios en los propios términos, en nombre propio, afirmando criterios y estableciendo vínculos de autoprotección y visibilización, además de rituales y celebraciones, ha sido una expresión común entre quienes se ocupan de este modo. Bien es verdad que el trabajo, la tarea, la transacción, no se detienen (o no siempre se detienen), más bien se tunean y subvierten, pero la capacidad para apropiar, hacer propia o en los propios términos, permite convertir el cuentapropismo precario en un lugar menos hostil. Liberar tiempo del trabajo y capacidad de relacionamiento es una vía, ocupar espacio, apropiar recursos y tejer apoyos puede ser otra, igualmente valiosa. Dejar de hacer y hacer de otro modo son maneras de dejarse hacer.

Mathilde Ferrer

I'll deliver my text
tomorrow Paula.

Gloria G. Durán

To make your life your work, to equate art with life, is not new either ... it goes back to that time in which time was a very different thing from what it is now. For Aristotle the life of a person was divided between work, rest and leisure. Work and rest would complete the field of need, leisure would be outside this need. Leisure would be the “stop”, contemplating and dedicating oneself to the cultivation of the spirit, and would be, on the other hand, the basic dedication responsible for marking the difference between “living” and “living well” or between “living” and “knowing how to live”. Precisely those who “doctor themselves in this art of knowing how to live” will lead the way in a long tradition of “technocrats of the self”, that is, masters in the art of “cultivating oneself”.

Of course, artists, who have always been a bit crooked, will decide to graduate in this resistance tactic precisely when the rising art market demands them to become useful, productive and to find a place in a new capitalist social structure. Overwhelmed by such an ordinary and gross future, they will decide to separate themselves from the mass that surrounds them and dedicate their lives to the most complete idleness, that is, to doing something that does not fulfill even one of the requirements that the good bourgeois citizen demands of them. They will decide, in the end, to join the “idle class” and become authentic “aristocrats of the elements” and “aristocrats of the spirit”.

Esther Ferrer

Life is unprocrastinated,
who will procrastinate
it, the unprocrastinator
who will procrastinate it
be a good deproscrastinator?

Esther Ferrer.
PROCRASTINATION
(Sound Poem)

*procrastination
crastinationpro
tinationprocras
tationprocrasti
tionprocrastin
crasprotination
tiprocrasnation
naprocrastition
cionprocrastin
pronacioncrasti
crastipronation
etc.*

(I procrastinate the rest)

Leónidas Martín. Deactivism

“Realize yourself”, this is the mandate that administers our life, the precept that pushes us to exploit ourselves incessantly, like those supermarkets that open twenty-four hours a day, seven days a week. This constant operation of endless production inscribes our life in a seemingly eternal duration, without interruptions, governed by a single principle: the principle of continuous functioning. We live under the statute of doing, and we do not allow ourselves to stop. Every day, we organize our agenda according to the maximum performance and efficiency possible, and then fall down exhausted. But still we do not stop, we move on. “I can not keep going, I’ll keep going,” Beckett said. We no longer know how to do nothing, we have to keep moving, no matter what. Getting busy is what enjoys prestige, and its opposite, inaction, is synonymous with being a loser. Nothing is left, not a single interval of our existence, that is not occupied by doing and converted into work time, consumption time, marketing time. We are inseparable from the machine that moves us inside. We associate the one with the other with the sole purpose of remaining blinded by action, and the

venture is not going well. The time has come to separate ourselves, but how, how do we interrupt this biomechanical apparatus, how do we become independent from the machine on which we depend without falling apart?

It does not seem easy. Activism here is useless, the *Homo Faber* that dominates us is already active enough without activating it even more. What needs to be done, in any case, is to deactivate it, find a way to transform its activity into something like an active passivity. A way of not doing anything which may placate the mechanisms that intensify our activity. Active passivity would be what manages to discharge the batteries of the smart watches that we have wrapped around our wrists like handcuffs; what is capable of uninstalling the *app*’s that stealthily and constantly scrutinize our internal dynamism trying to turn our subjective experience into something tangible and measurable, something worthy of being exchanged in the global market. Instead of continuing to charge ourselves with tense and competitive energy, what we have to do is to deactivate ourselves until we become conductors, copper cables through which all the psychic energy that compels us to exploit ourselves passes through. And then relax. Relax ourselves like a muscle relaxes after supporting a huge weight. Relax ourselves from the tensions caused by multitasking. Relax to inaugurate a new unpredictable existence completely irreducible to the rules of doing. Stop being blinded by action and relax until you cross the threshold that leads to enjoyment.

I call this relaxation “deactivism” (a name that came to me before I even knew what to do with it). Deactivism is the intuition of a time that awaits, hidden somewhere within us, which is different from production time. Deactivism is the internal flight that disrupts the illusion of continuous doing that inflames our brain, it is what takes our identity away from the uninterrupted functioning of the market and information networks, what appeases the sordid decree that forces us into an absolute availability and a permanent dissatisfaction. Deactivism is the dam that stops the river without history that freezes our movements in an endless repetition. It is what breaks the synchronicity that we maintain with a time which has ceased to be human. Deactivism is getting rid of the petitions that order and stimulate all our activity. It is not subversion or frontal battle, it is not revolution either. Deactivism is rather the liberation from the tension

that we carry within and which leads us to continuous suffering. It is the passive capacity that brings back the rhythmic and periodic textures of life. Deactivism is the static force which places us once more in the world.

Rubén Fuentes.

The art of doing without doing.

There is an interesting Taoist concept that can be summarized in the apparent antinomy of doing without doing. In everyday life, it is literally applied in proposing breaks, moments in which we can be and exist, without needing to do anything in particular. Elements to bear in mind are the stillness of the body and the serenity of breathing, which can lead to detaining tumultuous mechanical thinking, the badly tuned mental radio that rarely switches off.

Another approach to this philosophy, is to do nothing that is not embedded in nature's way of acting, plants do not make an effort to grow, they simply grow, an action like this would always start off from a creative enjoyment at the necessary time.

Cristina Vega¹

Stop doing, let yourself be done

First of May 2018, Quito city.

The workers' movement is preparing to take to the streets united for the first time after several years marked by confrontations between the progressive government of the Citizens' Revolution and other plural and weakened social forces such as the indigenous, ecologist, feminist and trade union movements, etc... The march starts from the Caja del Seguro, runs through the historic centre and ends at different points: the Plaza del Teatro, Santo Domingo, San Francisco. The central theme: the corruption of politicians in the last term, new neoliberal economic measures and the conflict on the northern

1. Member of the Ecuadorian feminist magazine Flor del Guanto and research professor, FLACSO-Ecuador

border with dissident forces from the pact in Colombia and the way in which this compromises the legitimacy of the current government after the murder of three journalists and the alliance with the United States. In slogans and iconography there is little innovation: the popular insurrectionary moment and the revolution with remembrance barely rooted in the present and the generic and general rejection of the government of the day. Among the marchers unionised manual workers, recyclers and associated street vendors, workers in small specific concentrations such as manufacturing, young people and students of anarchist affiliation, some middle class urban sectors, public or related servants, and alternative types linked to the struggles against the mines and in defence of the territories against extractivism. A considerable march in numbers, not well articulated and with little creative energy.

We stop to talk to a man and a woman in their fifties who are watching the procession from the sidelines. They have

arrived from a southern neighborhood; she works in cleaning and he is a cobbler. Like the rest, they talk about the bad government and how they do not want Ecuador to become like Venezuela, an image widely spread by the media these days, but also very heartfelt, not always in solidarity, because of the evident vulnerability of the Venezuelan community that is coming to the country. They do not belong to any union or organization, but they always come to the first of May march.

I think that for me they represent perfectly the popular working class of Quito, made up of scraps of racialized workers, with rural ties, who do not belong to industrial concentrations, who work on their own, in houses or small workshops, who inhabit the popular economy and whose precariousness is broadly associated with the conditions of social reproduction that surround

life without a fixed salary: the increase in the price of the market basket, the rise in the price of gas, social security coverage, the struggle for the recognition of their activity, the uniform and list of school supplies, credit and access to savings banks or the competition that newly unemployed, displaced or impoverished workers² represent. They are the popular sectors, whose affiliation has to do with the relationship between work and the territory of life, but not necessarily with a class unified by a working contract and the attack on rights that come from this identification. It unifies the neighbourhood, the office, the civil population, the proximity between home and workshop, cooperation in the immediate environment or the ability to join together to defend the street and what exists and allows them to earn a living in it (garbage, kiosks, customers, contacts, guardians, etc.); it also

2. More than 50% of the EAP has inadequate and / or unpaid employment. 32% of the EAP is self employed and 50% do not have a formal work contract; in addition, 46% work informally, measured by their Social Security affiliation (INEC, 2017). 71% have lower incomes than the basic living wage, \$350 (INEC, 2017).

unifies the dignification of invisible or despised activities that, like sales or home employment, hardly count but make their way in daily life. These workers can unite in small or medium organizations with partisan affiliations that can be mobilized depending on the situation.

I wonder, in these coordinates, what *in praise of procrastination* would be when it is, in fact, linked to the tensions caused by the breaking of wage guarantees, measured in limits (working hours, benefits, facilities, category, etc.), and the intensification of general work. The boundaries of what needs to be done, what we are obliged to do are broken or extended, time is completely colonized, and along with it the demand becomes stronger and more omnipresent: do everything, all the time and everywhere.

The resonances between reproductive and care work (paid and unpaid) always

come to mind when the dispersion (of tasks), the acceleration (of rhythms) and the intensification (of efforts) is involved. The relationship between the former, the precarization of the wage situation today, and the second, the precarization of reproduction in households is obvious and has been amply pointed out. The more availability, flexibility (in favour of the company) and uncertainty, the harder work becomes at home, the more we have to patch up, mend and support in order to sustain those who have been punished in the labour market.

For sectors of the popular economy, think for example of recyclers or street vendors, the thing is also complicated because everything depends on the day: you go out, you eat, you go out, you pay (rent, debt or whatever needs to be paid). You can not go out, if for example the babies get sick or if there is an emergency like those that always arise when you live a bit on the edge. In these cases, what counts are the support, trust and social protection that one has managed to engineer.

Productivity is rather low, the pace and tasks can be managed even if the load is heavy, sociability is present in the hustle and bustle, care and community based services can also be tackled in common ... The problems come rather on the other hand: to defend the street and its resources, to handle the constant eventualities (violence, dispossession, eviction) and to achieve, however possible, the money to keep supporting oneself and not land (in jail, without going further).

Let's begin *in praise of procrastination* and its outlines: leave for tomorrow what you can do today, slow down (and degrow), not help yourself in order to manage your time in a better way or to continue doing the same in more bearable emotional conditions (the famous "putting limits"), decolonize the time of life, be unproductive (or counterproductive), and ... all in all, trust in the continuity of life and affirm oneself in

absolute freedom. Impulses, all of them, challenges for the order of productivity (24 hours, oh, how tiring!).

The labour movement always shared the fascination for production, productivity, productivism. One has only to remember Marx and Engels *Communist Manifesto* (1884) to understand the fascination for the industrious. A certain type of feminism also thought at some point that a well collectivized and mechanized organization of reproduction could be more effective in putting an end to fragmentation and misery in the domestic environment. Leaving aside the Luddites, the Utopians, *The Right to Be Lazy* (Paul Lafargue, 1880) against *The Right to Work* (Louis Blanc, 1884), what expanded was the critique of capitalism and the mode of domestic production alongside the eagerness to make visible and dignify industriousness and the industrious spirit. Faced with this tradition, in its Protestant or Catholic version, praising

laziness, indolence or inactivity is a revolutionary, disobedient and necessary gesture, especially for women. It is a gesture that, as such, crystallizes in strikes and abandoning the home, more complete expressions of the rejection of work in patriarchal capitalism (although sometimes they are recovered under the will to do things in a better, agreed upon way).

Now, considering procrastination from the perspective of reproduction and the popular economy, this takes on new possibilities. It is obvious that to stop doing is complicated. It always is when you have to earn a living and procrastination sticks to our income like a leech reminding us of the vulnerability to which we are exposed. But when you live so much in the moment, in the economy of leftovers, or when you stop doing something that puts the continuity of life itself at risk (the corporeality that we are), everything becomes more problematic. Procrastination then, rather than stopping doing, abandoning or revolting against the task and the tool,

can be *doing in another way* in order to win the bet.

This has been understood very well by feminist strikers in some places during the recent 8th of March strike³. First they understood the operational difficulties of stopping reproduction; since everyone is not able to leave for tomorrow what they have to do today, therefore, we must find, politically speaking, a way in which the majority can take part. These strikers also understood that things could be done differently, and that this other way had a lot of symbolic potential: transferring care in order to disrupt the daily lives of the rest, disrupting the spaces and times of the group or, also, making care a collective and visible act that was part of this same strike. It could be possible to continue exploring and experimenting in that

3. In this line I have also considered the strike in this text. <http://www.sinpermiso.info/textos/del-otro-lado-de-la-huelga-del-8-m-visualizando-la-interrupcion-social-desde-el-feminismo>

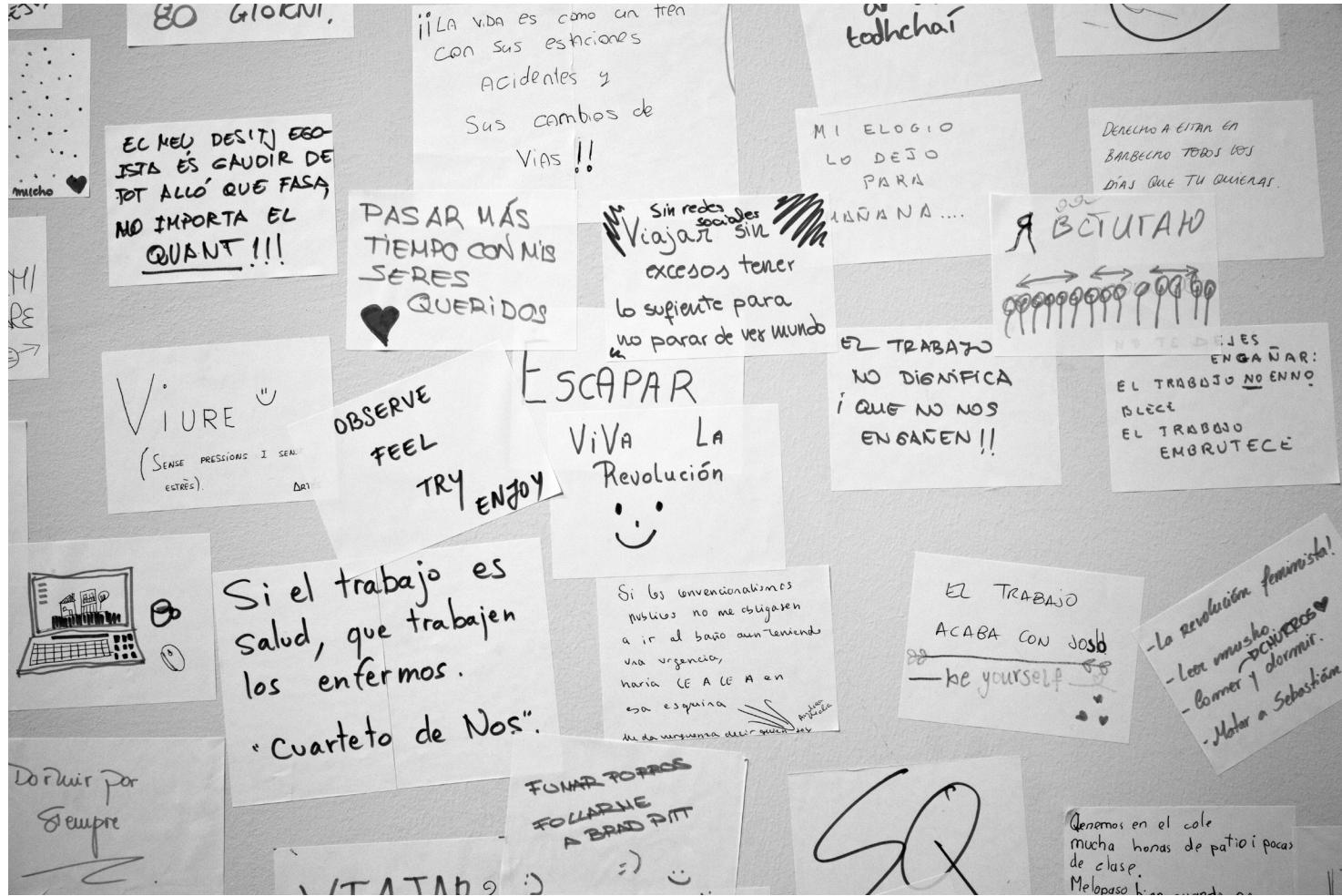
direction, putting into play a reinvention.

Also for the popular sectors, to do otherwise may have more potential than to stop doing (however much the idea seduces us). Thus, appropriating the street, the garbage, the market, the food, the land or services in their own terms, in their own name, affirming criteria and establishing links of self-protection and visibility, as well as rituals and celebrations, has been a common expression amongst those who deal with things in this way. It is true that work, the job, the transaction, do not stop (or do not always stop), rather they are customised and subverted, but the ability to appropriate, to make one's own or on one's own terms, allows for the conversion of a precarious self-employment into a less hostile space. Freeing time from work and the ability to relate is one way, occupying space, appropriating resources and weaving support can be another, equally valuable way. To stop doing and to do in a different manner, are ways to let yourself go.

La teua llista de les coses que sols procrastinar / Tu lista de las cosas que sueles procrastinar / Your list of things you normally procrastinate on.

Llista del que realment t'agradaria fer si no hagueres de fer el que se suposa que has de fer / Lista de lo que realmente te gustaría hacer si no tuvieras que hacer lo que se supone que tienes que hacer / A list of what you would really like to do if you didn't have to do what you assume you have to do.

La teua aportació al manifest Elogi de la procrastinació / Tu aportación al manifiesto Elogio de la procrastinación / Your contribution to the manifesto In praise of procrastination

PAULA VALERO

Viu a París.
És una artista multidisciplinària amb una pràctica que s'estén des de propostes personals amb diversos mitjans (dibuix, vídeos, instal·lacions) fins a posades en situació de dispositius processuals amb comunitats, activistes, performers, ballarins, etc.
Utilitza diverses metodologies pròpies com psicogeografies afectives, biotopografies i etnografies experimentals, on posar entre altres subjectes, la vida en escena.
Fa la seua formació artística en Belles Arts en diferents ciutats: València (BBAA) París (ENSBA) i en escenografia a Buenos Aires (UBA La Plata). El 2017 fa el doctorat sobre maneres de posada en acció en BBAA, la Universitat Politècnica de València.
Diverses residències i beques en diferents països (beca Colin le Franc a Brasil, residència Capacete Rio de Janeiro, beca DKV a Polònia, etc.) han afavorit els seus projectes processuals i itinerants com a Societat de visita (París, Cité des arts), Agència Souvenir (París, l'Havana i València Tijuana, galeria Name), Prêt a Précaire (París i Rio de Janeiro), dispositius com a territoris compartibles/ la vida en escena (El Tem, Teatre El Musical, València), “Recorreguts per zones precàries” (Sala Parpalló, València).

–

Vive en París.
Es una artista multidisciplinar con una práctica que se extiende desde propuestas personales con diversos medios (dibujo, videos, instalaciones) a puestas en situación de dispositivos procesuales con comunidades, activistas, performers, bailarines, etc..
Utiliza diversas metodologías propias como psicogeografías afectivas, biotopografías, y etnografías esperimentales, donde poner entre otros sujetos, la vida en escena.
Su formación artística en bellas artes la realiza en diferentes ciudades: Valencia (BBAA) París (ENSBA) y en escenografía en Buenos Aires (UBA la Plata). En 2017 realiza el doctorado sobre formas de puesta en acción en BBAA, la Universidad politécnica de Valencia.
Diversas residencias y becas en diferentes países (Beca Colin le Franc a Brasil, Residencia Capacete Río de Janeiro, beca DKV a Polonia...etc) han favorecido sus proyectos procesuales e itinerantes como Sociedad de visita (Paris, Cité des arts), Agencia Souvenir (París, la Habana y Valencia Tijuana, galería Name) Prêt a Précaire (París y Río de

Janeiro), dispositivos como Territorios compartibles/la vida en escena (El Tem, Teatro del Musical, valencia), “Recorridos por zonas precarias” (Sala Parpalló Valencia).

–

Lives in Paris.
She is a multidisciplinary artist with a practice that extends from personal proposals in diverse media (drawing, videos, installations) to staging situations of procedural formats with communities, activists, performers, dancers, etc.
She uses her own diverse methodologies such as affective psychogeographies, biotopographies, and experimental ethnographies, where amongst other subjects, life is put on stage.
Her artistic training in fine arts was carried out in different cities: Valencia (BBAA) Paris (ENSBA) and set design in Buenos Aires (UBA la Plata). In 2017 she completed her PhD on forms of staging actions at the BBAA, the Polytechnic University of Valencia.
Various residences and scholarships in different countries (Colin le Franc to Brazil Grant, Capacete Rio de Janeiro Residence, DKV scholarship to Poland ... etc) have favoured itinerant and procedural projects such as Sociedad de visita (Paris, Cité des arts), Agencia Souvenir (Paris, Havana and Valencia Tijuana, Name Gallery) Prêt a Précaire (Paris and Rio de Janeiro), and formats such as Territorios compartibles/la vida en escena (El Tem, Teatro del Musical, Valencia), Recorridos por zonas precarias (Sala Parpalló Valencia).

GRAHAM BELL TORNADO

És un artista transgènere, i la seua pràctica transdisciplinària, basada en la performance, inclou vídeo, música i art gràfic. Els seus projectes exploren les connexions entre el gènere i l'ecologia des d'una perspectiva queer. Actualment cursa el Doctorat en Producció Artística en la UPV. És codirector de l'espai d'art queer i outsider La Erreria (House of Bent). Ha realitzat exposicions individuals en Davis Museum (Barcelona, 2015), Galeria Kessler-Battaglia (València, 2014) i Transmission Gallery (Glasgow,1996). Les seues performances barregen l'entreteniment amb la crítica social i han tingut lloc en espais com Duckie i l'ICA (Londres), Csoa L´Horta i IVAM (València), The Modern Institute (Glasgow) i el MACBA i CCCB (Barcelona).
Webs: www.grahambelltornado.com
<https://erreriahouseofbent.wordpress.com>

–

Es un artista transgénero, cuya práctica transdisciplinaria, basada en la performance, incluye video, música y arte gráfico. Sus proyectos exploran las conexiones entre el género y la ecología desde una perspectiva queer. Actualmente está cursando el Doctorado en Producción Artística en la UPV. Es co-director del espacio de arte queer y outsider La Erreria (House of Bent). Ha realizado exposiciones individuales en Davis Museum (Barcelona, 2015), Galería Kessler-Battaglia (Valencia, 2014) y Transmission Gallery (Glasgow,1996). Sus performances mezclan el entretenimiento con la crítica social y han tenido lugar en espacios como Duckie y el ICA (Londres), Csoa L´Horta y IVAM (Valencia), The Modern Institute (Glasgow) y el MACBA y el CCCB (Barcelona).
Webs: www.grahambelltornado.com
<https://erreriahouseofbent.wordpress.com>

–

Is a transgender artist, whose transdisciplinary practice, based on performance, includes video, music and graphic art. His projects explore the connections between gender and ecology from a queer perspective. He is currently studying the Doctorate in Artistic Production at the UPV. He is co-director of the queer and outsider art space La Erreria (House of Bent). He has had solo exhibitions at Davis Museum (Barcelona, 2015), Galería Kessler-Battaglia (Valencia, 2014) and Transmission Gallery (Glasgow, 1996). His performances mix entertainment with social criticism and have taken place in places like Duckie and the ICA (London), Csoa L'Horta and IVAM (Valencia), The Modern Institute (Glasgow) and the MACBA and the CCCB (Barcelona).
Webs: www.grahambelltornado.com
<https://erreriahouseofbent.wordpress.com>

KILIAN GARCÍA

Original de les Canàries, cursa el Grau en Coreografia i Interpretació de Dansa Contemporània en el Conservatori Superior de Dansa de València. S'ha format en diferents escoles de dansa, especialment en estils urbans i dansa contemporània, i ho compagina amb treballs com a ballarí en diversos esdeveniments i companyies de format comercial. Actualment treballa amb

Tremor Danse Company i en l'última producció de Taiat Dansa, “Man Ray”. La seua línia de treball i investigació gira entorn de temàtiques de gènere i identitat.

–

Original de las Islas Canarias, cursa el Grado en Coreografía e Interpretación de Danza Contemporánea en el Conservatori Superior de Danza de València. Se ha formado en distintas escuelas de danza, especialmente en estilos urbanos y danza contemporánea, compaginándolo con trabajos como bailarín en diversos eventos y compañías de formato comercial. Actualmente trabaja con Tremor Dance Company y en la última producción de Taiat Dansa, “Man Ray”. Su línea de trabajo e investigación gira en torno a temáticas de género e identidad.

–

Originally from the Canary Islands, he has a degree in Choreography and Interpretation of Contemporary Dance at the Superior Conservatory of Dance in Valencia. He has trained indifferent dance schools, especially in urban style and contemporary dance, combining it with work as a dancer in various events and commercial companies. He is currently working with Tremor Dance Company in their latest production of Taiat Dansa, “Man Ray”. His line of work and research revolves around issues of gender and identity.

SANTIAGO RIBELLES

Llicenciat en Art Dramàtic per l'ESAD (València). Va cursar estudis en dansa entre València i Brussel·les i en l'EDDC (Arnhem, Holanda). Va cursar també el Màster de Producció Artística de Belles Arts en la Politècnica de València. Ha compaginat els treballs de creació en dansa amb col·laboracions amb altres companyies. Forma part del col·lectiu d'artistes escènics i performatius cabra (principalment residents a Brussel·les, però de diferents procedències) i actualment desenvolupa treballs entre dansa i accions performatives. Eventualment escriu sobre dansa i arts escèniques.

–

Licenciado en Arte Dramático por la ESAD (Valencia). Cursó estudios en danza entre Valencia y Bruselas y en la EDDC (Arnhem, Holanda). Cursó también el

Máster de Producción Artística de Bellas Artes en la Politécnica de Valencia. Ha compaginado sus trabajos de creación en danza con colaboraciones con otras compañías. Forma parte del colectivo de artistas escénicos y performativos cabra (principalmente residentes en Bruselas pero de diferentes procedencias) y actualmente desarrolla trabajos entre danza y acciones performativas. Escribe eventualmente sobre danza y artes escénicas

–

Bachelor of Dramatic Art from the ESAD (Valencia). He studied dance in Valencia, Brussels and EDDC (Arnhem, Holland). He also studied the Master of Artistic Production of Fine Arts at the Polytechnic of Valencia. He has combined works of creation in dance with collaborations with other companies. He is part of the collective of performing artists cabra (mainly resident in Brussels but of different origins) and currently develops work which is between dance and performative action. He writes occasionally about dance and the performing arts.

MÓNICA REAL

La seua carrera artística es desenvolupa primer com a intèrpret i ballarina que busca la fusió de llenguatges i mitjans. Llicenciada en Dansa Contemporània per la UMH d'Elx. Li interessa jugar mecanismes, fer collage, la teatralitat de barrejar l'humor absurd amb idees serioses, en què el cos aparega com a eix i eina de joc o d'acció.

–

Su carrera artística se desarrolla primero como intérprete y bailarina buscando la fusión de lenguajes y medios. Licenciada en Danza Contemporánea por la U.M.H de Elche. Le interesa jugar mecanismos, hacer collage, la teatralidad de mezclar el humor absurdo con ideas serias, donde el cuerpo aparezca como eje y herramienta de juego o de acción.

–

Her artistic career developed first as an actress and dancer seeking a fusion of language and media. She has a degree in Contemporary Dance from U.M.H de Elche. She is interested in combining mechanisms, doing collages, and the

theatricality of mixing serious ideas with an absurd humor, with the body as a central tool for play or action.

LABORATORI DE CREACIONS INTERMÈDIA (LCI)

Grup d'investigació del Departament d'Escultura de la Universitat Politècnica de València, creat el 2001 i el formen 35 membres entre professors, tècnics de laboratori i becaris d'investigació, dins de la pràctica interdisciplinària entre les arts. Les seues línies d'investigació s'insereixen en la producció i la investigació en art intermèdia, art sonor, art de gènere, arts escèniques, art públic i art d'acció; que es mostren en exposicions, intervencions públiques, concerts, projectes d'investigació I+D i publicacions. + info web: <https://www.upv.es/intermedia> + info vídeos: <https://www.youtube.com/user/intermedia0/videos>

–

Grupo de investigación del Dpto. de Escultura de la Universitat Politècnica de València, creado en el 2001 y formado por 35 miembros entre profesores, técnicos de laboratorio y becarios de investigación, dentro de la práctica interdisciplinar entre las artes. Sus líneas de investigación se insertan en la producción e investigación en arte intermedia, arte sonoro, arte de género, artes escénicas, arte público y arte de acción; reflejadas en exposiciones, intervenciones públicas, conciertos, proyectos de investigación I+D y publicaciones. +info web: <https://www.upv.es/intermedia> +info vídeos: <https://www.youtube.com/user/intermedia0/videos>

–

Research group of the Dept. of Sculpture of the Universitat Politècnica de València, created in 2001 and formed by 35 members including professors, laboratory technicians and research fellows, with an interdisciplinary arts practice. Its lines of investigation include production and research of intermedia art, sound art, gender art, performing arts, public art and action art; reflected in exhibitions, public interventions, concerts, R & D research projects and publications. + info web: <https://www.upv.es/intermedia> + info videos: <https://www.youtube.com/user/intermedia0/videos>

CRISTINA VEGA

Viu a Quito des de 2011. Treballa com a professora investigadora en el Departament de Sociologia i Estudis de

Gènere, on ensenya Teoria Feminista i Articulacions de Gènere, Raça i Classe a Amèrica Llatina. És part del col·lectiu de la revista feminista equatoriana *Flor del Guanto*. A Madrid, d'on procedeix, va ser part de la casa okupada de dones, *La Eskalera Karakola*, i del projecte *Precarias a la deriva*. Les seues reflexions giren entorn de la reproducció social i les cures, els treballs (assalariats i no assalariats) i l'acció política. Alguns dels seus textos recents discuteixen la retòrica de la “ideologia de gènere” (<http://www.rosalux.org.ec/pdfs/feminismo-cristina-vega.pdf>), la paternitat i patriarcalitat (<http://www.sinpermiso.info/textos/ecuador-paternidad-y-patriarcalidad-a-proposito-del-debate-sobre-custodia-compartida>) o les cures en l'àmbit comunitari (<http://www.antropologia.cat/quaderns-e-377>).

–

Vive en Quito desde 2011. Trabaja como profesora investigadora en el Departamento de Sociología y Estudios de Género donde enseña Teoría Feminista y Articulaciones de Género, Raza y Clase en América Latina. Es parte del colectivo de la revista feminista equatoriana *Flor del Guanto*. En Madrid, de donde procede, fue parte de La Casa Okupada de Mujeres, *La Eskalera Karakola* y del proyecto *Precarias a la Deriva*. Sus reflexiones giran en torno a la reproducción social y los cuidados, los trabajos (asalariados y no asalariados) y la acción política. Algunos de sus textos recientes discuten la retórica de la “ideología de género” (<http://www.rosalux.org.ec/pdfs/Feminismo-Cristina-Vega.pdf>), la paternidad y patriarcalidad (<http://www.sinpermiso.info/textos/ecuador-paternidad-y-patriarcalidad-a-proposito-del-debate-sobre-custodia-compartida>) o los cuidados en el ámbito comunitario (<http://www.antropologia.cat/quaderns-e-377>).

–

She has lived in Quito since 2011. She works as a research professor in the Department of Sociology and Gender Studies where she teaches Feminist Theory and Articulations of Gender, Race and Class in Latin America. She is part of the collective Ecuadorian feminist magazine *Flor del Guanto*. In Madrid, where she comes from, she was part of La Casa Okupada de Mujeres, La Eskalera Karakola and the Precarias a la Deriva projects. Her reflections revolve around social reproduction and care, jobs (salaried and non-salaried) and political action. Some of her recent texts discuss the rhetoric of “gender ideology” (<http://>

www.rosalux.org.ec/pdfs/Feminismo-Cristina-Vega.pdf), paternity and patriarchy (<http://www.sinpermiso.info/textos/ecuador-paternidad-y-patriarcalidad-a-proposito-del-debate-sobre-custodia-compartida>) or care at the community level (<http://www.antropologia.cat/quaderns-e-377>).

MAURIZIO LAZZARATO

Viu i treballa a París. Les seues investigacions sobre el deute (*La fabrique de l'homme endetté* i *Gouverner par la dette*) li han conduït a interrogar-se sobre el concepte de guerra (*Guerres et capital*, junt amb Eric Alliez), la qual cosa li ha portat a problematitzar el concepte de revolució (llibre en curs: *Révolutions et guerres*). El seu text sobre Marcel Duchamp i el rebuig al treball connecten amb línies d'investigació d'aquest *Elogi de la Procrastinació* (en construcció).

–

Vive y trabaja en Paris. Sus investigaciones sobre la deuda (“La fabrique de l'homme endetté” y “Gouverner par la dette”) le han conducido a interrogarse sobre el concepto de guerra (“Guerres et Capital” junto a Eric Alliez), lo que le ha llevado a problematizar el concepto de revolución (libro en curso: “Révolutions et guerres”). Su texto sobre Marcel Duchamp y el rechazo al trabajo conectan con líneas de investigación de este Elogio de la Procrastinación, (en construcción).

–

Lives and works in Paris. His research on debt (“La manufacture de l'homme endetté” and “Gouverner par la dette”) has led him to question the concept of war (“Guerres et Capital” with Eric Alliez), which also led him to problematize the concept of revolution (book in progress: “Révolutions et guerres”). His text on Marcel Duchamp and the rejection of work connect with the lines of investigation of this Praise of Procrastination, (under construction).

GLORIA G. DURÁN

Va nàixer a Madrid, on resideix. Es va llicenciar en Belles Arts a Madrid. Es va doctorar a València amb la tesi “Dandysmo i contragènere (...)”, de la qual han eixit 3 llibres: dones dandis en el període d'entreguerres. Després va ser professora molt de temps, ací i als Estats Units. Beca postdoctoral amb el grup d'antropologia urbana de la UNED, d'allí

van eixir diversos llibres col·lectius i un de personal, *Agents crítics: pràctiques col·lectives i art públic*, que ha publicat Díaz&Pons. Ha treballat en producció cultural un parell d'anys en Intermediae Matadero Madrid, i ara és professora de la Universitat Complutense de Madrid, de la Facultat de Belles Arts, secció departamental d'Història de l'Art, a més de ser-ho també en el mòdul de netartivisme, junt amb Jordi Claramonte, en el Màster de Cultura, Comunicació i Ciutadania Digital de la Universitat Rey Juan Carlos I i Medialab-Prado.

–

Nació en Madrid donde reside. Se licenció en Bellas Artes en Madrid. Se doctoró en Valencia con la tesis “Dandysmo y contragénere (...)” de la que han salido 3 libros: mujeres dandys en el periodo de entre guerras. Luego fue profesora mucho tiempo, aquí y en Estados Unidos. Beca posdoctoral con el grupo de antropología urbana de la UNED, de allí salieron varios libros colectivos y uno personal, “Agentes críticos: prácticas colectivas y arte público”, publicado por Díaz&Pons. Ha trabajado en producción cultural un par de años en Intermediae Matadero Madrid y ahora es profesora de la Universidad Complutense de Madrid, de la Facultad de Bellas Artes, sección departamental de Historia del Arte además de serlo también en el módulo de net-artivismo junto a Jordi Claramonte en el Máster de Cultura, Comunicación y Ciudadanía Digital de la Universidad Rey Juan Carlos I y Medialab-Prado.

–

She was born in Madrid where she lives. She graduated in Fine Arts in Madrid and received a doctorate in Valencia with the thesis “Dandysmo y contragénere (...)” from which 3 books have been published: dandy women in the period between the wars. She was a teacher for a long time, in Spain and in the United States. Postdoctoral scholarship with the urban anthropology group of UNED, from which came several collective books and one individual, “Agentes críticos: prácticas colectivas y arte público”(Critical agents: collective practices and public art) published by Díaz & Pons. She has worked in cultural production for a couple of years at Intermediae Matadero Madrid and is now a professor at the Complutense University of Madrid, at the Faculty of Fine Arts, in the department of Art History, as well as being in the

net-artivism module together with Jordi Claramonte in the Master of Culture, Communication and Digital Citizenship of the Rey Juan Carlos I University and Medialab-Prado.

LEÓNIDAS MARTIN

Professor en la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona. Imparteix també classes, tallers i seminaris en diverses universitats internacionals. Participa activament com a conferenciant en congressos, trobades i festivals en museus i espais culturals de diferents països. La seua producció com a artista s'ha desenvolupat sempre en un terreny híbrid on es barregen els processos socials i les pràctiques artístiques. Els projectes dels quals ha format part en els últims anys s'han exposat en nombroses institucions culturals a escala internacional. Membre fundador del col·lectiu artístic Las Agencias i de l'associació cultural Enmedio. Publica amb regularitat assajos i articles en revistes culturals i periòdics.

–

Profesor en la Facultad de Bellas Artes de la Universidad de Barcelona. Imparte también clases, talleres y seminarios en varias universidades internacionales. Participa activamente como conferenciante en congresos, encuentros y festivales en museos y espacios culturales de diferentes países. Su producción como artista se ha desarrollado siempre en un terreno híbrido donde se mezclan los procesos sociales y las prácticas artísticas. Los proyectos de los que ha formado parte en los últimos años han sido expuestos en numerosas instituciones culturales a nivel internacional. Miembro fundador del colectivo artístico Las Agencias y de la asociación cultural Enmedio. Publica con regularidad ensayos y artículos en revistas culturales y periódicos.

–

Professor at the Faculty of Fine Arts of the University of Barcelona. He also teaches classes, workshops and seminars at several international universities. Actively participates as a lecturer in congresses, meetings and festivals in museums and cultural spaces in different countries. His production as an artist has always developed in a hybrid field where social processes and artistic practices are mixed. The projects he has formed part of in recent years have been exhibited in numerous cultural institutions at an international level. Founding member of

the artistic collective Las Agencias and the cultural association Enmedio. He regularly publishes essays and articles in cultural magazines and newspapers.

RUBÉN FUENTES

Pintor, dibuixant i professor d'art. Com a artista professional treballa amb Galerie Felli (París) www.galeriefelli.com i Galerie Dumonteil (Nova York, París, Xangai) www.sculpturesworld.com. Resideix i treballa actualment entre París (França), València (Espanya) i Matanzas (Cuba). Llicenciatura en Belles Arts en l'ISA (l'Havana-Cuba), Màster en Producció Artística en la UPV (València-Espanya). Doctorat en Art: Producció i Investigació UPV, centrat en la tradició oriental de la pintura a la tinta vinculada al zen.

–

Pintor, dibujante y profesor de arte. Como artista profesional trabaja con Galerie Felli (Paris) www.galeriefelli.com y Galerie Dumonteil (New York, Paris, Shanghai) www.sculpturesworld.com. Reside y trabaja actualmente entre París (Francia), Valencia (España) y Matanzas (Cuba). Licenciatura en Bellas Artes en el ISA (Habana-Cuba), Máster en Producción Artística en la UPV (Valencia-España). Doctorado en Arte: Producción e Investigación UPV, centrado en la tradición oriental de la pintura a la tinta vinculada al Zen.

–

Painter, draftsman and art teacher. As a professional artist he works with Galerie Felli (Paris) www.galeriefelli.com and Galerie Dumonteil (New York, Paris, Shanghai) www.sculpturesworld.com. He currently lives and works between Paris (France), Valencia (Spain) and Matanzas (Cuba). Bachelor of Fine Arts at the ISA (Havana-Cuba), Master's Degree in Artistic Production at the UPV (Valencia-Spain). PhD in Art: Production and Research UPV, focused on the Zen linked oriental tradition of ink painting.

RAÚL DE ARRIBA BUENO

Doctor en Economía, profesor titular de la Universitat de València i director del Màster Oficial en Política Econòmica i Economía Pública d'aquesta universitat. Addicionalment, és guionista i realitzador dels documentals *Brass Sounds* (2003) i *La fábrica* (2005), els dos els ha produït el Programa de les Nacions Unides per al desenvolupament. Actualment ensenya Política Econòmica

Internacional i treballa en el projecte Transmaking, que finança la Unió Europea, i l'objectiu que té és reforçar els vincles entre art, economia i política per a contribuir al desenvolupament de la capacitat d'innovació basada en les arts i la participació política.

–

Doctor en Economía, profesor titular de la Universidad de Valencia y director del Máster Oficial en Política Económica y Economía Pública de dicha Universidad. Adicionalmente, es guionista y realizador de los documentales *Brass Sounds* (2003) y *La fábrica* (2005), ambos producidos por el Programa de Naciones Unidas para el Desarrollo. Actualmente enseña Política Económica Internacional y está trabajando en el proyecto Transmaking, financiado por la Unión Europea, cuyo objetivo es reforzar los vínculos entre arte, economía y política para contribuir al desarrollo de la capacidad de innovación basada en las artes y la participación política.

–

PhD in Economics, professor of the University of Valencia and director of the Official Master's Degree in Economic Policy and Public Economics of the University. Additionally, he is a scriptwriter and producer of the documentaries *Brass Sounds* (2003) and *La fábrica* (2005), both produced by the United Nations Development Program. He is currently teaching International Economic Policy and is working on the Transmaking project, funded by the European Union, whose objective is to strengthen the links between art, economy and politics in order to contribute to the development of capacity of innovation based on the arts and political participation.

VICENTE ARLANDIS

Creador escènic, investigador i docent. Màster en Producció Artística (Pensament Contemporani) en la Universitat Politècnica de València i Màster en Performance en APASS (*Adadvanced Performance and Scenography Trainning*), Brussel·les. Des de l'any 2001 fins al 2015 treballa junt amb Sandra Gómez en el projecte Losquequedan, en què duen a terme nombrosos projectes artístics com la sèrie *Borrones, Thank You Very Much, Tragedia de los comunes*, entre uns altres. En l'actualitat participa en el projecte col·lectiu TALLER PLACER, junt amb Mariví Martín, Miguel Ángel Martínez i Paula Miralles, imparteix classes en el

Màster de Pràctica Escènica i Cultura Visual de la Universitat de Castella-la Manxa i està mostrant el seu projecte SUMARI 3/94 en diferents espais culturals d'Espanya.

–

Creador escénico, investigador y docente. Máster en Producción Artística (Pensamiento Contemporáneo) por la Universidad Politécnica de Valencia y Máster en Performance en APASS (Adadvanced Performance and Scenography Trainning), Bruselas. Desde el año 2001 hasta el 2015 trabaja junto a Sandra Gómez en el proyecto Losquequedan donde llevan a cabo numerosos proyectos artísticos como la serie *Borrones, Thank You Very Much, Tragedia de los Comunes*, entre otros. En la actualidad participa en el proyecto colectivo TALLER PLACER junto a Mariví Martín, Miguel Ángel Martínez y Paula Miralles, imparte clases en el Máster de Práctica Escénica y Cultura Visual de la Universidad de Castilla La Mancha y está mostrando su proyecto SUMARIO 3/94 en diferentes espacios culturales de España.

–

Theatrical creator, researcher and teacher. Master in Artistic Production (Contemporary Thought) from the Polytechnic University of Valencia and Master of Performance in APASS (Adadvanced Performance and Scenography Trainning), Brussels. From 2001 to 2015 he worked with Sandra Gómez on the project Losquequedan where they carry out numerous artistic projects such as the series *Borrones, Thank You Very Much, Tragedy of the Commons*, amongst others. He currently participates in the collective project TALLER PLACER with Mariví Martín, Miguel Ángel Martínez and Paula Miralles, teaches in the Master of Performing Practice and Visual Culture of the University of Castilla La Mancha and is exhibiting his project SUMMARY 3/94 in different cultural spaces in Spain.

Gràcies a la generositat de l'aportació dels seus textos a aquesta publicació a:
Cristina Vega Solís, Vicente Arlandis y Raul de Arriba, Miguel Molina, Leónidas Martín, Gloria G. Durán, Rubén Fuentes, Santiago Ribelles, Graham Bell, Kilian García, Mónica Real, Esther Ferrer, Mathilde Ferrer.

Agraïments a la gran aportació dels performers de l'exposició i la producció de Santiago Ribelles.

També a la col·laboració del Laboratorio de Creaciones Intermedia, Dep. d'Escultura, Facultat de Belles Arts de Sant Carles, Universitat Politècnica de València i Institut Francés de València.

Agraïment al suport de José Luis Pérez Pont perquè aquest projecte s'haja pogut realitzar, a Susana Villaplana, Isabel Pérez, Juan Peiró, i a tot el seu equip en el Centre del Carme.
Gràcies a l'acompanyament, dedicació i afecte de totes i tots els cuidadors de la sala durant l'exposició.

Gracias a la generosidad de la aportación de sus textos a esta publicación a:
Cristina Vega Solis, Vicente Arlandis y Raul de Arriba
Miguel Molina,Leónidas Martin, Gloria G. Durán,Rubén Fuentes,Santiago Ribelles,Graham Bell,Kilian García
Mónica Real,Esther Ferrer,Mathilde Ferrer.

Agradecimientos a la gran aportación de los performers de la exposición y la producción de Santiago Ribelles.

También a la colaboración del Laboratorio de Creaciones Intermedia, Dpto. de Escultura, Facultad de Bellas Artes San Carlos, Universitat Politècnica de València y al Instituto francés de Valencia,

Agradecimiento al apoyo de José Luis Pérez Pont para que este proyecto se haya podido realizar, Susana Villaplana, Isabel Pérez, Juan Peiró, y a todo su equipo en el centro del Carmen.
Gracias al acompañamiento,dedicación y cariño de todas/os las cuidadores de la sala durante la exposición.

Thanks for the generosity of their contribution of texts to this publication to:
Cristina Vega Solis, Vicente Arlandis and Raul de Arriba
Miguel Molina, Leonidas Martin, Gloria G. Durán, Rubén Fuentes, Santiago Ribelles, Graham Bell, Kilian García, Monica Real, Esther Ferrer, Mathilde Ferrer.

Acknowledgments to the great contribution of the performers in the exhibition and the production of Santiago Ribelles.

Also to the collaboration of the Laboratorio de Creaciones Intermedia, Dpto. de Escultura, Facultad de Bellas Artes San Carlos, Universitat Politècnica de València y al Instituto francés de Valencia,

Thanks to the support of José Luis Pérez Pont in order for this project to be carried out, Susana Villaplana, Isabel Pérez, Juan Peiró, and all her team at the Center del Carmen.
Thanks to the accompaniment, dedication and affection of all the invigilators of the room during the exhibition.

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSORCI
DE MUSEUS
DE LA
COMUNITAT
VALENCIANA

Centre del Carme
Cultura Contemporània

P. 0 – 16

Aportació per a l'Elogi de la
procrastinació en
para el Elogio de la
curso / Contribut
procrastination and
power construction